

ABD'li uzmanlardan eğitim alan birlikler, kamulaj ve maske giyiyor.

Temsili

Gizlenen eğitim üssünden ayrıntılar

ABD'DEN
HAFTER'E
TAM
DESTEK

CAHIŞIYA askeri eğitim üssünde Hafter'in "Asifa" taburu ve terörle mücadele birimleri eğitiliyor. Beton duvarlarla çevrili üssün girişinde, 5 kişilik vardiyalar halinde Libyalılar görev yapıyor. Kameralar yerleştirilen üs bölge-

sinde 2-3 saatte bir arabalarla devriye geziliyor. Üste gizlenen hava savunma sistemleri yer alıyor. Eğitime katılanlar ABD'liler tarafından kontrolden geçiriliyor. Hafter'in korumalarına da burada atış talimi yaptırılıyor.

» MEHMET PERİNÇEK'in yazısı 11'de

YILMAZ VURAL: ALTYAPIYA ÖNEM VERELİM

SEMIH NİŞANCI'nın haberi 16'da

Tarihi değiştiren YÜZ YILLIK MEKTUP

ATATÜRK'ün Lenin'e yazdığı 26 Nisan 1920 tarihli mektup, milli iradenin resmi ilk dış politika girişimidir. Yaşayan kuşaklar 100 yıl öncesinden ders almalı, Atatürk'ün bağımsız Türkiye'yi kurarken verdiği mücadeleyi hatırlamalıdır. Onun stratejik zekası ve jeopolitik aklının ürünü olan Moskova ile pragmatik işbirliğinin en sonunda kendine özgü ulus-devlet modeline hayat verdiği gerçeği geleceğimize rehberlik etmelidir.

» CEM GÜRDENİZ'in yazısı 11'de

VATAN
EMEĞİ
NAMUS

Aydınlık

KURULUŞ: 1921

26 NİSAN 2020, PAZAR

Hikayesini
OKU
karekodundan
DİNLE

YAŞAYAN EN BÜYÜK DERLEMEÇİ YÜCEL PAŞMAKÇI ANLATIYOR

ELİF
DEDİM
BE
DEDİM

EMİNE SAĞLAM AKFIRAT'ın söyleşi 15'te

İBRAHİM KALIN YANLIŞ MEVZİDE

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Ermeni Soykırımı yalanı hakkında açıklama yaptı. Kalın, soykırım lobisinin 'tarihi gerçekleri çarpıttığını' ve '1915 olaylarını araştırmak için ortak tarih komisyonu kurulması çağrısına cevap vermediklerini' söyledi.

VATAN PARTİSİ GENEL BAŞKANI DOĞU PERİNÇEK'TEN AÇIKLAMAYA İTİRAZ GELDİ:

CHP'Lİ TANRIKULU 'YÜZLEŞME' İSTEDİ

İletişim Başkanı Fahrettin Altun, 12 Aralık 2019'da ABD Senatosu'nun 'Ermeni soykırımı' tasarısını kabul etmesine karşılık, olayın hukuki boyutunu açıklayan bir paylaşımında bulunmuştu. Altun, paylaşımında AIHM'in Perinçek ve Mercan kararlarına dikkat çekmişti.

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, Ermenilerin "soykırım günü" olarak anıldığı 24 Nisan 1915 günü için açıklama yaptı. Tanrıkulu, Türkiye'den geçmişe yüzleşmesini istedi. 7'de

"SOYKIRIM" bir suç tanımıdır, hukuki bir kavramdır! "Soykırım", bir tarih tartışması değildir, yargı konusudur. Bu nedenle "soykırım" yalanlarına tarih mevzisinden değil, yargı mevzisinden yanıt verilir. Yargı mevzisinde bu tartışmayı bitirdik. Hukuk minderine çektiğimiz zaman, Trump, Macron, Biden ve daha ne kadar emperyalist yalancı varsa, hepsinin sırtı mindere yapışmış durumdadır.

HAKEM Fransız olmuş, Amerikalı olmuş, İsrailli olmuş, Alman olmuş, Yunan olmuş, Ermeni Diasporasından olmuş, değişmez. Çünkü karşılaşma bitmiş, hakem düdüğü çalmış ve Türkiye'nin elini havaya kaldırmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin verdiği hükümler uluslararası hukuk açısından bağlayıcıdır.

HER üç kararın gerekçesinde, 1915 olaylarının "Yahudi soykırımı ile aynı türden olmadığı, çünkü 1915 olayları hakkında soykırım yapıldığına ilişkin bir yargı hükmü bulunmadığı" vurgulanmaktadır. Bunun hukuki anlamı şudur: Yargı hükmü yok. Ermeni soykırımı yok!

TÜRKİYE hükümetlerinin Milattan Öncesine ait "Ortak Tarih Komisyonu kurma" çağrısı da yanlıştır. Çünkü Ortak Tarih Komisyonu, Mahkeme değildir, hüküm kuramaz. Bunu bildiğimiz için, gittik İsviçre'de onların suç dediği eylemleri defalarca yaptık, kendimizi yargılattık ve mahkûm ettirdik ve daha sonra AIHM'ye giderek, emperyalist yalancıların sırtını mindere yapıştırdık. 8'de

Alevilerden İmamoğlu'na tepki

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB)'nin 23 Nisan'da çocuklara gönderdiği hediye paketinden çıkan kitapçıkta, Alevilik ayrı bir din gibi gösterildi. Alevi önderleri, bunun Türkiye'yi bölme projelerinden biri olduğunu söyledi

LGBT afişlerine tepki: Çocukları kullanmayın

4'te

Huzurevlerindeki çalışan sayısı artırılmalı

5'te

Sembol sanat eserleri artık maskeli

13'te

ABD'deki yaşlılar: Hayatımızla oynuyorlar

14'te

ESKİ Hacıbektaş Belediye Başkanı Ali Rıza Selmanpakoğlu, "Nasıl oluyor da Ekrem İmamoğlu insanların kafasını karıştıracak bu tür karikatürleri yayınlıyor? Aleviliğin İslam dışı olması mümkün değildir" dedi. Ankara Cemevi Yaptırma

Aşının kökeni Orta Asya

24-30 NİSAN, 2005'ten bu yana 'Aşi haftası'. Aşının kökeninin Orta Asya'ya uzandığını belirten Prof. Dr. Gülbün Gökçay, 1979'da çiçek hastalığının ortadan kaldırılmasının en büyük halk sağlığı zaferlerinden olduğunu söyledi.

» FUSUN İKİKARDEŞ'in haberi 9'da

Derneği Başkanı Hüseyin Öz, "Alevilik İslam dışıdır" tezi oluşturulmaya çalışıldığını ve bunun başını da Avrupa'da PKK'nın yönlendirdiği kişilerin çektiğini ifade etti.

» ERCAN KUÇUK'un haberi 10'da

Kapitalist sistem şoku kaldıramadı

İKTİSATÇI Dr. Cüneyt Akman, 1980 sonrası kurulan yeni-kapitalist sistemin zayıflığının ortaya çıktığını söyledi. Akman, doların rezerv para olmasının sorgulanmaya başladığını bildirdi.

» RECEP ERÇİN'in söyleşi 6'da

Şeker hastalarına ORUÇ UYARISI

RAMAZAN ayı geldi, oruçlar tutulmaya başladı. İhtiyaç sahipleri unutulmadı, görevliler gıda yardımlarını ulaştırdı. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Altay, yüksek risk grubunda bulunan şeker hastalarına orucu önermediklerini söyledi. 9'da

BEYAZIT KARATAŞ: S-400'DEN DÖNÜŞ YOK
HABERİ 10'da

2 Sayfa **OKTAY YILDIRIM**
Gerçek kahraman ve süper şarlatan

4 Sayfa **ŞULE PERİNÇEK**
Karantina yağmuru

6 Sayfa **MUSTAFA PAMUKOĞLU**
Küreselleşme için jeoiktisat

10 Sayfa **İSMET ÖZÇELİK**
Evlerde gerilime dikkat!

13 Sayfa **ONUR CAYMAZ**
Konuşalım

Balıkçılar:

BORÇLU VE DERTLİYİZ

Av sezonunun erken bitmesi, deniz suyunun geç soğuması gibi nedenlerle umduğunu bulamayan balıkçılar, fiyat indirimi uygulanan somonun yüzlerini güldürdüğünü belirtiyor. Borçlarına kalıcı çözüm için yetkililerden yardım bekliyorlar

MARMARA Denizi'nde geçen yıl 1 Eylül'de başlayan av sezonu na ve yeni yıla ümitle giren balıkçılar, deniz suyunun geç soğuması ve deniz salyası nedeniyle palamut, istavrit, çinekop gibi tüketicilerin rağbet ettiği balıkları avlayamadan sezonu tamamladı.

Bandırma Onyedil Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Mustafa Sarı, ocak ayından itibaren denizlerin soğuması gerektiğini ancak bu olmadığının Karadeniz'den Marmara'ya yönelik büyük balık göçünün bu yıl olmadığını dile getirdi. Denizle-

rin soğumasının ardından ise yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınının ortaya çıktığını ifade eden Sarı, şöyle konuştu: "Marmara Denizi'ndeki balıkçılarımız çok sorun yaşadı. Kovid-19'dan önce deniz salyası çıktı, bu yüzden balıkçılarımızın birçok ağlarını atıp çekemedi. Bu durum balıkçılarımız için ciddi bir risk oluşturdu. Balıkçılarımız borçlu ve dertli. Ocak ayının sonunda tam işlerin açılacağı dönemde virüsün çıkmasıyla balıkçılar paydos etmek zorunda kaldı. Şubat ayından itibaren balıkçılarımız denize çıkmaz oldu çünkü gemilerimiz dar mekanlardır, sosyal me-

safeyi muhafaza edemezsiniz. O yüzden balıkçılar, virüs yayılmadan önce denizde işçileri tutamadılar."

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Bandırma Su Ürünleri Balık Hali esnafından Ali Yolagelen de sezonun balıkçılar için kötü geçtiğini belirterek, "Biten sezonda göç balıklarından palamut, çinekop, lüfer, tekir beklenenin altındaydı" dedi.

Hamsi ve istavritin balık yokluğunda tezgahları süslediğini söyleyen Yolagelen, fiyat indirimi uygulanan somonun ise balıkçıların yüzünü güldürdüğünü kaydetti.

KELTEPE ÇİĞDEMİ LİTERATÜRE GİRDİ

İSTANBUL Üniversitesi (İÜ) Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. İbrahim Sırrı Yüzbaşıoğlu'nun keşfettiği endemik bitki türü "Crocus keltepeensis", (Keltepe Çiğdemi) adıyla literatüre girdi.

Üniversite eğitimine devam ettiği Ağustos 1999'da Kaçkar dağlarında yaptıkları bir tur sırasında endemik bitkiler ile çiğdem türlerine ilgi duymaya başlayan Yüzbaşıoğlu, ilk kez orada gördüğü ve sonbaharda çiçek açan yaylakovan (Crocus scharajanii) adlı türü toplayarak inceledi.

Yüzbaşıoğlu, ilerleyen yıllarda da gerek sistematik botanikçi olarak profesyonel hayatında gerekse de amatör olarak yaptığı doğa sporları için gittiği arazilerde çok sayıda çiğdem türü topladı, fotoğrafladı, teşhis etti ve adlandırdı. Doç. Dr. Yüzbaşıoğlu'nun Kocaeli'nin Kartepe ilçesinde yaptığı araştırmalar sonucunda keşfettiği endemik bitki türü, "Keltepe Çiğdemi" adıyla literatürde yerini aldı.

5 YILLIK ÇALIŞMA

Yüzbaşıoğlu, eski adı "Keltepe" olan Kartepe'de ilk çiğdem örneklerinin 1974'te Asuman Baytop ve Ertan Tuzlacı tarafından toplandığını, İÜ Eczacılık Fakültesi Herbariumu'nda (İSTE) muhafaza edildiğini belirtti. Buradan toplanan örneklerin, Türkiye florasına "Crocus" cinsini işleyen İngiliz sistematikçi Brian Mathew tarafından görüldüğünü ve "Crocus biflorus"un alt türü olarak değerlendirildiğini aktaran Yüzbaşıoğlu, bu taksonun Bursa, Kocaeli, Bolu ve Ankara çevresinde yaylı gösteren endemik bir

tür olduğunun kabul edildiğini kaydetti.

Keltepe popülasyonu üzerine dikkatini amatör bir çiğdem meraklısı olan İbrahim Sözen'in çektiğini dile getiren Yüzbaşıoğlu, çiğdem türlerinin çiçeklenme zamanına göre, ilkbahar ve sonbaharda çiçek açanlar olmak üzere ikiye ayrıldığını aktardı. Yüzbaşıoğlu, "Keltepe Çiğdemi ilkbaharda çiçek açanlar grubuna dahil bir türdür. Çiğdemler içerisinde tanımlaması zor bir grupta yer almakta olup yakın türlerden amatör gözlerle izlenmesi zor morfolojik farklarla ayrılır. Bu nedenle de ülkemizin genelinde yaylı gösteren benzer renge sahip türlerle karıştırılabilir" ifadelerini kullandı.

DAHA FARKLI TÜRLER DE VAR

Keltepe'nin, Samanlı dağ sırasının en yüksek yeri ve bitki zenginliği açısından da önemli bir bölgesi olduğuna dikkati çeken Yüzbaşıoğlu, alanda daha önce bitki örtüsünü tespit etmek amacıyla floristik (çiçekçilik) çalışmalarını yaptığını söyledi.

Bu bölgeden farklı cinslere ait "Berteroa physocarpa" ve "Aubrieta ekimii" isimli iki yeni bitki türünü son yıllarda çalışma arkadaşlarıyla tanımladıklarını ifade eden Yüzbaşıoğlu, "Yapılan floristik çalışmalara ve kendi arazi gözlemlerime göre, bu bölge ve yakın çevresinde ilkbahar ve sonbaharda çiçeklenen farklı çiğdem türlerinin olduğunu biliyoruz" dedi.

Topraksız tarımla 'güller' açtı

AFYONKARAHİSAR'ın Sandıklı ilçesinde, jeotermal serada topraksız tarımla yetiştirilen ilk kırmızı güller, yeni tip koronavirüsle (Kovid-19) mücadele eden sağlık çalışanları ile polis ve jandarmalara dağıtıldı.

Hüdaî Kaplıcaları'ndaki özel bir jeotermal serada topraksız tarımla deneme amaçlı yetiştirilen kırmızı güllerin ilk hasadı yapıldı.

Firma yetkilileri, hasadını yaptıkları ilk güllerin, Kovid-19 salgınının da mücadele eden sağlık çalışanları ile polis ve jandarma ekiplerine dağıtılmasına karar verdi. İşletme Müdürü Fahri Güldal, ilçe devlet hastanesi ile polis ve jandarma ekiplerinin görev yaptıkları yerleri ziyaret ederek, güllerini hediye etti.

Güldal, "Kovid-19 salgını do-

layısıyla ilçemizde görev yapan sağlık personeli, jandarma ve polisimize seramızda topraksız tarım ile yetiştirdiğimiz güllerden takdim ettik. Bu salgın bütün dünya ülkelerini etkiledi. Bu mücadelede canla başla mücadele eden sağlık çalışanlarımız ile güvenlik güçlerimizin her şeyin en güzeline layık olduğunu düşünüyoruz" diye konuştu.

Maya için gece gündüz mesai

GIDA Bileşenleri ve Geliştiricileri Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Dr. Mehmet Çetin Duruk, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) tedbirleri kapsamında vatandaşların zamanlarını evde geçirmeleri üzerine talebi artan mayanın, tam kapasiteyle üretilmeye devam ettiğini bildirdi.

Duruk, mart ayını geçen senenin aynı dönemi ile karşılaştırdıklarında maya talebinde dikkate değer bir artış olduğunu vurgulayarak, "Sürecin başladığı mart ayında kolonya, tuvalet kağıdı, un gibi ürünlerde olduğu gibi, tüketicinin stoklama amaçlı alımı nedeniyle mayada da ciddi bir talep artışı yaşandı. Ekmek mayası talebini değerlendirdiğimizde, ta-

lebin yükseldiğini görüyoruz" diye konuştu.

ÜST ÜSTE TALEP ARTAN TEK ÜRÜN

Durgun, salgın tedbirleri kapsamında geçici kapatılan kafe, restoran ve otellerin maya taleplerinde düşüş yaşandığını, salgın sonrası bu durumun düzeleceğini de ifade etti. Mayaya olan talebin artmasına rağmen üretimde bir sıkıntı yaşanmadığını belirten Durgun, şunları kaydetti:

"Perakendede 3 hafta üst üste talebi artan

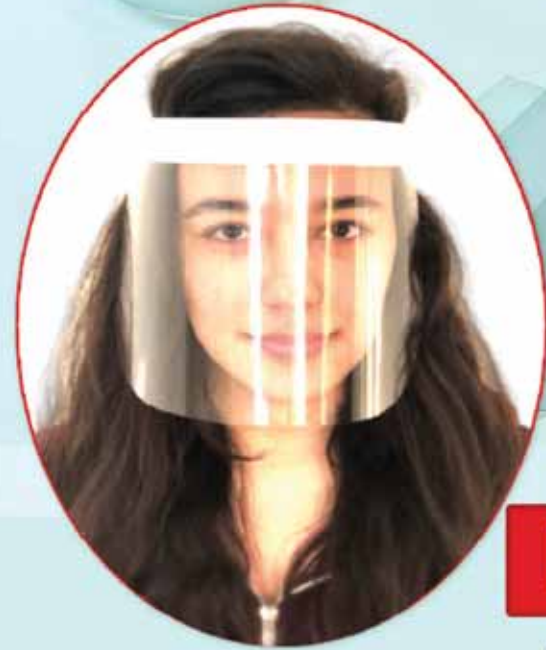

tek ürün, ekmek mayası olmuştur. Maya üreticisi dernek üyelerimiz fabrikalarını, iş yerlerini, çalışanlarının sağlığı için azami tedbirler alarak güvenli hale getirmesi ile ekmek ve unlu mamuller sektörünün kritik hammaddelerinden olan maya üretimine ve sevkiyatına normal zamanlarda olduğu gibi kesintisiz devam etmektedir. Fabrikalarımız hali hazırda tam kapasite çalışmakta olup, üretim lojistik zinciri kırılmadıkça tam kapasite çalışmaya devam edecektir."

YÜZ KORUYUCU SİPERLİK

39 TL
+kargo

Koronavirüse karşı

100 % 'e yakın

KORUMA

SAĞLAR

Yüksek Koruma

Buğu Yapmaz

Sıvı Temasını Önler

TÜRK SANAYİCİLERİ KORONAVİRÜS
PANDEMİSİNE KARŞI
VERİLEN MÜCADELEYE
ÜRETİM GÜCÜ İLE DESTEK OLUYOR

3 BAŞLIK

6 KORUMA SİPERLİK

www.tink.com.tr
#EVDEKAL

SİPERLİĞİN KAPINA GELSİN
KAPIDAN ÖDEME SEÇENEĞİ MEVCUTTUR

Siparişleriniz için
0212 912 30 39

ÖZ SAĞLIK-İŞ GENEL SEKRETERİ KAYALI:

Riski azaltmanın yolu personel temini

Huzurevleri, Kadın Sığınma Evleri, Sevgi Evleri, Çocuk Esirgeme Kurumları, Rehabilitasyon Merkezleri, Çocuk Destek Merkezleri... Koronavirüs salgınıyla bu kurumlarda çalışan personelin iş yüküyle birlikte bulaşı riski de arttı. Çözüm ise personel alımı...

GARİP BALÇAK

AİLE, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı çalışanlarının koronavirüsten önce ve koronavirüsten sonraki çalışmalarını Öz Sağlık İş Genel Sekreteri Halit Kayalı ile konuştuk. Kayalı, şu an Bakan-

'ÜCRETLER 24 SAAT ÜZERİNDEN VERİLMELİ'

"Sevgi evleri gibi kurumlarda çalışan anneler (görevleri itibarıyla çocuklara aile ortamında hizmet sunanlar) var. Bu anneler çocukların aile sevgisi olarak yetişmesini sağlıyorlar. Mesai saatleri koronavirüs sonrasında yapılan düzenlemelerde uzatılmış olsa da genel olarak 24 saat mesai yapan bu annelerin geceleri dinlendikleri varsayarak 12 saatlik ödemeleri yapılmıyor. Fakat bu anneler bir itfaiye çalışanı gibi yan-
gın olmasa da her an çalışmaya hazır ve nöbet durumunda bekliyorlar. Riskin daha da arttığı bu dönemde bu çalışanların ücretleri 24 saat üzerinden verilmeli."

HASTANEYE GİDEN PERSONELİN RİSKİ ARTIYOR

"Çalışan üzerindeki bir diğer yükte örnek vermek gerekirse huzurevinde bulunan bir büyüğümüz hastaneye gitmek durumunda kaldığında huzurevi personelinin bir çalışanın da kendisine eşlik etmesi. Burada hastaneye götürülen kişiye personel hastanede kaldığı süre boyunca eşlik etmek zorunda. Bundan oluşan iki sorunsu hem koronavirüs risk düzeyinin personel açısından iki katına çıkması hem de kurumdaki bir personelin daha eksikler kurumdaki iş yükünün artması."

'ÇALIŞANLAR DA AİLELERİ DE RİSK ALTINDA'

"Koronavirüsten sonra kurumlarda bazılarında 24 saat, 7 gün, 10 gün ve 14 gün gibi vardiya sistemleri getirildi. Bu mesai sistemi koronavirüs önlemleri kapsamında yapılmış bir düzenleme. İçinde bulunduğumuz süreçte hem çalışanlar hem de çalışanların aileleri risk altında bu önlemse burada yetersiz kalıyor. Çalışan işyerinden evine veya evinden işyerine virüsü taşıyabilir. Bu çalışanları için gerekli testler yapılmıyor. Testler sadece koronavirüs belirtisi gösteren çalışanlara yapılıyor."

'PERSONEL ALIMI ŞART'

Kayalı, personel sayısının artırılma-

Ek ödeme talebi

Öz Sağlık İş Genel Başkan Yardımcısı Mustafa Özüpek de koronavirüsün Aile, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı kurumlar ve sağlık personeli için alınan önlemleri ve önerilerini Aydınlik'a anlattı.

Özüpek, devletin hassas ve dezavantajlı gruplar için önlemler aldığını söyledi. Çalışanların kendilerini bakmakla yükümlü oldukları kişileri ve ailelerini korumak amacıyla çalışma siteminde 7 gün 10 gün ve 14 günlük değişiklikler yapıldığını belirten Özüpek, "Bu çalışma sistemi genel olarak bağlı olan kurumlarda icame altyapısına göre düzenleniyor. Bu sistemle kuluçka süresi evlerde veya kurumlarda geçirilerek salgın karşısında önlem alınıyor" dedi. Özüpek, şunları anlattı:

"Bu uygulama Avrupa'da yaşanan sorunlara bakılarak geliştirildi ve onların yaşadığı sorunların birçoğunu bu sayede yaşamamış olduk. Aynı zamanda kurum yöneticilerinin inisiyatifine bağlı olarak 14 günlük idari izinlerde veriliyor. Kurum yöneticilerinin bu konuda ellerinin açık olduğunu söyleyebiliriz. Tabii burada alınan izinler yapılan iş yükünün artmasına neden oluyor. Personelin burada büyük bir fedakarlık yaptığını belirtmemiz gerekir."

'ÇALIŞANLAR İÇİN ÖNLEMLER ALINIYOR'

Çalışanlar için çeşitli önlemler alındığını söyleyen Özüpek, şöyle konuştu: "Mesai saatlerinin başında veya sonunda sürekli olarak çalışanları teste tabi tutamıyoruz. Fakat maske ve eldiven tedariğinin yanı sıra mesai öncesinde çalışanların ateşleri ölçülerek bir önlem almaya çalışıyoruz. Bunun yanı sıra bir şikayeti olan personelin veya hastalık belirtisi gösteren kişilerin testleri yapılıyor."

'ANNELERİN YÜKÜ ARTIYOR'

24 saat esasına göre çalışan kurumların da olduğunu buraların genelde bakıma ihtiyaç duyan çocuklardan oluştuğunu belirten Özüpek, şöyle devam etti: "Buralarda çalışan annelerin yükü çok fazla. Bir anne 5-6 çocuğa bakıyor. Burada annelerin çalışma sisteminin 48 saate çıkarılan yerlerinde ol-

duğunu fakat anneler için bunun da çok zorlayıcı olduğunu bize iletiyorlar. Mesai saatleri artıyor dolayısıyla personelin çalışma yükü de buna orantılı olarak artmış oluyor. Aynı zamanda burada çalışanların mesailerinin bir kısmı dinlenmiş sayılarak verilmiyor. Biz bunu bakanlığa belirttik ve mesai süresinin tam olarak ücretlendirilmesi gerektiğini söyledik."

'AYRIM YAPILMAMALI'

"Burada önemli ve belirtmek istediğim şu, doktorlar ve hemşireler kadar sağlık sektöründe ve kurumlarda çalışan arkadaşlarımızda büyük risk taşıyorlar. Bu arkadaşlarımızda salgınlanmadı. Bunu istemiyorlar da onları ve bizim istediğimiz, doktorlara ve hemşirelere verilen prim ve ödemelerin kendileri için de sağlanması. Herkes fedakarlık yapıyor; burada bir ayırım yapılmamalı. Özellikle tüm sağlık sektörü çalışanlarına tebrik ve teşekkür borçluyuz. Dünyada sağlık sistemleri bir bir çökerken Türkiye'de bunun karşısında duruluyor."

"Bize gelen taleplerde işçiler kendilerinin büyük fedakarlıklar yaparak çalıştıklarını söylüyor. Şimdi aynı fedakarlığı devletten bekliyorlar. Burada Sağlık Bakanlığına yapılan ödemeler sağlık çalışanlarının tümüne ve kurumlarda çalışan personele verilsin. Sağlık Bakanlığının doktorlara ve hemşirelere ek ödemeler sağlaması tabii ki desteklenecek bir şey ama eğer bu ödeme onlara da yapılmıyorsa diğer personel de böyle bir şey istemezdi. Dolayısıyla tüm çalışanlar bu hizmetten yararlanmalı. Bazı üniversiteler bunu yaptı. Umarım diğer üniversiteler de bu sisteme geçmeye başlarlar. Bu konuda sayın Bakana da sorular geldi; yaptığımız yayımlar sırasında kendisi konuyu takip ettiğini de dile getirdi."

'TOPLUSÖZLEŞMELERDE ELE ALACAĞIZ'

"Biz koronavirüs salgını henüz yokken enfeksiyon riskini gündemimize dahil etmiştik. Toplusözleşmeler bu süreçte durdurulmuş durumda. Fakat çalışmalar tekrar başladıktan sonra toplusözleşmemizde bu konuyu ele almaya devam ederek masaya koyacağız."

personel alımı şart. Kurumlarda çalışan personeller için de daha ciddi önlemler alınmalı. Düzenli olarak testler ve yeterli sürede yapılan izolasyon bunun için bir başlangıç olabilir."

Binnur Zuhat YOKUŞ

Ayrımcılık yasağı

DEMOKRATİK devrimlerin eşitlik ve özgürlük ilkeleri feodal zorbalığa-asalaklığa karşı mücadelenin şiarlarıydı. Fakat büyük devrimler sadece günü kurtarmaz, onlar geleceğe açılan kapılardır. Bu nedenle eşitlik ve özgürlük ilkeleri kadınlar, ezilen sınıflar da kapsayacak şekilde zenginleşmektedir.

Bizim de demokratik devrimimizin eseri anayasa geleneğimiz eşitlik ilkesinin içeriğini zenginleştirmiştir. Bunun yanına çalışma özgürlüğü, angarya yasağı, çalışma hakkı ve ödevine, hak aramaya dair anayasal düzenlemeler hep bu en temel ilkelerin içerik çeşitleridir. Engellilerin, çocukların, kadınların korunması ise devlete görev olarak verilmiş, bu görevin yerine getirilmesi eşitlik yasağına aykırılık sayılmamıştır.

Çalışma hayatımızın temelini oluşturan İş Kanunumuz da anayasal ilkeyi başlangıç maddeleri arasında almış, kendi alanına özgülemiş, bu ilke ışığında düzenleme yapmıştır. Madde işverenin işçiler arasında işin gereği ve biyolojik sebepler dışında herhangi bir nedenle ayırım yapamayacağını, aynı işe farklı ücret veremeyeceğini emretmiş, işin yürütüm ve sona ermesinde ayırım yapan işverene dört aya kadar ücret ödeme yaptırarak getirmiştir. Taşeron usulü çalışma sisteminin içerdği köleleştirme işçiler bu maddeye dayanarak bertaraf etmişlerdir. Buna karşın işe alım için ayırım yapılması halinde bir müeyyide yoktur. Keza dava sürecinde de ayırım yapıldığını ispat yükümlü işçiye aittir.

Ayırım yasağının hayata geçmesinin tam bir koruma sağlamanın öntünde türlü toplumsal engeller var. Bunların başında işsizlik var kuşkusuz. Kamu ya da özel işveren açtığı iş başvurusuna işe alınacakların misliyle insan başvurduğunda işe alınanların hangi ölçütle alındığını ayırmak yapıldığını görüp göstermek kabul olmayacaktır. Yine işsizlik koşullarında gerek işe alımda gerek tensikat gündeme geldiğinde aile geçindirdiği düşünen erkek işçilerin kayındığı, toplumun bunu meşru kabul ettiği de unutulmamalıdır.

İşverenin işçi alımında tercih yaparken işin gereğini tayin konusunda tamamen özgür olduğuna da değinmek gerekir. Yargı kararları madenlerin uygulamasını bu doğrultuda yerleştirmiştir. Erkek aşçıların daha başarılı olduğunu düşünerek iş ilanı ile erkek aşçı arayan işverenin yasayın çiğnediğini söyleyemiyoruz. Ya da tesnifat, sunum işlerinde kadın işçi tercihi işveren hakkı olarak uygulanmaktadır.

Kamu işverenin iktidardaki siyasi parti yandaş ve mensuplarına pozitif ayrımcılık yapması ise uzun yıllardır baş edilemeyen bir toplumsal sorunumuz olmaya devam etmektedir.

Üretim devrimi ile işsizlik belasıni defettiğimiz, gerçek eşitliği sağlayacağımız gelecekte, devrimimizin nice yüzyıllara varması dileğiyle geçmiş bayramınızı kutlanm.

'Soma'daki madenlerin çalışmaları durdurulmalı'

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, koronavirüs salgını nedeniyle Soma'daki riskin çok daha yüksek olduğunu ve tedbir alınmasını istedi. Soma'da 12 bin 800 işçinin 3 vardiya halinde çok sayıda maden ocağında çalışmaya gittiğini kaydeden Özel, "Soma'nın Kınık sınırında bulunan bir maden ocağı, İzmir Valiliği'nden aldığı ve hangi mevzuata dayandığı bilinmeyen özel karantina izniyle, işçileri 7 gün 24 saat madenede konaklatıyor. Şu anda madenlerde üretimin durabileceği olaşığı nedeniyle, işverenler tarafından madenler kapasite üstü çalıştırılıyor" ifadelerini kullandı.

Madenlilerin akciğer hastalıkları yönünden ciddi risk grubunda oldukları olarak sayılacağına güvencesinin verilmesi gerekiyor. Madenlerdeki çalışmaları durdurup, tüm madencilere evlerinde karantinaya alıp teması kesmezsek, belki birkaç hafta sonra çok geç olacak. Bu konuda çok acil olarak çağrıda bulunuyoruz."

İnançla alay etmek haklı fesih nedeni

OLCA Y KABAKTEPE / ANKARA

YARGITAY 9. Hukuk Dairesi, işyerinde taciz eylemi gerçekleştiren, bazı işçilerin dini duyguları ile dalga geçen işçinin işten çıkarılmasının haklı nedene dayandığı yönünde karar verdi. Kararın gerekçesinde işverenin sorumluluğuna dikkat çekildi.

Bir işyerinde mağaza müdürü olarak çalışan kişi, iş akdinin diğer çalışanları taciz ettiği gerekçesiyle feshedildiğini ancak bu durumun gerçek olmadığını ileri sürerek işe iade davası açtı. Davaya bakan mahkeme, davalı tarafca feshin haklılığının ve geçerliliğinin ispatlanmadığını belirterek feshin geçersiz olduğuna, işten çıkartılan kişinin işe iadesine karar verdi. Yerel mahkeme kararına karşı işyeri avukatı tarafından istinafa götürülen dosyada Bölge Adliye Mahkemesi, işyeri avukatının başvurusunu ka-

bul ederek yerel mahkeme kararını kaldırdı. Bu karara karşı da taraf avukatları temyiz yoluna gidince dosya Yargıtay 9. Hukuk Dairesi önüne geldi. Daire incelemesi sonrasında, yapılan feshin haklı nedene dayandığını kaydetti.

'TACİZCİNİN İŞİNE SON VERİLMESİ ÖNLEMLER ARASINDADIR'

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi kararının gerekçesinde, işyerinin işverenin hakimiyet alanını oluşturduğu belirtilerek, şöyle denildi: "İşverenin işçiyi gözetim borcu, cinsel içerikli bul saldı kimden gelirse gelsin işçiyi korumayı gerektirir. İşçinin diğer bir işçi ya da üçüncü kişiler tarafından cinsel tacize uğraması halinde, bu durum yasa gereği işçi tarafından işverene bildirilmeli ve gerekli önlemlerin alınması istenmelidir. İşverence cinsel taciz olayı bilinmekte veya bilenecek durumda işçinin durumu ayrıca bil-

dirmesine gerek yoktur. İşverenin önlemi, işçinin maruz kaldığı olayın tekrarlanmasını engellemeye yönelik olmalıdır. Bu yönde önlemin yetersiz kalması da işçiye haklı fesih imkanı verir. Maddenin gerekçesinde, tacizin ağırlığına göre tacizcinin işine son verilmesi de işverence alınması gereken önlemler arasında sayılmıştır. Cinsel tacizin, işyerinde çalışan bir işçiyerine bir üçüncü kişi tarafından yapılması durumunda, işverenin önlem olarak müşteriyi uyarma, müşteri ile ilgilenecek bir başka işçi görevlendirme ve eylemin ağırlığına göre müşteri ile ilişkisini kesme gibi yollara başvurma gerekir."

'İŞVERENE HAKLI FESİH İMKANI TANIYOR'

Davacı ile aynı mağazada çalışan başka işçiler tarafından verilen şikayet dilekçelerinde

bahsi geçen taciz eylemleri ile davacının diğer çalışanlara karşı küfür içeren, hakarete varan konuşma ve hitaplarının olduğuna dair şikayetler olduğu bildirilen gerekçede, şu ifadeler yer verildi: "Bu şikayetler sebebi ile işveren tarafından işyerinde soruşturma başlatılarak çalışanların konu ile ilgili bilgisine başvurulduğu, birden fazla çalışanın davacı ile ilgili olarak ortak beyanlarında davacının bazı çalışanları sözlü olarak taciz ettiği, birkaç çalışanın verdiği dilekçede ise kimsenin göremeyeceği yerlerde fiziksel tacizde bulunduğu, küfürli konuşmalarla rencide ettiği, bazı çalışanların dini duyguları ile dalga geçtiği dosya kapsamından anlaşılmaktadır. İşverenin, diğer işçilere karşı yapılan bahsi geçen eylemler için önlem alması gerektiği gibi bu durumun işve-

rene haklı fesih imkanı da tanımaktadır. Davacının bu davranışının işin normal işleyişini ve işyerindeki uyumu olumsuz etkilediği gibi bahsedildiği üzere işverenin işçilerini yine kendi işçilerine karşıda koruma yükümlülüğü olduğu dolayısıyla feshin haklı nedeni dayandığı anlaşıldığından davanın reddi gerekmektedir."

6.6884

dolar

7.5536

avro

2538TL

Cumhuriyet altını

98.788

BİST - 100

8.80

faiz

\$ 21.37

b. petrol

Koronadan sonra küreselleşme ve kapitalizm krize girer mi? - 2

Mustafa
PAMUKOĞLU

KAPİTALİZMİN artık ayrılmaz parçası haline gelen küreselleşme konusunda bir analiz yapmadan kapitalizmin geleceğine dair projeksiyon oluşturmak ve tahminlerde bulunmak bizce mümkün değil.

Bugünkü yazımıza kapitalizmin ve küreselleşmenin patronu ABD'nin başkanlarından John. F. Kennedy'in şu sözü ile başlayalım: "Özgür bir toplum, yoksul çoğunluğa yardım edemiyorsa, zengin azınlığı kurtaramaz." (Burada özgür toplum olarak Amerika kastediliyor.)

Tüm kapitalizmi ve küreselleşmeyi acımasızca eleştirenler Afrika ülkeleri ve toplumlarının yollarından beri yaşadıkları yoksulluğu, iç çatışmaları, ölen milyonlarca insanı örnek göstererek insanların devlete karşı borçluluk duymadıkları, kimse için sorumluluk taşımadığı, yoksulların piyasanın insafına terk eden bir ortamda zenginlerin yüksek duvarlar ve koyu camlar arkasında yaşamak zorunda oldukları ülkelere bakılmasının yeterli olacağını söylerler. Bütün bu olumsuz sonuçlar kapitalizm ve küreselleşmenin yarattığı sonuçlardır.

Küreselleşmeden yana olanlar ise küresel ölçekte serbest piyasa kapitalizminin işe yarayan tek donanım ve işletim sistemi olduğu ve bundan yararlanmamanın aptallık olacağını savunurlar. Bunu savunurken de küreselleşme görev ve sorumluluğunu ABD'ye verirler.

KÜRESELLEŞME MATRİKSİ

Küreselleşme konusunda iki politik kimlik söz konusudur.

1- Bütünleşmeciler

Bunlar küreselleşmeye gerçekten kucak açan ve daha çok serbest ticaret, daha çok internet ticareti, okullar, toplulukları ve şirketleri birbirine bağlayan daha çok iletişim ağı ve daha çok e-posta aracılığı ile yaygınlaşan küreselleşmeyi savunurlar.

2- Ayrılmışlar (küreselleşmeye karşı olanlar)

Bu grup küreselleşmenin gelir dağılımında uçurumlar açtığını, kültürü homojenleştirip küresel lapa haline getirdiğini ve hayatın uzak ve anonim piyasaya güçleri tarafından kontrol edilmesini -teknolojik bütünleşmenin yararlarına rağmen- iddia ederek karşı çıkarlar.

Bütünleşmeciler içinde sosyal güvenlikli ve "pastayesinciler" olarak iki grup vardır.

Sosyal güvenlikçiler küreselleşmenin politik ve ekonomik anlamda demokratikleşmesi ve devletin sosyal politikalar bakımından rol üstlenmesi gerektiğini söylerler. Çünkü demokratikleşme olmadan sürdürülebilir bir küreselleşmenin olmayacağına inanırlar.

Bu grupta olanların bir savı da şudur: küreselleşme olmadan bir sosyal demokrat ya da sosyal-güvenlikçi olmak ve yaşam standartlarını sürekli yükseltmek ve geride kalan insanlara yardım etmek için gerekli geliri elde etmek mümkün değildir.

Pasta yesinciler ise küreselleşmenin esas olarak "kazanın götürsün, kaybeden başının çaresine baksın" demek olduğuna inanırlardır. Bunlar küreselleşmenin nimetlerinden sadece kendilerinin yararlanmasını isteyen hegemonik güçlerdir.

KÜRESELLEŞMENİN İTİCİ GÜCÜ

Küreselleşmeciler küreselleşmenin arkasındaki itici gücün sanıldığı gibi ticaret olmadığı esas itibarıyla teknoloji olduğunu söylerler. Bunu da şu olguya dayandırırlar:

"Şimdi ayağa kalkın, telefonunuzu dışarı atıp yok edin. İnternete hayır deyin. Mikroçipler benim için önemli değil patates cipsi istiyorum, diye bağırın. Bunu yapar mısınız? Bunun sonuçlarına katlanırsınız mı?"

Dünyayı parmaklı çarka benzeten küreselleşmeden yana olanlar, çarkın merkezinde "küreselleşme ve hızlı ve ekonomik ve teknolojik değişim" denen şeyin ve bunun "Tek Büyük Şey" olduğunu söylerler. Bunu etrafında ise sağlık hizmetleri, sosyal yardımlar, eğitim, meslek eğitimi, çevre, piyasa düzenlemeleri, serbest ticaretin genişletilmesi gibi alanlar vardır. Ama küreselleşmenin geleceğinde bu alanlarla ilgili yeni yaklaşımlar getirmek şarttır.

Küreselleşmenin sosyal güvenliği bir yapıya kavuşturmak amacıyla bu yeni yaklaşımlar şu üç hedefle gösterilir:

1- Küreselleşmeyi eğitim açısından demokratikleştirmek

Eğitimde fırsat eşitliği yaratmak ve teknolojik değişime karşı arkada kalmamayı sağlayacak eğitim vermek.

2- Küreselleşmeyi finansal olarak demokratikleştirmek

Herkesin finansal kaynaklara daha kolay ulaşmasını sağlamak. Örneğin oto tamircisinde tamirci olarak kalmayı değil oto tamir atölye sahibi olmayı sağlayacak finansal kaynaklara ulaşılmasını kolaylaştırmak.

3- Küreselleştirmeyi politik açıdan demokratikleştirmek

Küreselleşmeye uyum sağlamak için özellikle gelişmekte olan ülkelerin demokratikleşmesine katkı vermek.

KÜRESELLEŞME İÇİN JEOKİTİSAT

Küreselleşmeciler ahbap çavuş kapitalizmi uygulayan, rüşvetçi ve yolsuzluk anlayışı ile idare edilen, politik istikrar olmayan, yatırımcıları koruyan yasaları bulunmayan ülkelere yaşanan politik ve ekonomik krizlerin sebebinin küreselleşme olmadığını iddia ederler. Bu nedenle de jeoiktisat olarak sorunun çözümünü için bazı adımların atılması gerektiğini ileri sürerler.

1. Adım

Bu tür ülkelere IMF ve diğer uluslararası kuruluşlarının aşağıdaki üç adımı uygulamalarıyla kredi vermeleri, yardım etmeleri ve bunu dünyaya açık bir şekilde duyurmaları.

2. Adım

Bu ülkelerde verimsiz ve iyi yönetilmeyen şirketleri daha iyi yönetilecek ve piyasa değerini daha iyi gözetilecek uluslararası standartlara göre işletilen şirketler haline getirmek. Bu şirketleri satın alacak veya ortak olacak şirketlerin hangi ülkeden olmasının önemi yoktur.

3. Adım

Bu ülkelerde sadece işletim sistemi değil politik sistemlerinin de yenilenmesi gerekir. Rüşvetçiliğin ve vergi kaçakçılığının önü alınmalı ve hukukun üstünlüğü sağlanmalıdır.

4. Adım

IMF'den ve/veya diğer kaynaklardan gelen yardımların ve kredilerin bir bölümünün istihdam yaratacak kamu yatırımlarına ve asgari sosyal güvenlik ağı kuracak sistemlere harcanmasını zorunlu hale getirmek.

Konuyu analiz etmeye devam edeceğiz...

İKTİSATÇI YAZAR DR. CÜNEYT AKMAN SÜRECİ DEĞERLENDİRDİ (1)

RECEP ERÇİN

İKTİSATÇI, yazar Dr. Cüneyt Akman ile koronavirüs sürecinde neoliberal düzenin sancılarını ve kapitalist sistemdeki kırılmaları konuştuk. Duayen iktisatçı, Aydınlıklı Arslan Başer Kafaoglu ile bir dönem yakın çalışma arkadaşlığı da yapan Dr. Akman, son dönemde TV programları, YouTube yayınları ve Paraanaliz'de kaleme aldığı yazılarında ekonomi-politik değerlendirmelerde bulunuyor.

■ IMF bir swap mekanizması kurabileceğini söyledi ancak somut bir gelişme henüz yok. FED, belli ülkelere başlattı. Krizle birlikte sistemde kopmalar olmasın diye, bir çabamın tezahürü diyebilir miyiz? Özellikle FED'in dolar duvarlarını ördükten sonra dışarıya kaynak aktarması...

Böyle mekanizmaları kurmak zorundalar; özellikle dünyaya başta dolar, rezerv para imkanlarını arttırmak zorundalar yoksa dünyanın bugünkü para sistemi çökecek. 1929'u hatırlayalım mesele... FED o zaman para musluklarını ülke içinde geç açtı ve kriz derinleşti. Sonra da kriz tüm dünyaya bulaşıcı hastalık gibi yayıldı. O gün ABD içinde olan sorun bugün doların dünya rezerv parası olması dolayısıyla bütün dünya için geçerli. Bugün de dünya çapında bir dolar takviliği var. ABD eğer dünyaya dolar takviliği yapamazsa, o zaman herkes sorar "Dolar hâlâ neden rezerv para?" diye. 1929'da FED'in yaptığı yanlış çemesini ABD'nin çekmesi gibi aynı yanlış dünyaya uygulanmış olsa bu sefer bütün dünya çeker ama dünyanın buna tahammülü olmaz. Zaten bu yeni kriz öncesinde de bilhassa 2008 krizinden sonra da dünyanın ABD dolarına bağlı rezerv para sistemi tartışılıyordu.

SİLAHI ÇOK OLAN KURALI KOYUYOR

■ Tek bir ülkenin parasına bu kadar bağlı olunması risk değil mi? ABD'nin ekonomik ağırlığı da azalıyor bir yandan...

Risk elbette. Dünya rezervlerinde yaklaşık yüzde 60 civarında ağırlığı var doların. Dolar nasıl rezerv para oldu? İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, ABD ceki silahını "benim dediğim olacak" dedi. Birinci Savaş öncesinde, altın standardı vardı biliyorsunuz. Ondan önce de gümüş, altın beraber para sisteminde mevcuttu, ikili metal sistemi vardı yani. O zaman da dönemin güçlü devleti İngiltere dedi ki; "Benim donanmam çok kuvvetli bundan

sonra tek metal, altın standardına geçiyoruz." Neyse bu ilerde altın olan kuralı koyduğu gibi belki de daha çok silahı olan kuralı koyuyor. Ama o kural, dünyanın ekonomik gerçeklerine artık uymadığında dünyanın başına bela oluyor. Mesela 1945 sonrası dolar rezerv para sistemi nasıl kurulmuştu? ABD "Merak etmeyin, dolarımın altın karşılığı var. İnanmazsanız ne zaman isterseniz getirin dolarımı karşılığında altın vereyim taahhüdünde bulunmuştu. O zaman "altının bir onsuna 35 dolar veriyorum" demişti. Daha sonra büyük ölçüde Vietnam Savaşı'nda paraları harcadıkları için artan bütçe açığı sonucu fazla dolar bastıkları için, mızıkçılık ettiler. "Bunda bu kadar altın yoktur" diye sorgulanmaya başlarken önce kuru değişti. Öyle de olmadı, "altın pence-resini kapattım; bundan sonra dolara altın yok" dedi. O zamandan beri doların rezerv para oluşu daha çok silah gücüne dayanıyor. Irak işgali meselesinde herkes petrolü ön plana çıkardı ama esas, petrol piyasasında sadece dolarla işlem yapılсын diyeydi...

EN KAPİTALİST ÜLKE EN AĞIR DARBİYİ YEDİ

■ Emekli Amiral Cem Gürdeniz şunu söyledi geçenlerde bir yayında: ABD kendi içinde ölümlerini iş makinalarıyla gömerken diğer yanda donanmasıyla ülkeleri abluka altına alıyor. Yani koronavirüs jeopolitiği pek etkilemedi gibi.

Evet. Bu olaydan önce de Güney Çin Denizi civarında bir sürü provokasyon yapıyordu.

■ Neoliberal dönemin kurumlarının işlevsizliği herkesin malumu. İşte Bretton Woods zaten çöktü. IMF'nin etkinli-

gi şüpheli. Avrupa Birliği ya dönüşecek ya dağılacak. Bir yanda kapitalist düzene yönelik eleştiriler de artmış durumda. Marksist iktisatçılar bunu kapitalizmin neden olduğu bir kriz olarak görüyorlar. Sizce de "pandemi geldi, ekonomiyi kapattık" değil de pandemiye neden olan da kapitalist sistem mi?

Bununla ilgili bir yazıyı Paraanaliz'de yayımlayacağım. Her sisteme dıştan şoklar gelebilir. Sosyalist bir sistemde de olabilir. Ama buna verilen tepki, işte o, o sistemin kendisiyle alakalı. Nitekim Çin, çok daha hazırlıksız yakalanmasına rağmen ve 1.5 milyarlık bir nüfusun baskısı altında olmasına rağmen, bunu en azından şimdilik kontrol altına aldı. Çin'deki siyasi rejimin otoriterliğini ayrıca tartışırız. Durumun Çin'deki seyrini önceden

görmüş olmaları-

İki lejyoner çölde sürünerek gidiyorlarmış...

■ Kırılğan ülkelerin krizdeki duruma ilişkin ne söylersiniz?

Gelişmekte olan ülkeler için anlatılan bir fıkra vardır; iki lejyoner çölde sürünerek gidiyorlarmış, tependen bir aslan görününce, lejyonerlerden bir tanesi botunu bağlamaya başlamış. Diğer demiş ki; ne uğraşıyorsun, aslandan hızlı mı koşacaksın, zaten perişan! O da demiş ki; sendin hızlı koşsam yeter. Yani birçok gelişen ülke aynı anda krize gidiyor. Bunlar hep de Türkiye en kırılğan beşin içinde oluyor. Türkiye diğerlerinden hızlı koşmak zorunda...

na rağmen işte İngiltere, İtalya, İspanya'nın durumu ortada...

En vahimi de ABD'nin durumu. Kapitalist sistemin sağlık anlamında en aşırı ya da en saf haliyle uygulandığı ülke en şiddetli darbeyi yedi. Bunda herhalde bir ders vardır görmesini bilenlere... Salgın herkese gelebilir bu herkese bir darbe vurur ama darbenin şiddeti ve yaptığı hasarın boyutu, o yapının niteliği ile ilgilidir.

■ Yani sistemin şoklara karşı bağırsıklığı düşük, diyebilir miyiz?

Evet, evet. Yani kapitalist sistemin, bilhassa da bunun 1980'lerden beri uygulamada olan yeni-liberal cinsinin bu tür şoklara karşı bağırsıklığı çok düşük. Bu zayıflık evvelce de söyleniyordu, biliniyordu ama inkar ediliyordu. Çok fazla oluşmuş, vazgeçilemeyen çıkarlar mevcuttu çünkü. Ancak hayat böyle; insanların kafasına vura vura gerçeği gösteriyor.

Sanaldan satış yapalım havadan ihraç edelim

EKONOMİ SERVİSİ

TİCARET Bakanı Ruhsar Pekcan, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) pandemisinin KOBİ'lerin ticari faaliyetleri üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak, KOBİ'lerin bu dönemde ticari faaliyetlerinde e-ticaretin sağladığı imkanlardan en etkin şekilde faydalanmalarını mümkün kılmak amacıyla "E-Ticaret olarak KOBİ'lerin Yanındayız" dayanışma kampanyasını başlattıklarını bildirdi.

SİTELER VADELERİ DÜŞÜRDÜ

Pekcan, yaptığı yazılı açıklamada, kampanyaya ilk etapta 10'un üzerinde elektronik ticaret sitesi ve yer sağlayıcının katıldığını ve destek sağladığını bildirdi. Pekcan, "Kampanyamız kapsamında bazı e-ticaret siteleri KOBİ'lere yönelik vadelerini düşürürken, bazıları komisyon oranlarında indirimde gitti. Bu sitelerin bir kısmı KOBİ'lerimize istihdam sözü verdi, bir kısmı da KOBİ'lerimize özel paketler hazırladı" ifadesini kullandı. Pekcan, tüm e-ticaret sitelerini bu dayanışma kampanyasına davet etti.

'İSTİKBAL GÖKLERDEDİR' ŞİARILYA

Öte yandan Hirdavat Sanayici ve İş Adamları Derneği Başkanı Çetin Tecdelioğlu, yaşanmakta olan ekonomik pandemiye karşı etkin çözümün, e-ihracat platformunun kurulması ve sanal fuar sisteminden geçtiğini söyledi. Perşembe akşamı KanalEkonomi Instagram yayınında Ekonomi Gazetecileri Derneği Yüksek İstişare Kurulu Genel Sekreteri ve Aydınlik Gazetesi Ekonomi Haber Bölüm Şefi Recep Erçin'in soruları-

nı cevaplandıran Tecdelioğlu, e-ihracat platformunda lojistiğin önemine dikkati çekti. Tecdelioğlu, Türk Hava Yolları'nın (THY) kargo taşımacılığı anlamında üreticilere ve ihracatçılara destek verebileceğini ve bu desteğin Türk ekonomisine büyük bir katma değer yaratacağını sözlerine ekledi. Bunun üzerine Erçin, TBMM'nin açılığının ve millî egemenliğin yüzüncü yıl dönümü vesilesiyle "İstikbal göklerde" diyen Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sözünü anımsatarak Ticaret Bakanlığı ve Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM), THY ile ilk adımı atarak kargo uçak sayısını artırdıklarını anımsattı.

DİJİTAL B2B İÇİN HAZIRLANIYORLAR

HİSİAD Başkanı Tecdelioğlu, bu dönemde hava yolu ile taşıma ve e-ihracatın önemine işaret ederken, ihracatçı başkan ve sanayicilerden Ticaret Bakanlığı ve TİM tarafından başlatılan "Sanal Ticaret Heyetleri" uygulamasına destek geldi. İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği (İDDMİB) Başkanı Tahsin Öztiryaki, "Dünya artık dijital ortamda satın alma yapıyor. Birlik olarak dijital fuarlarla ilgili firmalardan teklif alıyoruz. Bir anlamda dijital B2B (ikili görüşme) yapıyor hale geleceğiz. E-ihracat ve dijital pazarlamayla ilgili tüm imkanlarımızı seferber ettik" dedi. Ev ve Mutfak Eşyaları Sanayicileri ve İhracatçıları Derneği (EV-SİD) Başkanı Burak Önder de üyelere yönelik e-ihracat ve e-ticaret eğitimlerine başladıklarını söyledi. Önder, "CRM, ERP ve siber saldırılarla ilgili de eğitimlerimize başlıyoruz. Amacımız dijital kaslarımızı güçlendirmek. E-hayet çalışmalarımız kapsamında Mayıs'ta Güney Kore ile, Haziran'da da Avrupa ile buluşmalarımız olacak" diye konuştu.

Ekonomiyi açmak için ilk toplantı salı günü

AYDINLIK / ANKARA

HAZİNE ve Maliye Bakanı Dr. Berat Albayrak'ın salı günü iş dünyasının temsilcileri ile telekonferans yöntemiyle bir araya geleceği öğrenildi. Aydınlik'ın edindiği bilgiye göre salı günü yapılacak telekonferansa TOBB, TİSK, TESK, ... gibi iş dünyası örgütlerinin yöneticileri katılacak. İş dünyası temsilcileri ile yapılacak buluşmada ekonominin son durumunun ele alınacağı, alınan önlemlerin sonuçlarının değerlendirileceği ve iş dünyasının ve esnafın taleplerinin dinleneceği bildirildi. Bakan Albayrak da dün yaptığı açıklamada, "Ayakta tuttuğumuz üretim gücümüz, krizlerden sonra hızlı toparlanma refleksine sahip piyasalarımız ve sağlam ekonomik altyapımızla Kovid-19 sonrası için büyük bir potansiyelimiz olduğunu görüyoruz. Şu da potansiyeli en iyi şekilde nasıl işlete geçiir, işlerimiz nasıl döneriz tüm bunları detaylı olarak konuşacağız

genişletilmiş finansal istikrar ve kalkınma komitesi toplantısını önümüzdeki hafta gerçekleştireceğiz" bilgisini paylaştı.

200 MİLYAR TL'YE ULAŞTI

Diğer yandan Ekonomik İstikrar Kalkınma kapsamında atılan adımlarla ilgili bilgi veren Bakan Albayrak, "Bu kapsamda bugüne kadar attığımız adımların toplam tutarı 200 milyar TL'ye ulaştı. Şu anda 4.4 milyon ailemize bin lira destek yardımında bulunduk" dedi.

Destek kapsamına girmeyen ancak bu dönemde gelirini, işini kaybeden vatandaşlara da bin lira nakdi yardım yapacaklarını kaydeden Albayrak şunları söyledi: "Bu kapsamda e-devlet üzerinden başvuruları başlattık. Vatandaşlarımızın bireysel ihtiyaçları için devreye aldığımız Temel İhtiyaç Desteği kapsamında şu ana kadar 3 milyon 977 bin vatandaşımıza 22 milyar 295 milyon lira kaynak sunuldu. Bunun yanında Esnaf Destek Paketi için 582 bin esnafımız

başvuruda bulundu. Tam 448 bin 148 esnafımıza 8 milyar 390 milyon lira finansman tahsis yapıldı. Paraf ticari kart için de esnafımızdan 324 bin 814 başvuru geldi, 303 bin 565 esnafımıza kartları tahsis edildi. Paraf Kart'la beraber esnafımızda sunduğumuz finansman desteği toplam 16 milyar 861 milyon liraya ulaştı."

KOBİ'LERDEN KGF'YE İLGI

İşletmelere sunulan KGF kefaletli İş Devam Desteği kapsamında da başvuruların 143 bin 769 firmaya ulaştığı bilgisini veren Bakan Albayrak, "Bu kapsamda 119 bin 804 firmamıza 107 milyar 412 milyon lira finansman tahsis edildi. Finansman tahsis edilen firmalarımızın yüzde 96'sını KOBİ'lerimiz oluşturdu" diye konuştu.

Yirminci Yüzyılın ilk katliamı Herero (1904-1906)

Avrupa'da demokrasi nutukları atan Almanya'nın Afrika'da insaniyet adına edecek bir kelamı dahi yok. Almanya, Afrika'daki bu katliamlarını manupile etmek için yerli halka tazminat ödemek yerine Cape Town'a dünyanın en büyük on katli sanat müzesini yaparak göz boyamaya devam ediyor

**“Afrika’nın tarihi yoktur ve insanoğluna yararı olan hiçbir şeye katkı sağlamamıştır”
Alman Filozof Hegel**

Alman bir subay Herero esirleriyle poz veriyor. 1905

DR. HALİM GENÇOĞLU
CAPE TOWN ÜNİVERSİTESİ
halim.genccoglu@uct.ac.za

AFRİKA, yirminci yüzyıla Avrupalının katliamlarıyla uyanmıştır. Bunların başında Almanların Güneybatı Afrika'da Herero ve Nama halkına uyguladıkları katliamları gelir. Bugün Namibya topraklarında yaşayan yerli halk, yirminci yüzyılın başında Alman katliamına maruz kalmıştı. Yüz bine yakın Herero ve on bin civarında Nama halkının katledildiği Güneybatı Afrika'da ölenlerin bazılarının ağıdından, hastalıktan ve toplama kamplarında kötü muameleden hayatlarını kaybettikleri anlaşılmaktadır. (1) Bu özet çalışmamızda daha önce kullanılmamış olan o dönemde Afrika gazetelerinde ve arşiv kayıtlarında Alman soykırımının iç yüzünü ortaya koymaya çalışacağız.

1985 yılında bölgede incelemelerde bulunan Birleşmiş Milletler gözlemcileri Herero ve Nama halkının sistemli bir şekilde ölüme maruz kaldığını rapor etmişlerdir. 2004 yılında Alman Hükümeti baskılardan sonra bu katliamı üzücü bir hadise olarak kabul edip özür dilemişti. 2015 yılında ise Almanya bunu soykırım olarak kabul etti fakat tazminat ödemeye yanaşmamıştı. Alman protestan bapşapaz Petra Bosse Huber bunun bir soykırım olduğunu ifade etti. Bu işin ayrı bir hazin tarafı ise Alman misyonerler tarafından Hristiyan edilen birçok Herero ve Nama'nın sonradan din kardeşleri tarafından katledilmiş olmasıdır. (2)

KATLIAMA UĞRAYAN HERERO VE NAMA HALKININ ETNİK KÖKENLERİ

Herero halkı günümüzde Güney Batı Afrika'da Namibya olarak bilinen ülkenin yerli halklarıdır. Bölgenin eski göçebe halkı olan Hereroların yaşadığı geniş sahraya Damaraland denir. Diğer bir göçebe halk olan Nama halkı ise yine diğer bir göçebe halk olup hayvancılık ve ticaretle uğraşıyorlardı. 1883 yılında Alman tüccar Franz Adolf Eduard Lüderitz, Angra Pequena Körfezi yakınlarında bir büyük çiftlik satın almıştı. Bir çiftlik olarak alınan bu arazi kısa zamanda Almanya Hükümetinin koruması altına girdi ve bir süre sonra Almanya'nın Sahra-altı Afrika'sında bir üssü olarak kullanılmaya baş-

landı. Almanya bu şekilde sadece bölgede sömürge planları yapmıyor aynı zamanda göçebe kabileler arasında bir politika izleyerek kabile liderlerini etkisi altına alıyordu. Mesela Herero lideri Maharero tüm Herero'ları örgütleyerek onların reisi olmuştu. Bölgedeki diğer bir yerli kabile olan Khoikhoilerin reisi Hendrik Witbooi ise Herero kabilesi saldırılarına karşı 21 Ekim 1885'te Alman karargahından yardım alabileceğini taahhüt etmişti. Almanya'nın Namibya'daki sömürge valisi Heinrich Ernst Göring, Khoikhoi halkını Hererolara karşı koruyacağını ifade etmişti. Almanlar bu anlaşma ile sadece sömürgeci amaçlarına karşı bir politik yol bulmakla kalmayıp ayrıca bölgede kendilerine bir müttefik edindiler. Fakat Hererolar bu anlaşmadan memnun değillerdi. Herero liderleri bu antlaşmadan sonra Almanların azıttığını ve Herero kadınlarına tecavüz ettiklerini yanı sıra şikayet yanı uyarı şeklinde dile getirildiler. 1894 yılında Almanlar bir sömürge birliğini Almanya'dan Namibya'ya gönderdiler. Hererolara karşı olan saldırılar ve bölgedeki katliamlar tam olarak bu tarihten sonra başladı. (3)

ALMANYA'NIN NAMİBYA'DAKİ EMPERYALİST SİYASETİ

On dokuzuncu yüzyılın son çeyreğinde Almanların hakimiyeti altında Güneybatı Afrika'da yerlilerin zalimce köle ve işçi olarak kullanıldığı bilinmektedir. Bu tarihlerde izlenen politikalar daha çok Hererolardan toprak elde etmek için onların topraklarına ve hayvan sürülerine təciz sekindediydi. Güney Afrika gazeteleri on sene zarfında bölgedeki hayvan sürülerinin ve toprakların He-

Güney Afrika gazetelerinde Namibya'da Alman mezalimi, 1905 (Bulawayo Chronicle Weekly Edition, January 15, 1909, Zimbabwe)

“Büyük felaket” ifadesini kullanmıştı. 16 Nisan 2015 yılında CHP Genel Başkan Yardımcısı olan Murat Özçelik düzenlediği basın toplantısında, Avrupa Parlamentosu'nun Türkiye'ye "1915 olaylarını 'soykırım' olarak tanıma" çağrısı yapması ve Papa Francisus'un "Soykırım" ifadesini kullanması üzerine, Kılıçdaroğlu'nun yaptığı yazılı açıklamayı basına duyurmuştu.

1915 olaylarını o dönemde kullanılmayan soykırım sözcüğüne hapsedmenin yanlış olduğu ifade edilen açıklamada özetle şöyle denildi: “1915 yılında gerek Ermenilerin, gerek Müslümanların hafızasında büyük bir travmaya neden olan bir trajedi, büyük bir felaket yaşanmıştır. Bu büyük felaketten kaynaklanan travmanın giderilmesi, suçlayıcı, itham edici siyasi açıklamalarla mümkün olmayacaktır. Bu bakımdan başta dini önderler olmak üzere herkese düşen, geçmişteki bu trajediyi yeni kuşakların çatışmasına değil, acının ortaklaşarak yaraların sarılmasına çalışmaktır. Ermeni ve Türk toplumu arasındaki ayrışmayı daha da derinleştirecek tutumlar bu yarayı derinleştirmek için işlevsiz olmamaktadır.”

"Geçmişte yaşanan acı olayları günlük siyasi hesaplarla, önyargılara kurban etmeden soğukkanlılıkla değerlendirmek ve iki toplum

le savaştan Hereroların Alman sömürge ordusuna karşı koyması imkansızdı.

KATLIAM

11 Ağustos 1904 tarihli Güney Afrika gazeteleri Almanya'nın Waterberg'deki savaşı şeklinde başlık atmıştı. Bu, bir isyan bastırmaktan çok bir katliamın ayak sesleriydi. Henüz 12 Ağustos'da 4.000 civarında Herero çocuk çocuk yaşlı yada kadın demeden yayılım ateşine tutulmuştu. Hereroların karşı atak yapacak bir donanımı yoktu. Kaçan bazı Herero isyancılar Kalahari çölüne doğru hareket ettiler fakat çöldeki su kaynaklarının zehirli suyla dolu olduğundan biberberdiler. Almanlara bölgede rehberlik yapan Jan Cloete hatıralarında şöyle bilgi vermiştir: “Hereroların Waterberg'de Alman kuvvetlerine yenildiklerinde oradaydım. Hayvan sürüleriyle kaçmaya çalışan Hereroların birkaç gün sonra Omaheke çölünde kemiklerini buldük” General Trotha çölde toplu bir katliamı daha önceden organize etmişti. Geri kalan Hereroların teslim olana kadar kadınlarına tecavüz edilmiş ve toplama kamplarında

Köpekbalığı adası toplama kampı, 1904

şiddete maruz kalmışlardı. (8) 1918 yılında İngiliz hükümetinin raporunda Almanların Nama ve Herero halkına katliamı rapor edilmişti. Köpek balığı adası toplama kampında tutulanlar ise çalışmaya zorlanmıştı. Alman sömürge hükümeti ölenler için hazırladığı ölüm raporlarında salgın hastalık ve yetersiz beslenme şeklinde kayıt tutmuştu. Alman General von Estorff'un 1907 Nisan ayında sunduğu raporda 1700 tutuklunun kamplarda öldüğünü rapor etmişti. (9) Köpekbalığı adasında toplama kampından kurtulup hayatta kalan bir kadın tutuklu Alman Dr. Bofinger'in onu denek olarak kullanmasına razı geldiği için hayatta kalabilmişti. (10) Alman zooloji uzmanı Leonhard Schultze'nin ise ölen tutukluların bedenlerini bazı deneylerde kullanmış olması hayatta kalanların ifadelerinden anlaşılıyor. Daha önemli deney için Almanya'ya götürülen 300 tutuklu cesedinin 2011 Ekim ayında Charite müzesinden alınarak Namibya'ya iade edilmesi herşeyi ortaya koyuyordu. (11) Afrika çalışmaları uzmanı Prof. Mamdani Almanya'nın II. Dünya Savaşındaki holokost projesinin temel kaynağının Namibya'daki Herero katliamı olduğunu ifade etmiştir. (12)

Avrupa'da demokrasi nutukları atan Almanya'nın Afrika'da insaniyet adına edecek bir

kelamı dahi yok. Almanya, Afrika'daki bu katliamlarını manupile etmek için yerli halka tazminat ödemek yerine Cape Town'a dünyanın en büyük on katli sanat müzesini yaparak göz boyamaya devam ediyor. Fakat Afrika üniversitelerinde her yıl konuşmalar düzenleyen Herero ve Nama önde gelenlerinin bu politik oyunlara itibar etmeyeceği aşikardır.

Omaheke Çölünden kaçarak kurtulan bazı Hererolar, 1907

★
KAYNAKLAR

- 1) Jones, Adam. Genocide, War Crimes, and the West: History and Complicity. London: Zed Books, 2004
- 2) Silvester, Jeremy, Jan-Bart Gewald, and South-West Africa. Administrator's Office. Words Cannot Be Found: German Colonial Rule in Namibia: An Annotated Reprint of the 1918 Blue Book. Sources for African History, V. 1. Leiden: Brill, 2003.
- 3) Rafter, Nicole Hahn. The Crime of All Crimes: Toward a Criminology of Genocide. New York: New York University Press, 2016.
- 4) “Namibia and Germany Confront a Past Genocide: Southern Africa - Regional Analysis.” Africa Conflict Monitor 2016, no. 07 (2016): 60–65.
- 5) “Namibia Marks Century-Old Massacre Amid Calls for German Compensation. (Foreign Desk) (100th Anniversary of Revolt by Herero People against Kaiser Wilhelm's Troops).” The New York Times 49 (2004): 9.
- 6) Madley, Benjamin. “Patterns of Frontier Genocide 1803-1910: The Aboriginal Tasmanians, the Yuki of California, and the Herero of Namibia.” Journal of Genocide Research 6, no. 2 (2004): 167–92.
- 7) Cape Town Milli Arşivi SNA 245 NA3007/04 The Sub-Native Commissioner Pilansberg Herero Emissaries At 1904
- 8) Cape Town Milli Arşivi BE 864 W30/154/19 Rhenish Mission. Windhoek, Herero and Namaqualand.
- 9) Cape Town Milli Arşivi SNA 245 NA3007/04 Miscellaneous Matters Herero Refugees. 1904 – 1906
- 10) Cape Town Milli Arşivi, Jeffreys Collection J3883 Herero women.
- 11) “Germany Apologizes for 1904 Massacre. (Germany)(Brief Article).” Catholic Insight 12, no. 10 (2004): 29.
- 12) Mamdani, Mahmood. When Victims Become Killers: Colonialism, Nativism, and the Genocide in Rwanda. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 2011.

Amerikalı profesör: Yaşananlar 'soykırım' değil

TÜRK-Amerikan Ulusal Yönlendirme Komitesi (TASC) tarafından düzenlenen panel katılan Amerikalı Profesör Ortadoğu uzmanı Michael Gunter 1915 olaylarına ilişkin “Yaşananlar Ermeni Soykırımı olarak nitelendirilemez. Süreç yaşanlar üzüntü verici ve Ermeni çeteler tarafından katledildi” ifadelerini kullandı.

Ermeni çetelerinin, savaşlardan yorgun düşen Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu zorlu durumu fırsat olarak gördüğünü ve Birinci Dünya Savaşı'ndan en az 50 yıl önce Osmanlı Devleti'ne karşı saldırılar düzenlediğini belirten Gunter, buna atfen Ermeni çeteler tarafından 21 Temmuz 1905 günü Osmanlı Padişahı II. Abdülhamit'in hedef alındığı "Yıldız Suikastı" olarak da bilinen bombalı saldırıyı hatırlattı. Gunter, şöyle konuştu: "Haliyle Ermeni çeteler, 1915 olaylarından çok daha önce katliama varan isyanlar düzenlemeye başladı ve bunun neticesinde Osmanlı Devleti tarafından sürgün edildi. Evet yaşananlar üzüntü verici ve Osmanlı yönetiminin tutumu tartışılabilir ancak Ermeniler, kendilerinin masum olduğu imajına zarar vermemek için yaptıkları kanlı saldırıları konuşmuyor.”

Gunter, 1915 olaylarının birçok ülke tarafından siyasi bir araç olarak kullanıldığını da sözlerine ekledi.

arasında yeniden köprü kurulmasına katkı sunmak herkesin görevidir. Elbette geleceğin barış içinde kurulması, geçmişin unutulmasını değil, tam aksine yaşanan trajedilerle samimiyetle yüzleşilmesini gerektirir. Ancak bunun yolu siyasi bir tavır almak uğruna çok boyutlu bir tarihi trajediyi soykırım kavramına hapsedmek değil, tarihi gerçeklerin kompleksiz, objektif biçimde tarihçilerce bilimsel yöntemlerle ele alınmasını sağlamaktır.”

CHP'NİN VAZGEÇEMEDİĞİ İSİM TANRIKULU

Ermeni iddialarıyla 'yüzleşme' istedi

AYDINLIK / ANKARA

CHP yönetiminin bütün tepkilere rağmen vazgeçemediği ve sürekli milletvekili listelerinde seçilebilecek sıraya koyduğu İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, Ermenilerin “soykırım günü” olarak andığı 24 Nisan 1915 günü için yaptığı açıklamada, Türkiye'den geçmişle yüzleşmesini istedi.

HDP, her yıl yaptığı resmi açıklamalarla “Ermeni soykırımı” yalanının Türkiye'deki sözcülüğünü üstlenirken CHP'li Sezgin Tanrıkulu da bu koroya “geçmişle yüzleşme” talebini gündeme getirerek katıldı.

Tanrıkulu, sosyal medya hesabında Ermenice ve İngilizce “Asla Unutma” etiketlerini de kullanarak yaptığı paylaşımında, Ermenilerin 24 Nisan 2015 olayları ile ilgili iddialarını sahiplendi.

24 Nisan 1915'de gizli ve silahlı Ermeni örgütlerinin lider kadınlarını tutuklanması olarak Ermeni aydınların tutuklanmasından sonra değerlendiren Tanrıkulu, bu kişilerin sürüldükleri yerlerde zorla kaybedildiklerini ileri sürdü.

Türkiye'den geçmişle yüzleşmesini isteyen Tanrıkulu şu ifadeleri kullandı: “24 Nisan 1915'te yüzlerce Ermeni aydını İstanbul'da gözaltına alınıp, Çankırı ve Ankara'ya sürüldü;

zorla kaybedildi. Geçmişle yüzleşmediğimiz sürece yaralarını asla saramayız.”

KILIÇDAROĞLU GETİRDİ

HDP'li Ahmet Türk'ün önerisi üzerine Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu tarafından 2010 yılında CHP'ye davet edilen Tanrıkulu, aynı yıl İnsan Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcılığı görevine atandı. 2011 seçimlerinde İstanbul'dan aday gösterilen Tanrıkulu, dört dönemdir CHP milletvekili olarak Mecliste görev yapıyor. Tanrıkulu 2010 yılında getirildiği Genel Başkan Yardımcılığı görevinden ise 25 Ocak 2016 yılında ayrıldı.

Tanrıkulu'nun, daha sonra Türkiye ile ilgili konularda bilgi kaynaklığı yaptığı ABD'de 'Gölge CIA' olarak bilinen Stratfor adlı kuruluş tarafından kodlandığı ortaya çıkmıştı. Şimdi çoğu partiden tasfiye edilen bazı CHP'lilerin zaman zaman gösterdikleri tepkilere aldırmanın Kılıçdaroğlu, bugüne kadar Tanrıkulu'nu koruma ve sahiplenme tutumunu sürdürdü.

KILIÇDAROĞLU ABD BAŞKANI GİBİ TANIMLADI

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu da 2015 yılında yaptığı bir açıklamasında Ermeni iddialarını için tıpkı Amerikan Başkanları gibi

Doğu
PERİNÇEK

dogu.perincek@vatanpartisi.org.tr

İbrahim Kalın yanlış mevzide

CUMHURBAŞKANLIĞI Sözcüsü İbrahim Kalın, önceki gün yazılı bir açıklama yaparak Ermeni Soykırımı yalanlarını yarıtladı.

Sayın Kalın, soykırım lobisinin ve Türkiye karşıtı siyasi çevrelerin “tarihi gerçekleri çarpıttığını”, “tarihi gerçeklerden kaçtığını” ve Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın “1915 olaylarını araştırmak için ortak tarih komisyonu kurulması çağrısına cevap vermediklerini” vurguluyor.

Bu açıklamanın Cumhurbaşkanlığı katından yapılması üzüntü vericidir. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti Devletinin “Soykırım” konusunu hâlâ anlamadığını gösteriyor.

TARİH KONUSU DEĞİL YARGI KONUSU

“Soykırım” bir suç tanımdır, hukukî bir kavramdır!

“Soykırım”, bir tarih tartışması değildir, bir hukuk tartışmasıdır, bir yargı konusudur.

Soykırım bir yargı konusu olduğu için, soykırım iddialarına tarih mevzisinden değil, yargı mevzisinden yanıt verilir. Verilmiştir zaten. Bu konu kesin hükme bağlanmıştır.

1915 olayları ya da Birinci Cihan Savaşı aynı zamanda kuşkusuz tarih konusudur. Ancak tarih alanında geçerli olan kavram “soykırım” değildir.

TRUMP VE MACRON İLE TARİH TARTIŞMANIN SONU YOK AMA YARGININ KESİN HÜKMÜ NOKTAYI KOYDU

Bu konuda tarih ile hukuk arasında ayırım yapmak, çok ama çok önemlidir.

Çünkü tarih konusunun sonsuza kadar tartışılabilirsin. Orada kesin bir hüküm verilemez. Hele 1915 olayları konusunda emperyalistlerle tartışıyorsunuz. Onları tarihten kanıtlar getirerek emperyalist olmaktan vazgeçemezsiniz. Bizler, Türkiye olarak istediğimiz kadar tarihi gerçeklerden söz edelim, tren dolusu kanıt götürelim, arşivleri önlerine yığalım, Trump’ın ve Macron’un gevezeliklerine son veremeyiz. Baksanıza Mistr Biden ne diyor, Cumhurbaşkanı seçilince Soykırım tanyacakmış! Tanısa ne yazar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin Perinçek-İsviçre Davasında ve Ali Mercan – İsviçre davasında aldığı kapı gibi üç ayrı hüküm var. Bir değil, iki değil, üç hüküm. Hem AİHM 2. Dairesinin, hem de AİHM Büyük Dairesinin kesin hükümleri.

YARGI MİNDERİNDE EMPERYALİST YALANCILARIN SIRTLARINI YERE YAPIŞTIRDIK

Yanlış mevzide Ermeni Soykırımı yalanına karşı mücadele ettiklerini düşünen bir hayli devlet yöneticimiz ve entelektüelimiz var. Ama sonuç almaları mümkün değil, kendilerini tatmin etmeye devam edebilirler.

Yargı mevzisinde bu tartışmayı bitirdik. Hukuk milderine çektiğimiz zaman, Trump, Macron, Biden ve daha ne kadar emperyalist yalancı varsa, hepsinin sırtı mindere yapışmış durumdadır. Hakem Fransız olmuş, Amerikalı olmuş, İsrailli olmuş, Alman olmuş, Yunan olmuş, Ermeni Diasporasından olmuş, değişmez. Çünkü karşılaşma bitmiş, hakem düdüğü çalmış ve Türkiye’nin elini havaya kaldırmıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin verdiği hükümler kesindir ve uluslararası hukuk açısından bağlayıcıdır.

Emperyalist yalancılar, hukuk ringinde “nock out” olmuşlardır. Tarih alanında gevezelik yapmaya devam edebilirler. Çünkü o alanda onların ağızına fermuar takacak bir otorite yok.

AİHM KARARI: '1915 OLAYLARI HOLOCAUST İLE AYNI TÜRDEN DEĞİL'

Ne yazık ki, AİHM kararlarının içeriğini de bilmiyoruz. Çünkü yanlış mevzideyiz. O kararların değeri yargı mevzisinden anlaşılır.

Her üç kararın gerekçesinde, 1915 olayları

nın “Yahudi soykırımı ile aynı türden olmadığı”, çünkü 1915 olayları hakkında soykırım yapıldığına ilişkin bir yargı hükmü bulunmadığı” vurgulanmaktadır.

Bunun hukukî anlamı şudur: Yargı hükmü yok. Ermeni soykırımı yok!

MİLAT ÖNCESİNDE KALMA 'ORTAK TARİH KOMİSYONU' ÇAĞIRISI

Türkiye hükümetlerinin Milattan Öncesine ait “Ortak Tarih Komisyonu kurma” çağrısı da yanlıştır. Dün de yanlış ve o zaman da karşı çıktık. Çünkü Ortak Tarih Komisyonu, Mahkeme değildir, hüküm kuramaz. Bunu bildiğimiz için, gitlik İsviçre’de onların suç dediği eylemleri defalarca yaptık, kendimizi yargılatık ve mahkûm ettirdik ve daha sonra AİHM’ye giderek, emperyalist yalancıların sırtını mindere yapıştırdık. Kazanacağımızı biliyorduk. Çünkü hem hukuku biliyorduk hem de koşulları biliyorduk. Bilmeyenler, hükümetten ana muhalefete ve Dışişleri Bakanlığı mensuplarına kadar bizi önlemeye çalıştılar. Ancak hepsine şunu söyledik: Biz bu davayı kazanacağız. Bize gültü yorarlardı ve hatta bizi çelmelemeye kalkarlardı da okdu.

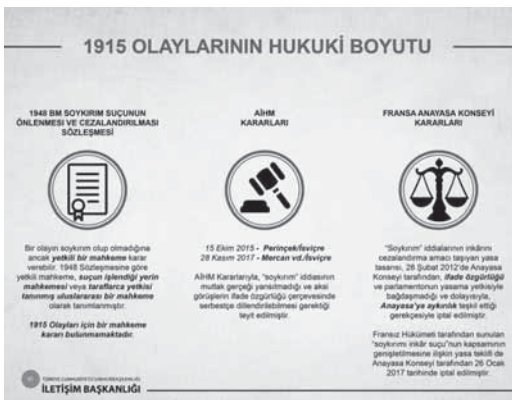
Hele AİHM Kararlarından sonra Milattan Önceki yanlış mevzide kalmak, devlete de yakışmaz, devlet dışı mücahitlerimize de! Milat benzetmesi bizim değil. AİHM 2. Dairesinde 12 Aralık 2013 günü davayı kazandığımız zaman, Dışişleri Bakanlığımız, “Bu karar devimdir, bir milattır” açıklamasında bulunmuştu. Şimdi aynı hükümetin mensuplarının Milat öncesinde kalmakta ısrar etmeleri yanlıştır ve devamıza zararlıdır. Çünkü kesin hüküm alanını bırakıyoruz, emperyalist yalancılarla tartışma alanına gidiyoruz.

Tartışacağımız konu, Birinci Cihan Savaşı. Orada da Rus ve Ermeni Arşivlerinden Mehmet Perinçek’in yıllarca çalışarak topladığı belgeleri, 90 kilo çuvala Lozan Mahkemesinin kürstisine koymuştuk, Sayın İbrahim Kalın’a gönderebiliriz. Ancak ne Trump’ın, ne Macron’un, ne de diğerlerinin o belgelerle ikna olmayacaklarını da biliyoruz. Onlarla bin yıl tartışmaya katlanacakların sabırlarına kuşkusuz saygımız var. Ama orada yalnızca tartışma olur, kesin hüküm olanağı bulunmuyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI GEÇEN YIL DOĞRU MEVZİDE İDİ

Cumhurbaşkanlığı Makamı görevlilerinin ortak belleği yok mudur?

Çünkü geçen yıl Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun, doğru mevziden bir açıklama yapmıştı ve Aydınlik gazetesi de manşetten yayınlamıştı.

KAZANILMIŞ MEVZİDE KESİN BAŞARI VAR

Türk Devleti ve Türkiye’nin bütün kurum ve aydınları, artık bu konuda doğru mevzide mücadele etmeyi öğrenmelidir.

Kazanılmış bir mevzi var. O mevzi, kesin hüküm mevzisidir.

Biz kazanılmış mevziyi bırakıp, emperyalist yalancılarla kesin hükmün olmadığı tartışma mevzisine gidiyoruz. Niçin? Kesin sonuç almayı istemediğimiz için mi?

İBB’YE KİTAPÇIK UYARISI:

ALEVİLİĞİ AYIRMAK 3'lü bölme projesinden

İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin çocuklara dağıttığı kitaptaki görselle ilgili ilahiyatçıların ve Alevi temsilcilerinin görüşü aynı, Alevilik İslam dışı gösteriliyor. Ve durumun 2003’te başlatılan proje çerçevesinde bakınca bir karikatürden daha ciddi olduğunu söylüyorlar: Irak’taki 3’lü bölünmüşlük Türkiye’de de Alevilik, Kürtlük, Sünnilik şeklinde benzetilmeye çalışılıyor

İSTANBUL Büyükşehir Belediyesi (İBB) 23 Nisan Çocuk Bayramı adına 100 bin çocuğa çeşitli hediyeler paketi gönderdi. Kolinin içinden çıkan bir dergideki 3 din temsilcisinin yanında Alevi dedesi görünümü bir çizimin yer alması dikkat çekti. Çizimle Alevilik ayrı bir dinmiş gibi algı yaratıldığını belir-

ercan@aydinlik.com.tr
Ercan KÜÇÜK

ten ilahiyatçılar ve Alevi önderleri, bunun Türkiye’yi bölme projelerinden biri olduğunu vurguladı.

İBB, 23 Nisan’da çocuklara hediye paketi gönderdi. Paketin içinde Cumhuriyet ve Demokrasi isimli bir dergi de yer aldı. Demokrasi ilkerlerinin yer aldığı derginin 21. sayfasındaki Din ve Vicdan Özgürlüğü kısmına ait bir karikatürde Müslüman, Hristiyan ve Yahudi din adamlarının yanında kasketli, takım elbiseli ve pos bıyıklı yaşlı bir adam da yer aldı. Alevi dedesine benzeyen bu karakter İBB’nin Aleviliği İslam’dan ayrı bir din olarak gösterdiği şeklinde yorumlandı. Konuyu Aydınlik’a değerlendiren Alevi temsilciler ve ilahiyatçılar, Aleviliğin İslam’ın farklı bir yorumu olduğunu vurgulayarak çizimin kabul edilemez olduğunu belirtti.

Aleviliğin İslam’dan farklı bir din gibi gösterilme çabalarının 2004’ten beri sürdüğünü belirten Eski Hacıbektaş Belediye Başkanı Ali Rıza Selmanpakoğlu, “Son derece talihsiz bir karikatür” dedi. “Bu ne vicdana sığar ne laikle sığar” ifadelerini kullanan Selmanpakoğlu şunları söyledi:

2003-2004’TE DÜĞMESİNE BASILAN PROJE

“Bu yeni bir proje değil. 2003 yılında Irak işgalinden sonra ABD güneyde Şii, ortada Sünni, kuzeyde de Kürt bölgesiyle ülkeyi böldü. 2004’te Almanya’daki Alevi Birlikleri Konfederasyonu, Ankara’daki Alevi Birlikleri Federasyonu ve Pir Sultan Abdal Derneği bir araya geldiler. Tarih boyunca hiçbir örneği yokken bir demec verdiler ve Aleviliği İslam dışı olarak ifade ettiler. Birçok Alevi katliamları olmuştu ama Aleviler hiçbir zaman bir İslam dışıyız dememiştir. Üç ay sonra 17 Aralık 2004’te AB Türkiye inceleme raporunda Aleviler, ‘İslam dışıdır’ lafından esinlenerek azınlık ilan edildi. Irak’taki 3’lü bölünmüşlüğü Türkiye’de de Alevilik, Kürtlük, Sünnilik şeklinde benzetme çabasına girişildi. O dönem ADD’de basın toplantısı yaparak ‘Bu Türkiye’yi bölme projesinin parçasıdır. Aleviler bu tuzağa düşmeyecektir’ dedim. Belediye başkanlığı yaptığım dönemde anma etkinliklerinde bunlara konuşma fırsatı vermedim.

'ARKASINDA ALMANYA VAR'

Çizimde yer alan karakter için Alevi dedesi denilebileceğini belirten Hüseyin Gazi Türbesi Dedesi ve Ankara Cem evi Yaptırma Derneği Başkanı Hüseyin Öz de Aleviliğin İslam’dan ayrı bir din olmadığını vurguladı. Aleviliğin İslam’dan ayrı bir din gösterilme çabalarının arkasında Almanya’nın olduğu vurgusu yapan Öz şöyle devam etti: “Alevilik İslam’ın farklı bir yorumudur. Türk kültürüdür. Aynı bir din değildir. İslam’ın muhalif kanadını oluşturur. Almanya’nın başını çektiği şekilde ‘Alevilik İslam dışıdır’ teorisini oluşturmaya çalışıyorlar. Avusturya’da geçtiğimiz aylarda Alevi kurultayı topladılar. Biz işlenmeye çalışıldı. Başını Avrupa’daki PKK’nın yönlendirdiği Aleviler çekiyor. Türkiye’de de neoliberal PKK’nın

Ali Rıza Selmanpakoğlu

Kitapta ilgili bölümde şu ifadeler yer alıyor: “Demokrasi vatandaşların din ve vicdan özgürlüklerinin de güvencesidir. Herkes dininin ya da inancının gereklerini yerine getirme, dini inanç ve kanaatlerini açıklama, ibadet etme ve öğretme özgürlüğüne sahiptir. Bu özgürlük, din değiştirme ya da herhangi bir dine bağlı olmama özgürlüğünü de içerir.”

kuyruğuna takılmış Alevi dernekleri de onların elinde. Ama tabanda kopuklar.”

'ALEVİLER AYRILIĞA KARŞI'

İlahiyatçı Yazar Yünni Sezen bir inancın din olabilmesi için aynı zamanda vefat edenlerin mezarlarının ayrılması, ayrı bir dini nikah kuyulması gibi sosyolojik şartların da olması gerektiğini söyledi. Yünni Sezen de Alevilikle İslam’ı ayırmaya çalışanların arkasında Almanya’yı işaret ederek şu uyarılarda bulundu: “Alevilik bir mezhep değil aynı bir yorum tarzıdır. Müslümanlığın içindedir. Mabetlerinin ayrılması söz konusu değil. Aşırıları bunu istiyor olabilir ama çoğunlukla böyle bir zihniyette değildirler. Aynı bir din değildir. Almanya’da bunu yapmak istiyorlar. Bunu telkin ediyorlar. Çizimde bunu kastetmişlerse çok yanlış.”

'BÜYÜK CEHALET, BÜYÜK CİNAYET'

Alevilerin Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren Atatürk ilkerlerini benimsediğini hatırlatan İlahiyatçı Hakkı Yılmaz, çizim için “Büyük bir cinayet. Büyük bir cahillik” ifadelerini kullandı. “Alevilik orijinalinde İslam’ın özüdür” diyen Yılmaz şunları söyledi:

“Alevilik orijinalinde İslam’ın özüdür. Sonradan Sünnilikteki gibi onda da hurafe yozlaşmalar vardır. Ama Ali, Hüseyin İslam’ın özünü yaşıyorlardı. Büyük bir cehalet. Aynı bir din değil, İslam’ın özüdür. Türkler de özünde Alevidir. Osmanlı devletini kuranlar da Alevi Türkmenlerdi. Yozlaşma daha sonraları oldu. Aleviler özgürlükçü ve aydın insanlardı. Özellikle cumhuriyetin ilk dönemlerinde Atatürk ilkerlerini benimsemişlerdir. Sarıga karşı şapkaçı hemen benimsemişlerdir. Genelde o tipte giyinirler. Ama bu inancından değil, özgürlüklerini temsil eder.”

'İSLAM’IN YAPISINA UYGUN DÜŞMÜYOR'

Aleviliği İslam’ın dışında gösteren çizime tepki gösteren İlahiyatçı Yazar Nazif Ay, “Bu İslam’a da Aleviliğe de haksızlık” dedi. Aleviliğin İslam’ın içinde kültürel ve folklorik özelliği olduğunu vurgulayan Ay şunları ifade etti:

“İlk anlatılan ilahi dinler içerisinde aynı bir dinmiş gibi algı veriyor. Yanlış bir mesaj. Çünkü Alevilik İslam mezhepleri içerisinde yazılı kaynağa bağlı olsa da kültürel ve folklorik bir özelliğe sahiptir. Zaten kendi adında Ali var. İslami bir motif, olgunun karşılığıdır. Onu aynı bir din olarak telakki etmek oldukça yanlıştır. Sünniliğin katı kurallarına karşı daha insancıl mesaj veren bir ekoldür diyebiliriz. Tam klasik anlamda bir dini ekol değil, kültürel ekoldür. İslam kendi içerisinde

Yünni Sezen

'ABD stratejisi: Sünni - Şii kamplaşması'

VATAN Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek de karikatürle ilgili yaptığı açıklamada Aleviliğin Müslümanlığın bir kolu olduğunu belirterek “Bu proje ile yeni karşı karşıya değiliz. Yıllardan beri Batı merkezinden bu telkin ediliyor” dedi. Bunu hiçbir Alevi yurttaşın kabul etmeyeceğini söyleyen Perinçek şöyle devam etti: “ABD’den fonlanan, merkezi hükümet yerel hükümet ayırımı yapan bir takım belediyeler bu resimleri yayabilir. Ancak Alevi vatandaşlarımız, kesinlikle biliyorum, bunu kesinlikle kabul etmez. Hepsi Muhammedidir. Hepsi Müslümandır. Alevilik- Sünnilik bizim aramızdaki farklı yollardır. Bizi ne İstiklal Savaşında ne bugün bölememişlerdir, ne de yarın bölemeyeceklerdir. Burada Türkiye’ye karşı bir kast vardır. Aslında bir uyan vardır, hepimiz için... Bu fotoğrafın hepimizi uyandırması gerekiyor. Burada bir fotoğraf yok. ABD’nin stratejisi var. O strateji neydi? Sünni – Şii kamplaşması. Ama o proje çıktı. Kürt de biziz, Alevi de biziz, Sünni de biziz, hepimiz Türk milletiyiz. Oyuna gelmeyiz çünkü laikliğimiz var.”

'Metnin arkasındayız, iddialar provokatif'

İBB CHP Grup Başkanvekili Doğan Subaşı, kitapla ilgili iddialara karşı çıktı. Kitabın 2016’da Ekrem İmamoğlu Beylikdüzü Belediye Başkanıyken Cumhuriyet Bayramında dağıtıldığını hatırlatan Subaşı, Valilik tarafından yasaklandığı iddiasına da yalancılık. Kitap ve videoda demokrasi ve cumhuriyetin ilkerlerinin, sandık haricindeki demokrasi ilkerlerinin anlatıldığını belirten Subaşı, iddiaların provokatif olduğunu ifade etti. Subaşı Aydınlik’a şunları söyledi:

“Üstüne elleriyle dinleri yazmışlar, İslam, Hristiyan... diye. Böyle bir yazı yok orijinal metinde. ‘Aleviliği de din olarak ifade ediyor’ diyor, bunu da tiplerinden çıkıyorlar. Halbuki orada 4 tane adam var. Altında da din ve vicdan özgürlüğü diye bir metin var. Alevilik, Hristiyanlık vs kastetmiyor. Bu özgürlük inanmamayı da içeriyor diyor. Yanlış mı şimdi bu? Ateizmi savunmak ayrı bir şey, ateist adamın özgürlüğünü savunmak ayrı bir şey. İnanmama özgürlüğü de bir özgürlüktür. Yahudinin altında bir şekil varmış. Ters çevirince Arapça Allah yazıyormuş. Bunu buradan gören gerçekten ruh hastası. 12 Eylül öncesinde de vardı, şöyle yapınca orak çekiç oluyor diyorlardı. Biz bu metnin her şeyine, karikatürüne de sahip çıkıyoruz. Tamamen provokatif.

Korona karşısındaki beceriksizliklerini saklamak için sürekli muhalefete yönelik yaptıkları saçma sapan zıvalardan bir tanesi. Çarpıtması da çok ilginç. En son Yunus Emre’yle bitiriyor. ‘Demokrasinin kökleri var bu ülkede’ mesajı veriliyor. Din ve vicdan özgürlüğü Aleviler, Hristiyanlar kapsamıyor mu? Belirli özgürlük içerisinde hepimiz kendimizi ifade edebiliriz. Hakikaten üzüldüğümüz. 2020’de daha başka şeyleri konuşuyor olmamız gerekiyordu.”

yorum farklılıklarını yaratmıştır. Bu çizim İslam’ın her görüşü içerisinde anı yapıya uygun düşmüyor. Bir nevi dışlanmışlık hissi de verebilir. Gelecek hafta ‘Sünni-Alevi-Caferi kaynaklarıyla İslam ilmihi kitabım çıkacak Kaynak Yayınlarından. Bu dünyada bir ilk olacak. Adından da anlaşılacağı gibi Alevilik İslam dininin içerisinde varlığını koruyan saygın bir şekilde koruyan bir ekoldür.”

Suç duyurusunda bulunacaklar

AYDINLIK/ANKARA

TÜRKMEN Alevi Bektaşî Vakfı Genel Başkanı Özdemir Özdemir, İBB’nin 23 Nisan’da dağıttığı kitapta Aleviliğin İslamiyet dışı gösterilmesine sert tepki gösterdi. Görselle ilgili İstanbul Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında suç duyurusunda bulunacaklarını bildirdi.

Karikatürün son derece üzücü olduğunu söyleyen Özdemir şu ifadeleri kullandı: “Seçilirken ona toplumda yaşayan bütün katmanlar oy verdi. Belediye başkanı seçildiği günden bu yana görevini yapmayıp, hep tribünlere oynadı. Alevileri İslamiyet dışı göstermesinin kendi cehaleti olduğunu söylüyorum. Bir kentin belediye başkanı 100 bin kitap bastırıp, özellikle ço-

cukları siyasete alet etmesi onun haddine değil. Din alimi değil, Alevi dedesi değil, bu cesareti nereden buldu da Alevi toplumunu bu derece rencide edecek bu kitabı bastırarak 100 bin çocuğa dağıttı. Akıllara ziyan bir şey bu.”

Aleviliğin öz Türklük olduğunun altını çizen Özdemir, “Bir ay kadar önce PKK’ya yakın sitelerde Aleviliği ayrı bir din gibi göstermeye çalışmalarının akabinde İmamoğlu’nun bastırdığı bu kitap Alevi toplumunu son derece üzmüştür. Aleviliği ayrı bir din gibi göstermesi Anadolu’da yaşayan, nüfusu 13 milyon üzerinde olan Alevi toplumu son derece rahatsızdır. Ekrem İmamoğlu belediye başkanlığını yapsın. Alevi toplumunu kendi ucuz şarlatanlık siyasetine alet etmesin” dedi.

Özdemir Özdemir

AŞININ HALK SAĞLIĞI ZAFERLERİ

TÜRKİYE, 1930 yılında çiçek aşılmasıyla başlattığı aşılamasını zaman içinde güncelledi, geliştirdi ve yaygınlaştırdı. Başarılı sonuçlardan biri, poliomyelit (çocuk felci) vakası 1998 yılından beri ülkemizde görülmemesi oldu. Türkiye, Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Bölgesi tarafından 21 Haziran 2002'de "Poliyodan Arındırılmış Bölge" Sertifikası ile belgelendirildi. Yine DSÖ tarafından Anne ve Yenidoğan Tetanoz Eliminasyonu Programı kapsamında yürütülen yaygın aşılaması çalışmaları sonucunda 2009 yılında hastalığın ülkemizde en az düzeye indirildiği belgelendi.

Aşı çalışmalarında emeği geçen bilim insanlarımızdan İstanbul Üniversitesi Çocuk Sağlığı Enstitüsü Sosyal Pediatri Ana Bilim Dalı Başkanı Prof. Dr. E. Gülbin Gökçay'a aşının tıptaki yeri ve tarihini sorduk. Bize, ilginç ve çarpıcı bir özet sundu:

**İLK ÇIKIŞ YERİ
ORTA ASYA**

İnsanoğlunun aşılaması çabaları çok eskileri dayanıyor. Çiçek hastalığına karşı cilde sürmek tarzında yapılan ilk aşı uygulamaları için kesin tarih bilinmemekle birlikte Edward Jenner'den çok öncelere uzanıyor.

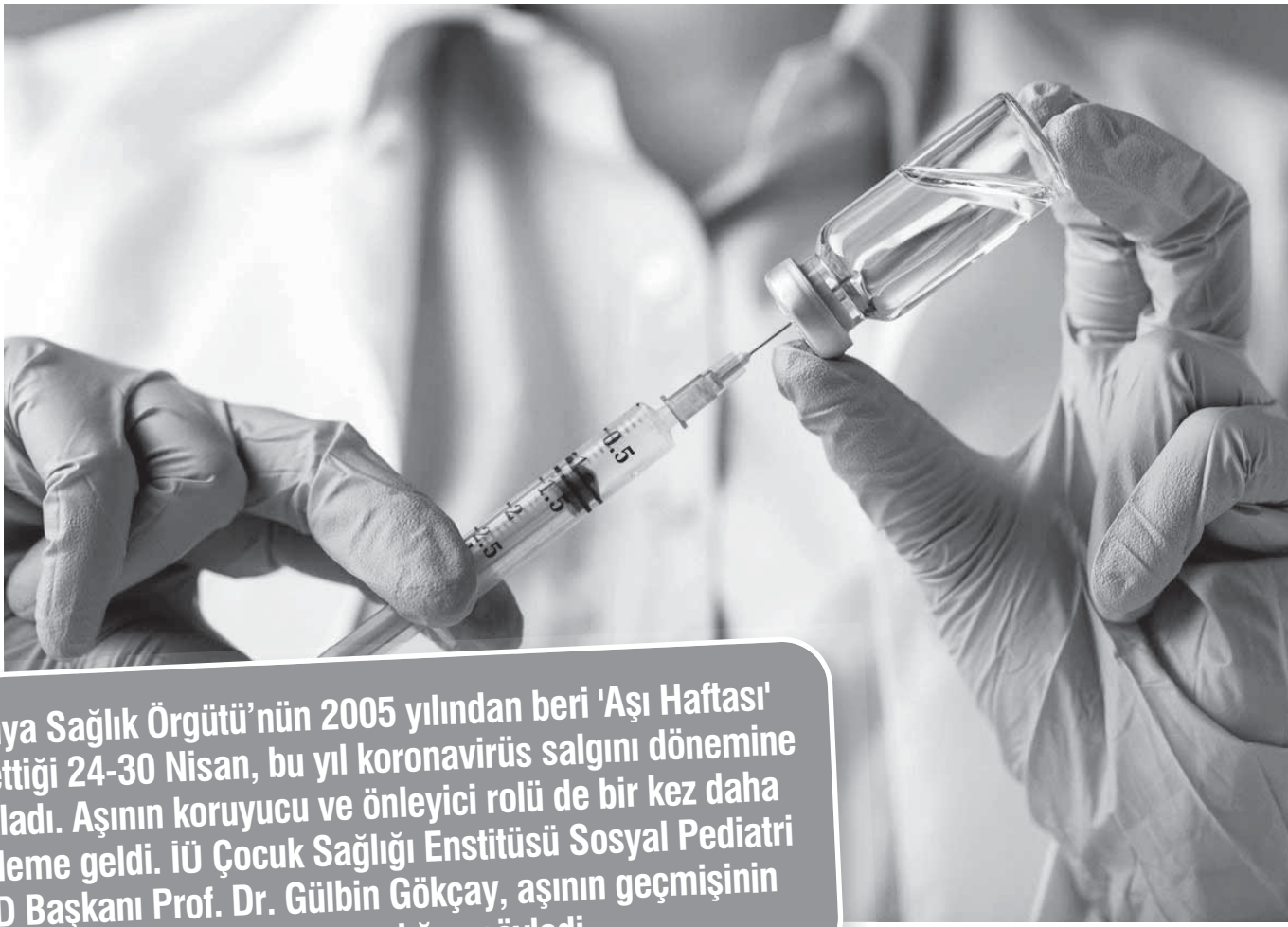
Aşı uygulamalarının ikinci milenyumun başlarında Orta Asya'da başladığı ve sonra Çin'e, Türkiye'nin batısına, Afrika'ya nihayet Avrupa'ya ulaştığı biliniyor.

7. yüzyılda Hindli Budistler yılan zehri içerek yılan sokmasına karşı bağışık olmaya çalışıyorlar.16. yüzyılda yine Hindistan'da çiçek hastalığının kuru kabuklarını kullanarak aşılamayı yapıyorlar. Bazı kaynaklar Çin'de 10.yüzyılda benzer uygulamaların yapıldığını ortaya koyuyor.

Aşı kullanımına dair ilk yazılı kayıtlar, Çinlilerin 15. yüzyılda variolasyon denen bir teknikle çiçek aşısı kullandıklarına dair. Ancak bu tarihten önce de variolasyonu kullandıkları biliniyor. Variolasyonun tanındığı ilk yazılı kayıta Çinli Doktor Zhang Lu'nun 1695 yılında yazdığı kitapta rastlanıyor. Türkler, Çinlilerden öğrendikleri variolasyon yöntemini göç ettikleri bölgelere taşımışlar.

İSTANBUL'A GİRİŞİ 1714

Variolasyonun Avrupa'ya geçişi 18. yüzyılın başlarında oldu. 1714'de İstanbul'da gönüllü olarak variolasyon yaptıran Ema-

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2005 yılından beri 'Aşı Haftası' ilan ettiği 24-30 Nisan, bu yıl koronavirüs salgını dönemine rastladı. Aşının koruyucu ve önleyici rolü de bir kez daha gündeme geldi. İÜ Çocuk Sağlığı Enstitüsü Sosyal Pediatri ABD Başkanı Prof. Dr. Gülbin Gökçay, aşının geçmişinin 7. yüzyıla dayandığını söyledi

nuel Timoni ve 1716'da Giacomo Pilarino Londra Kraliyet Derneğine variolasyon tekniğini tanımlayan mektup yazdılar. Ancak tutucu İngiliz hekimler bu iki mektubu dikkate almadılar. Daha sonra İngiltere'nin Osmanlı İmparatorluğu Büyükelçisinin karısı Lady Mary Wortley Montagu, olayı İstanbul'da gözlemledikten sonra oğlunu ve kızını İngiliz hekimlerinin önünde bu şekilde aşılatı. Bu başarılı uygulama sonrası variolasyon İngiltere'de yayılmaya başladı. Daha sonra Avrupa ve Amerika'da uygulanmaya başlandı. Bu yöntem Jenner'in çiçek aşısını bulmasına dek bilinen tek aşı uygulamasıydı ve pek çok kişiye uyguladı. Jenner, 1796'da 7 yaşındaki bir çocuğa, sütçü kızın elindeki inek çiçeği lezyonundan aldığı materyalle ilk aşısını yaptı. 18. ve 19. yüzyıllar boyunca, çiçek hastalığı bağışıklamasının yoğun bir şekilde sistematik olarak uygulanması, 1979'daki küresel yok edilmesi ile sonuçlandı.

HALK SAĞLIĞI ZAFERİ

Sovyet delegesi V.M. Zhdanov'un, 1958 yılında DSÖ'nün Sağlık Asamblesinde,

endemik ülkelerde yoğun kitle aşı kampanyaları ile 4-5 yıllık süre içinde çiçek hastalığının eradike edilebileceğini belirten önerisi 1959'da kabul edildi. 1966'da DSÖ Çiçek Eradikasyon Birimini kurdu. DSÖ ve UNICEF gibi ilişkili örgütlerinin finansmanı ile aşı programları global olmaya başladı. 1974 yılında DSÖ genişletilmiş aşılaması programını yayınladı ve aşılaması oranları geliştirmek için ülkelerdeki çocuklarda hızla yükseldi. Bu kampanyalar sonrası son çiçek olgusu 1977'de Somali'de görüldü. 1979'da Dünya Sağlık Örgütü, çiçek hastalığının resmen ortadan kaldırıldığını ilan etti. Bu durum, tarihin en büyük halk sağlığı zaferlerinden biriydi.

**KUDUZ AŞISI
BAKTERİYOLOJİNİN ŞAFAĞI**

Bakterilerin ve virüslerin henüz bilinmediği 1885'de, virülan enfeksiyon ajanlarının zayıflatılarak canlı aşıların geliştirilmesi üzerine çalışan Louis Pasteur'un kuduz aşısını geliştirmesi bakteriyolojinin şafağı olarak adlandırılır. Pasteur'un mikrobiyoloji alanındaki çalışmaları ve keşifleri de pek çok aşının geliştirilmesinde öncü olmuştur.

zuna karşı koruma sağlayacak bir suş elde etmek için çalışılar ve basilin hayvanlarda öldürücülüğünü kaybettiğini gördüler. Elde ettikleri infektivitesini kaybeden basile, Bacille Calmette-Guérin (BCG) adı verildi. 1890 ve 1950 arasında, günümüzde hala kullanılmakta olan Bacillis-Calmette-Guerin (BCG) aşısı dahil olmak üzere bakteriyel aşı gelişimi çoğaldı. İlk BCG aşısı 1921'de Fransa'da Weill-Halé tarafından annesi doğumdan sonra tüberküloz nedeni ile ölen sağlıklı bir bebeğe yapıldı. Calmette 1921-1926 yılları arasında 50 bin çocuğa BCG aşısı yapıldığını bildirdi. Aşılı çocuklar tüberkülozla karşılaştıklarında mortalite yüzde 1.8 iken aşılanmamış çocuklarda mortalitenin yüde 25 -32 olduğu gösterildi.

20. YÜZYIL ÇALIŞMALARI

1923'te Alexander Glenny, tetanoz toksini formaldehit ile inaktive etmek için bir yöntem geliştirdi. 1926'da difteriye karşı bir aşı geliştirmek için aynı yöntem kullanıldı. Boğmaca aşısı gelişimi oldukça uzun sürdü ve ilk olarak 1948'de ABD'de kullanılmak üzere lisanslanmış bir tam hücre aşısı oldu.

Difteri, tetanoz, şarbon, kolera, veba, tifo, tüberküloz ve daha fazlasına karşı antitoksinler ve aşılar 1930'larda geliştirildi. Viral doku kültürü yöntemleri 1950-1985 arasında gelişt ve Salk (inaktive edilmiş) çocuk felci aşısının ve Sabin (canlı zayıflatılmış oral) çocuk felci aşısının ortaya çıkmasına yol açtı. Kitle çocuk felci bağışıklığı şimdi dünyanın birçok bölgesinden hastalığı yok etti.

Yüksek risk grubuna 'oruç' uyarısı

SAĞLIK Bilimleri Üniversitesi (SBÜ) Öğretim Üyesi ve Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Uzmanı Prof. Dr. Mustafa Altay, şeker hastalığına bağlı bazı olumsuz ve hayatı tehdit edici durumların ortaya çıkabildiğini belirterek, yüksek risk grubunda bulunan diyabet hastalarına orucu önermediklerini söyledi.

Prof. Dr. Altay, Ramazan ayında birçok kişinin sağlık açısından koşullarını zorlayıp oruç tutmaktan geri kalmamaya çalıştığını, oysaki beden ve ruh sağlığını korumanın inanç ve ibadette esas olduğunu ifade etti. Prof. Dr. Altay, şeker hastalığında bazı olumsuz ve hayatı tehdit edici durumlar ortaya çıkabildiğini belirterek, "Bunlar arasında en önemlileri şeker düşüklüğü koması, yüksek şeker koması, aşırı susuz kalma, akciğer ve beyin gibi hayatı organlara pıhtı atmasıdır. Bu olayların daha sık görülmesi beklenen hastalar çok yüksek ve yüksek risk grubuna dahildir. Bu nedenle oruç tutmalarını önermeyiz" değerlendirmesini yaptı.

Oruç tutmak isteyen şeker hastalarına öncelikle doktorlarıyla görüşmelerini ve durum tespiti yaptırılmasını öneren Al-

tay, "Her hasta ayrı şartlara sahiptir ve her hastanın hastalık derecesi, kullandığı ilaçlar ve ilaç dozları farklıdır. Bu yüzden, şeker hastasının oruç tutup tutamayacağına bireysel değerlendirmenin ardından karar verilmelidir" dedi.

BU BELİRTİLER VARSA DİKKAT

Altay, diyabet hastalığında çok yüksek ve yüksek risk grubuna dahil olan hastaların özelliklerine ilişkin şunları söyledi:

■ **Ramazan ayı öncesindeki son 3 ay içerisinde düşük veya yüksek şekere bağlı koma geçirenler.**

■ Tekrarlayan kan şekeri düşüklüğü yaşayanlar.

■ **Kan şekeri düştüğünde durumunun farkına varamayanlar.**

■ Tedavi kullanmasına rağmen kan şekeri kontrol altında olmayanlar.

■ **Gebe olan şeker hastaları ya da gebelikte şeker hastalığı ortaya çıkarlar.**

■ Diyaliz hastaları.

■ **Şekere bağlı olarak ileri derece böbrek, kalp damar ve be-**

yin hasarı gelişmiş olanlar.

■ İleri yaştaki düşük riskli hastalar.

■ **Kan şekeri iyi, kontrol altında bile olsa günde 2 ya da daha çok insülin yapanlar, karışım insülin kullanan şeker hastaları.**

■ Aşırı fiziksel aktivite gerektiren bir işte çalışanlar.

■ **Yalnız yaşayıp insülin veya sülfonilüre ile tedavi edilenler.**

■ Şeker hastalığının yanında hayatı tehdit edebilen başka ciddi hastalıkları olanlar.

■ **Unutkanlık ya da sersemlik gibi beyin üzerinde yan etkileri olan bazı ilaçları kullananlar.**

Mustafa Altay, şeker hastasının bu tanımlardan herhangi birine dahil olması halinde oruç tutmasının tıbbi açıdan kesinlikle uygun olmadığını altını çizdi.

TİP 2 DİYABET HASTALARINA TAVSİYELER

PROF. Dr. Altay, düşük risk grubundakilerin ise yaşam tarzı değişikliği, uygun şeker ilaçları veya günde 1 kez uygulanan düşük doz bazal insülin tedavilerinden bir ya da birkaçı ile kan şekeri kontrol altına alın ve ek hastalığı olmayan Tip 2 diyabet hastaları olduğunu anlattı.

Düşük risk grubundaki hastaların oruç tutmalarında tıbbi açıdan sakınca olmadığının yapılan araştırmalarda görüldüğünü dile getiren Altay, bu hastaların güvenli şekilde oruç tutabilmesi için gerekli şartları ise şu şekilde sıraladı:

■ **Hasta oruç tutmadan önce hekimine bu isteğini haber vermeli ve gerekli eğitimi almalıdır.**

■ Kullanmakta olduğu tüm ilaçlar oruca göre ayarlanmalıdır.

■ **Uygun diyet, egzersiz programına devam etmelidir.**

■ Oruç tutarken parmak ucundan kan şekerleri ölçümünü günde birkaç kez yapmalıdır. (Şahur öncesinde, gün ortasında, iftardan önce, iftardan 2 saat sonra, kendini kötü hissettiği her an).

■ **Kan şekeri ölçüldüğünde 70 mg/dL'nin altında ya da 300 mg/dL'nin üstünde çıkarsa veya hasta kendini kötü hissederse mutlaka orucunu bozması gerekir.**

■ Şeker hastaları her zaman olduğu gibi ramazan süresince de mutlaka hekimleriyle irtibat halinde olmalıdır. Ramazan bittikten sonra da yine hekim kontrolünde eski tedavi ve takiplerine devam etmelidirler.

İftarda dolup taşan meydanlar boş kaldı

İSTANBUL'da ramazanla bütünleşen, toplu iftarların yapıldığı Sultanahmet, Beyazıt ve Eyüp Sultan meydanları, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınıyla mücadele kapsamında alınan tedbirler nedeniyle ilk iftarda boş kaldı.

Koronavirüs salgını önlemleri kapsamında uygulanan 4 günlük sokağa çıkma kısıtlamasının ikinci gününde, ramazanın da etkisiyle İstanbul'da cadde, meydan, park ve sahiller sakindi. İstanbullular, bu sene, ramazanla bütünleşen, toplu halde oruçların açıldığı Sultanahmet, Beyazıt ve Eyüp Sultan meydanlarında iftar yapmadı.

Her yıl ramazan orucunun başlamasıyla İstanbulluların aileleriyle yemeklerini hazırlayıp geldiği, ezanın okunmasıyla heyecanla bekledikleri iftarlarını dualarla açtığı söz konusu meydanlara bu sefer sessizlik hakim oldu.

Söz konusu meydanlarda belediye'nin etkinlik çadırı, yöresel

emeklerin yer aldığı stantlar ve kitap fuarı da bu yıl açılmadı.

Televizyon kanallarının, başta Sultanahmet Meydanı olmak üzere birçok noktadan yaptıkları canlı iftar programları da Kovid-19 nedeniyle iptal edildi.

Önceki yıllarda ramazan ayında ailelerin çocukları, misafirleri, akrabalarıyla gelip doldurduğu meydanlarda, sadece güvenlik tedbiri alan polis ekipleri yer aldı. Boş meydanlardaki kediler de güzel görüntüler oluşturdu.

DSÖ'den 'bağışıklık pasaportu' uyarısı

DÜNYA Sağlık Örgütü (DSÖ), yeni tip koronavirüs (Kovid-19) iyileşen ve antikorları olan kişilerin ikinci bir Kovid-19 enfeksiyonundan korunduğuna dair bir kanıt bulunmadığını bildirdi. DSÖ'den yapılan yazılı açıklamada, örgütün yayımladığı kılavuzlara uyulması istendi. Açıklamada, bazı ülkelerin Kovid-19 hastalığından iyileşen insanlara "bağışıklık pasaportu" veya "riskiz sertifikası" verme kararına karşı uyarıda bulunuldu. Böyle bir uygulamanın salgının yayılma riskini artırabileceğine dikkat çekildi.

Kovid-19'dan iyileşen ve antikorları olan kişilerin ikinci bir Kovid-19 enfeksiyonundan korunduğuna dair bir kanıt bulunmadığı vurgulanan açıklamada, "Pandeminin bu aşamasında, bir 'bağışıklık pasaportu' veya 'riskiz sertifikasını'

doğruluğunu garanti etmek için antikor aracı bağışıklığın etkinliği hakkında yeterli kanıt yoktur" ifadesi kullanıldı.

Güney Amerika ülkesi Şili, Kovid-19'dan iyileşen kişilere "bağışıklık pasaportu" verileceğini, böylelikle bu pasaportu olanların işlerini geri dönmelerini sağlayacağını duyurmuştu.

Aralık

İsmet
ÖZÇELİK

Evlerde gerilime dikkat!

UZUN süredir evde kapalıyız. İlk günler iyiydi. Anne, baba, çocuklar... Hep birlikte, kahvaltı, yemek, ... Ama artık sıkılmaya başladık. İnsanlar kendini dışarı atmak istiyor.

BELİRSİZLİK

Sayıli gün çabuk geçer. Ama daha kaç gün kalacağımız belli değil. İlk kez yaşanan bir durum. Belirsizlik sıkıntı yaratıyor. Kimi arasam aynı. Koronavirüs salgınının; Vahameti yüksek olsa da; İzolasyona mecburiyet kavransa da; Evlerde gerilim yükseliyor.

PSİKOLOGLAR

Hep aynı şikayetleri duyunca; Psikolog dostlarımı aradım. Duyduklarımı değerlendirmesini istedim. Koronavirüs'ün ilk yayıldığı; Çin'in Wuhan şehrinde yaşananları hatırlattılar. Aile içi kavgaları aktardılar. Bizdeki durumun da benzer olduğunu; Evde kalmanın uzun sürmesi durumunda; Gerilimin daha da artabileceğini söylediler.

BOŞANMALAR ARTABİLİR

"Bu sadece bizim için değil. Tüm dünya için geçerli. Ailelerin bir düzeni vardı. Şu anda başka bir düzen hakim. Ertelenen tartışmalar; Küllenmiş sorunlar; Yeniden ortam buldu. Elbette bunun yansımaları da olacak. Boşanmalar artabilir" dedi.

ÇÖZÜM

Gerilimi düşürmenin yöntemini sordum. Özetle şöyle sıraladı: "Çok kolay değil. Biz sokağa alışmış bir toplumuz. Kapı önünde saatlerce konuşuruz. Yapılacak iş; Birincisi; durumu kabullenmek. İkincisi; herkesin meşgul olacağı bir iş. Evde bir kişinin meşgulliyeti varsa; Diğerlerinin yoksa; Bir süre sonra gerilim başlar. Bir bardak suda fırtınalar kopar. İnsanlar yeni duruma tam alışamadı. Ne olduğunu anlamaya çalışırken; Birlikte de başladı.

TELEVİZYONLAR

Televizyonda haber izleme oranı arttı. Her kanalda koronavirüs konuşuluyor. Haberler ve tartışmalar; İnsanları rahatlatmıyor, Aksine geriyor...

SOSYAL MEDYA

En tehlikelisi sosyal medya. Yalan yanlış bilgiler... Moral bozuyor. Sonra da; Ailede herkes birbirine sarıyor. KORONA SONRASI Şimdi durum bu. Ama sonrası da var. Yasak kalktığında insanlar dışarıya çıkacak. Hem de kontrolsüz bir şekilde. Bu da aileler içinde; Aynı bir gerilim yaratacak. Psikoloğa gidenlerin sayısı artarsa; Sürpriz olmayacak.

TOPLUMSAL TEDAVİ

Vakit geçirmeden; Psikologlar ve psikiyatristler öne çıkmalı. Televizyon programları, Gazete röportajları ile toplum hazırlanmalı. Bu kesinlikle ihmal edilmemeli. Gerekirse; Merkezi bir planlama yapılmalı. Ailelerin, toplumun ruh sağlığı; Koronavirüs salgını kadar önemli... Uzmanların görüşü böyle. Şimdiden; Koronavirüs sonrası programmalı...!

'S-400'den dönüş yok'

Türkiye'nin hava savunma sistemi ihtiyacını karşılamak için Rusya'dan alınan S-400 Hava Savunma Sistemi aktivasyonunun ertelenme hatta iptali iddialarıyla gündeme geldi. İyi Parti Milletvekili Aytun Çıray'ın da dile getirdiği iddiaları kendisine ve Emekli Hava Pilot Tümgeneral Beyazıt Karataş'a sorduk. Karataş, iddialara S-400'den geri dönüş yok diyerek cevap verdi

GARİP BALÇAK

SON günlerde bazı yayın organlarında S-400'lerin aktivasyonunun koronavirüs tedbirleri nedeniyle ertelendiği yönünde haberler çıktı. Haber 'S-400'ler iptal edildi' şeklinde yorumlandı. Emekli Tümamiral Beyzıt Karataş, "S-400 projesinden geri dönüşün olmadığı gözlenmektedir" dedi.

İyi Parti Milli Güvenlik Politikaları Başkanı ve İzmir Milletvekili Aytun Çıray sosyal medya hesabı Twitter üzerinden bir paylaşım yaparak S-400'lerin iptal edildiğini söyledi. Çıray "Hadi bakalım yere göre sığdıramayan yandaşlar neredesiniz? 2,5 milyar dolar buharlaştı. Özür dileyin fakirlerden. Yoksa tuttuğunuz oruçlar.. Kıldığınız namazlar... Milliyetçilikleriniz nafile sizin" ifadelerini kullandı.

Çıray'ın bu paylaşımını kendisine sorduk. Gazeteci Aslı Aydıntaşbaş'ın bir paylaşımında konuyu dile getirdiğini söyleyen Çıray şu ifadeleri kullandı: "Türkiye'de tanınmış ve mesleği gereği kaynaklara ulaşımı olan bir

gazeteci (Aslı Aydıntaşbaş) S-400'lerin iptal edildiğini söyledi. Buna karşılık hükümetten ve ilgililerden bir yalanlama gelmedi. Ben buradan S-400'lerin kullanımından vazgeçildiği yorumunun yapılmasını doğru buluyorum. Eğer bundan vazgeçilmediyse bir açıklama yapılmalı ve kamuoyu aydınlatılmalı. Bu tür önemli savunma silahlarının alımı için siyasi iktidarın teknik adamlardan yani Milli Savunma Bakanlığından Genelkurmay Başkanı'ndan olumlu görüşler alınması lazım. O zaman buna olumlu görüş bildirenler şimdi de görüşlerini bildirmeliler. Eğer S-400'lerin aktivasyonu gerekliyse bunu belirtmeliler."

AYDINTAŞBAŞ: BAŞTAN NİYE ALDIN?

Türkiye'de 'S-400'ler gelmesin'in ve Washington'un sözcülüğünü yapan Aslı Aydıntaşbaş'ın sosyal medya paylaşımı şöyle: "Türkiye S-400'leri aktive etmeme kararı aldı. Bu

doğru bir yaklaşım. 'Baştan niye aldın?' eleştirisi her zaman yapılabilir. Ama gelinen noktada süresiz erteleme birkaç açıdan doğrudur: İdlb'de yaşananlar, Rusya'yla kalıcı bir stratejik evliliğin zorluğunu göstermiştir. S-400 kuşkusuz iyi bir hava savunma sistemidir. Ancak bu tarz sistemlerin alameti farıkası, hava kuvvetlerinin diğer unsurlarıyla birleşince oluşturacağı daha güçlü ağıdır. S-400'de bu mümkün olmadığı için Tr'nin sağlayacağı fayda, kısıtlıdır."

'S-400'DEN GERİ DÖNÜŞ YOK'

S-400'lerin iptaline dair çıkan haberleri, Emekli Hava Pilot Tümgeneral Beyazıt Karataş, Aydınlık için değerlendirdi. Çıkan haberlerin resmi açıklamalara dayanmadığını söyleyen Karataş "Personel eğitimlerinin yeterli seviyeye gelmesi durumunda ki geldiğini tahmin etmek zor değildir. İstenildiğinde intikale de hazır hale gelecektir" dedi. Karataş şöyle devam etti: "S-400 projesinden geri dönüşün olmadığı gözlenmektedir. S-400 eğitimlerinin önemli bir kısmı zaten sistem aktif edilerek sürdürülme ihtiyacıdır. Personelin 'İlk Harbe Hazırlık Eğitimleri'nden sonra 'Son Harbe Hazırlık

Eğitimi' süreci de devam edecektir. Şu çok açık bilimelidir ki zaten eğitimler burada bitmeyecek. S-400'ler Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesinde kaldığı müddetçe ömür devri boyunca çeşitli seviyelerde her zaman devam edecektir.

S-400'lerin resmi açılış töreni veya harbe hazırlık töreni gecikecektir. Fakat bir gerçek gözden kaçırılmamalı S-400'lerin İlk Harbe Hazırlık Eğitimleri tamamlanmış veya tamamlanmak üzeredir."

Konuyla ilgili Reuters'ta "S-400'lerin aktivasyonu koronavirüs nedeniyle ertelendi" başlıklı bir haber yayımlandı. Bir Türk yetkiliye dayandırıldığı söylenen haber, Karataş'ın şu ifadelerinden sonra yayımlandı:

"Ülkemiz ve Dünya olağanüstü günler yaşarken TSK'da alınan virüs tedbirleri ve buna uygun mesaisi de devam etmektedir. Bilindiği gibi S-400'ler geldi ve S-400 personelinin Birinci Safha Harbe Hazırlık Eğitimleri planlandığı şekilde sürmektedir. Nisan 2020 ayı sonunda yapılması planlanan S-400 resmi töreninin Covid-19 nedeniyle gecikmesi ve ileri bir tarihe atılmasının beklenmesi gayet normaldir. Ama S-400 eğitimleri TSK virüs mesaisi dikkate alınarak sürecektir."

Ölüm politikasına değil adalete isyan ettiler

FÜSUN İKİKARDEŞ

CUMHURİYET Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ın makamında şehit edilmesinde kullanılan silahı temin ettiği iddia edilen Mustafa Koçak'ın ölümüne önce HDP cephesinden tepki geldi, daha sonra koruya CHP yöneticileri de katıldı. DHKP/C'nin yıllardır izlediği "ölüm" politikalarına ses çıkarmayanlar toplu adalete attı.

İstanbul Adalet Sarayı'nda görevli Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz'ı 3 Nisan 2015'de şehit eden DHKP-C'li teröristler Şafak Yayla ve Bahtiyar Doğruyol'a silah temin ettiği ileri sürülen DHKP-C'li Mustafa Koçak, ölüm orucunda hayatını kaybetti. Ağırlaştırılmış müebbet ve 42 yılı geçen ceza alan Koçak, ifadesini reddedip yeniden yargılanmak istemiş, kabul edilmezince açlık grevine başlamıştı. Mustafa Koçak'ın ölümü üzerine açıklama yapan HDP Genel Merkezi "Mustafa'yı yitirdik, üzüntümüz büyük: İktidarı öldürücü siyasetine karşı herkesi yaşatma mücadelesine çağırıyoruz" dedi.

HDP'nin açıklamasından sonra, DHKP/C'nin yıllardır, onlarca insanı ölümüne

götüren "açlık grevi politikası"na ses çıkarmayan "solcular" harekete geçti ve "adalete" isyan ettiler. FETÖ firarisi Can Dündar, CHP Genel Başkan Yardımcısı Orhan Sarıbal, CHP Genel Başkan Yardımcısı Veli Ağbaba ve son olarak CHP Karesi İlçe Başkanı Dilek Yalçın...

CAN DÜNDAR DA TERÖRİSTE DESTEK OLDU

Almanya'da yaşayan firari Can Dündar, sosyal medya hesabından adalete dağıttı: "Siz ibadet için oruca başlarken, #Mustafa Koçak, adalete için ölüm orucunda can verdi. Vebali boynumuza" dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Orhan Sarıbal ise, DHKP-C suçlusuna şu mesajla sahip çıktı: "Gizli tanık ifadesiyle 'ileri demokrasinin yargısı!!!!' tarafından müebbet mahkum edildi. 'Suçsuzum' çığlıkları duyulmadı. Adil yargılanma talebi için ölüm orucu başlattı. Yine kimse kını kırıpırdatmadı. Adalete diye diye öldü."

NE OLUR BİR KONSER İZNİ VERSENİZ

Geçen günlerde yine açlık grevindeyken

hayatını kaybeden Grup Yorum üyesi için CHP milletvekili Özgür Özel, meclis kürsüsünden, "Ne olurdu, 'bir konser vereceksiniz' diyeydiniz, kız ölmeyecekti" dedi. HDP aynı gün "İktidar vicdansız tutumundan vazgeçmeli, Grup Yorum'un taleplerini yerine getirmeli!" diye fetva veriyordu. O talepler, Grup Yorum hakkındaki tüm davaların düşürülmesi, terör listesinden çıkartılması ve konserlere izin verilmesiydi...

MUSTAFA KOÇAK'IN DAHLİ

İstanbul Adalet Sarayı'nda görev yapan Cumhuriyet Savcısı Mehmet Selim Kiraz, ma-

kam odasında terör örgütü DHKP-C teröristlerince 31 Mart 2015 tarihinde 'Berkin Elvan soruşturmasının ilerlemediği' iddiasıyla rehin alınmış, sonrasında ise şehit edilmişti. Savcıyı şehit eden DHKP-C'li Şafak Yayla ve Bahtiyar Doğruyol'a silah temin ettiği belirtilen Mustafa Koçak da İstanbul 27. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılandı. Koçak bu iki teröriste suikast için silah temin etmekle suçlandı. Mahkeme yargılaması sonrası müebbet hapis cezası aldı. Cezaevinde açlık grevine başlayan DHKP-C'li terörist Mustafa Koçak, örgüt talimatı ile açlık grevini ölüm orucuna çevirdi. Koçak, 297. gününde hayatını kaybetti.

OLCAY KABAKTEPE / ANKARA

MHP Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, HDP'nin 1915 olaylarına ilişkin açıklamasını Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı bir ihanet olarak değerlendirecek, "HDP derhal kapatılmalı, vekilleri tutuklanmalıdır" dedi.

MHP Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt, HDP'nin önceki gün 1915 olaylarına ilişkin yaptığı açıklamaya tepki gösterdi. Enginyurt, Aydınlık'a şöyle konuştu: "HDP önceki gün yine büyük bir ihanete imza atarak 24 Nisan 1915 tarihinde Ermenilere soykırım yapıldığını belirten bir basın açıklaması yaptı. Bu, Türkiye Cumhuriyeti Devletine, Türk milletine karşı açıkça bir ihanettir. Bu ihanete karşı derhal savcıların harekete geçmesi, mahkemelerin

dava açması ve HDP'nin kapatılması gerekmektedir. Türkiye'de Ermeni soykırımını olmadığı halde bu ülkenin Cumhurbaşkanı dahil, 'Gelin tarihçiler bu işi tartışsın. Biz arşivimizi açmaya hazırız' demesine rağmen bu sese kulak veremeyip, tarihçilerin bu olayı tartışmasına müsaade etmeyip hâlâ yalan yanlış iftiralarla 'Ermeni soykırımı var' diyen HDP kapatılmalıdır. HDP'ye sormak lazım. Ermeniler 1915 yılında Doğu ve Güneydoğu Anadolu'dan 500 binin üzerinde Kürt ve Müslüman vatandaşımızı öldürdü. Yani ölenler, katledilenler, tecavüze uğrayanlar Kürt. HDP işbirlikçi bir partidir. Dış güçlerin kontrolünde bir partidir. Türkiye Cumhuriyeti Devletine, Türk milletine ihanet eden bir partidir. Derhal kapatılıp vekilleri tutuklanmalıdır."

İyi Parti- HDP kavgası büyüyor

AYDINLIK / ANKARA

İYİ Parti ile HDP arasındaki kavga giderek büyüyor. İyi Parti Teşkilat Başkanı Koray Aydın, HDP'yi, "Ermeni çeteleri gibi Türk milletini arkadan hançerlemekle" suçladı.

İki parti arasında karşılıklı sert suçlamalara varan kavga, İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in katıldığı bir televizyon programında HDP'yi PKK'nın yanında konumlandığını söylemesi üzerine başladı. Eski HDP Milletvekili Ertuğrul Kürkçü, Akşener'e, "Ben sizi Gladio terör örgütünün Asenası olarak konumlandırıyorum" karşılığını verdi.

İyi Parti Teşkilat Başkanı Koray Aydın da dün sosyal medya üzerinden yaptığı yazılı açıklamada Ermeni soykırım yalanını savunan HDP'yi şu söz-

lerle eleştirdi:

"Terörle arasına bir türlü mesafe koyamayıp kendisini bölücü terör örgütü PKK'nın yanında konumlandırıran HDP'nin, Ermeni soykırımı iftirasını savunması, aynı Ermeni çetelerin yaptığı gibi Türk milletini arkadan hançerlemektir."

'MİLLET İTTİFAKI' SAVUNMASI

Akşener, "İyi Parti HDP'yi nereye konumlandırıyor?" şeklindeki soruyu yanıtlarken "PKK terör örgütünün yanına konumlandırıyor" dedi ve şöyle sürdürdü:

"Biz bunu daha önce de söyledik. Millet İttifakının bileşenlerine baktığınız zaman 24 Haziran'da Demokrat Parti var, Saadet Partisi var İyi Parti var ve CHP var. Yerel yönetimlerle ilgili 31 Mart seçimlerinde ise sadece İyi Parti ve Cumhuriyet Halk Partisi var. Seçmen oy vermiştir ona söyleyecek bir sözümüz yok, yani seçmenler hiçbir zaman bir siyasi partinin tapulu malı değildir. Seçmen hiçbir zaman A partisinin ve B partisinin marabası da değildir. Ama biz HDP'yi PKK'nın yanı başında, onun uzantısı olarak konumlandırıyoruz."

gurdencem@gmail.com

TARİHİMİZDE devlet kaderini etkileyecek öyle mektuplar vardır ki, yeni rotalar belirlenmiş, yeni fırsatlar çıkmış kısacası bugünümüzü şekillendirmiştir. Bunların içinde şüphesiz en önemlisi Mustafa Kemal (Atatürk)'ün Rusya lideri Lenin'e yazdığı 26 Nisan 1920 mektubudur. Büyük Millet Meclisinin açılışından 3 gün sonra Meclis Başkanı sıfatı ile Mustafa Kemal, TBMM'nin Moskova Hükümetine Birinci Teklifnamesi mektubunu imzalar. Bu belge milli iradenin resmi ilk dış politika girişimi, aynı zamanda Meclisin ilk görüştüğü konulardan biridir. Milli hükümet (İcra Vekilleri Heyeti) 4 Mayıs 1920'de kurulur. 5 Mayıs'taki ilk toplantısının birinci gündem maddesi Rusya ile ilişkiler konusudur. 26 Nisan mektubu emperyalizme karşı girişilecek ortak mücadeleden bahisle Rusya'dan 5 milyon altın, silah, cephane ve malzeme talep eder. Mektuba cevap, 3 Haziran 1920'de Dış İşleri Komiseri Georgiy Çiçerin imzasıyla gelir. Böylece emperyalizm ile eş zamanlı mücadele eden iki ülke arasında ilk resmi ilişki başlamış olur.

MEKTUP VE ANADOLU'NUN BEKA SORUNU

Mektubun Meclisin açılışından 3 gün sonra çok büyük bir öncelikle gönderilmesi ve bakanlar kurulunun (icra vekilleri heyeti) kurulduktan bir gün sonra Rusya ilişkileri gündemyle toplanmasının pek çok nedeni vardır. Ancak en büyük neden 'Beka'dır. Hayatta kalma gereğidir. Aynı sorun, Rusya için de geçerlidir. Zira iç savaş ve işgal altındadırlar. Her iki devletin birbirine ihtiyacı vardır. Emperyalizm Ankara'yı hem batıdan hem doğudan sıkıştırmaktadır. Anadolu topraklarında emperyalist devletlere ait 100 bin üzerinde bir işgal ordusu mevcuttur. Her coğrafi sektörde istila ve zulüm başlamıştır. Bu güçlerin yanında Damat Ferit'in Kuva-yı İnzibatiyesi, millicilere karşı isyanlar ile Ermeni, Rum çeteciler Ankara'yı sıkıştırmaktadır. Meclis'in toplanması bile sonradan Mustafa Kemal'e isyan

ve ihanet eden Çerkez Ethem gibi düzensiz çete gücünün taktik başarısı sayesinde mümkün olabilmektedir. Doğuda ise Kafkas Seddi vardır. Durum ümitsizdir. Batıda savaşmak için, doğuya sırtını yaslamak isteyen Mustafa Kemal, Kafkas Seddini yıkmalıdır. Doğu sınırları halledilmelidir. Komutanlara çektiği 5 Şubat 1920 tarihli telgrafında, "Kafkas Seddi'ni Türkiye'nin kati mahvı projesi sayıp bu seddi İtilaf Devletleri'ne yaptırmamak için en son vasıtalarla müracaat etmek ve bu uğurda her türlü tehlikeleri göze almak mecburiyetindeyiz" demiştir.

ERMENİSTAN'A ABD DESTEĞİ

1920 yılının Nisan ayında emperyalizm acımasızca ilerliyordu. Büyük Ermenistan için düğmeye çoktan basılmıştı. 23 Nisan 1920 yani TBMM'nin ve milli iradenin dünyaya ilan edildiği gün, ABD Ermenistan hükümetini resmen tanıdığını ilan etmişti. Halbuki Ermenistan, Taşnak Partisinin iktidarında 28 Mayıs 1918'de kurulmuştu. Ancak ABD özellikle bugünü seçmişti. Mustafa Kemal'in Lenin'e mektup gönderdiği 26 Nisan 1920 tarihinde de San Remo/İtalya'da toplanan Müttefik Güçler Yüksek Konseyi ABD Başkanı Woodrow Wilson'a Erzurum, Trabzon, Van ve Bitlis'i içine alan ve denize çıkan Ermenistan sınırlarını çizme sürecinin hakemliğini yapma görevini teklif etmişti. ABD Başkanı, bu görevi 17 Mayıs 1920'de kabul etti. Birinci Dünya Savaşı sonrası yorgun ve zayıflamış Avrupa emperyalizmi, Ermenileri koruma ve kollama görevini ABD'ye vermişti. Wilson, 24 Kasım 1920'de bu görevi yerine getirdi. Osmanlı hanedanının imzalamadığı Sevr Anlaşmasının hükümleri en büyük gereksiydi.

TOPLANTI TALİMATININ DETAYLARI

Mustafa Kemal strateji dehası idi. Henüz 4 yıl önce Birinci Dünya Savaşında Muş ve Bitlis'in geri alınmasında Çar Ordularına karşı savaşan Mustafa Kemal, bu kez devrim sonrası Bolşevik Rusya'dan destek talep ediyordu. Neticede mektuptan 15 gün sonra 11 Mayıs'ta Dışişleri Vekili Bekir Sami Bey başkanlığında ki heyet, Moskova'ya hareket etti. Ancak 19 Temmuz 1920 tarihinde varabildiler. Yanlarında

8 Mayıs 1336 (1920) tarihli 7 maddelik bir Toplantı Talimatı vardı. Bu gizli talimatın iki nüsha yazıldığını ve bir nüshasının Doğu Cephesi Komutanı (Eski adıyla 15. Kolordu) Kazım Karabekir Paşa'da kaldığını 1960 yılında yayınlanan İstiklal Harbimiz isimli hatıratından (Türkiye Yayınevi, Sayfa 769) öğreniyoruz. Talimatın lafzı ve ruhu, o dönem Türk-Rus ilişkilerinin omurgasını çatan Mustafa Kemal, Kazım (Karabekir), Ali Fuat (Cebesoy) Paşalar ile Dışişleri Vekili Bekir Sami ve İktisat Vekili Yusuf Kemal'in gelecek günlerde Türkiye'nin kaderini belirleyecek ilişkiye bakışının teorisini vermektedir. 7 maddeden üç madde dikkat çekicidir. İkinci maddede: "Türkiye'nin istegi, milli sınırları içinde iç ve dış tam bağımsızlık içinde yaşamak ve bu temel isteğin sağlanması şartıyla Rusya ile kader ve gelecek birliğini (Tevhid-i Mukadderat ve İstikbal) kurmaktır." Dördüncü Madde: "Boğazlardan yararlanma tüm Karadeniz ülkelerine serbest olaktır. Bunu sağlamak için İstanbul Boğazına tahkimat yapılmamak, İstanbul'a Rus Donanmasının gelmesinin bizim takdir ve isteğimize bağlı olmak üzere Çanakkale Boğazı tahkimatını Ruslarla birlikte savunmamızdır. Bu koşullardan daha fazlası Rusların Çanakkale tahkimatını bağımsız ellerinde bulundurmaları ya da İstanbul'a istedikleri zaman donanma göndermeleridir ki her iki durum da İstanbul'un elimizde bulundurulması kuralını bozar. Ruslara boğazların tam serbestiyetini anlaşıma ile sağlamak ya da boğazların savunma ve denetimini Karadeniz sahilدارları'nın ortak mesleesi olarak kabul ettirmek iyi bir çözüm yoludur."

Altıncı Madde: "Dışından yapılacak yardım: Para, savaş araçları, makineler, gerekirse askeri birlikler (indelhace kıtaat-ı askeriye)"

KARABEKİR'İN YAKLAŞIMI

Karabekir hatıratında talimatın ikinci maddesini eleştiriyor. "Burada en göze çarpan ikinci maddedeki Rusya ile kader ve gelecek birliği konusudur. Eksikliği aranan madde de doğu sınırlarımızın durumudur. Kader birliği meselesi pek kapsamlı ve karmaşıktır. Heyette bulunan iki vekilin de kafası karışıktır. Bana şunu sorular: Her neye mahal olursa olsun batı devletleri ile mi anlaşmalı? yoksa Bolşeviklerle mi birleşmeli? Yani açıkçası batı devletlerinin idaresine

mi girmeli? Yoksa Bolşevik olup Sovyet hükümeti ile mi birleşmeli? Bu da Rusların idaresine girmek demektir. Kendilerine ne o ne de öteki dedim. Meselenin iki değil, üçüncü yolu vardır. Her iki şekil de bağımsızlığımızı kaybetmek, yani ölmektir. Ölümlün hançerle mi? Tabanca ile mi tercih olunmalıdır diye münakaşası faydasızdır. ... Ruslara yapılacak şey, madem ki bizim de düşmanı müşterektir şu hâlde tabii dostuz ve müttefikiz. Aramızda hudutlarımızı ve yapabileceğimiz işleri tespit edelim maddi manevi müteakabil yardımları taahhüt altına alarak, zaten ayrı ayrı başladığımız işlerimizi yürütelim. Bizim ihtiyacımız para, savaş malzeme ve araçlardır. Yapabileceğimiz ise dindaşlarımızın üzerine tesir ve Ermeni engelini kaldırmaktır."

ZORLUKLARIN DAYATMASI

Diğer yandan 4. ve 6. Maddeler milli güçlerin kurtuluş savaşını devam ettirebilmek için ne denli zor durumda olduklarının göstergesidir. Çanakkale'nin tahkimatının gerekirse birlikte yapılmasının düşünülmesi donanma yokluğunun ve 1,5 yıl önce biten Birinci Dünya Savaşında yaşananların kurucularımız üzerinde yarattığı psikolojinin bir sonucudur. (Mondros'tan 3 gün sonra 3 Kasım 1918'den itibaren boğazdaki mayınların taranması, tüm bataryaların imhası başlamıştır.)

SAĞLAM TEMELLER

Birinci ve 1921 Ocak ayındaki ikinci görüşmeden sonra artık sağlam temeller atılmıştır. Her iki taraf da aklın, karşılıklı saygı ve erdem gereği bir nevi Karabekir'in üçüncü yoluna sadık kalır. Rusya, Türkiye'de Bolşevizm hareketlerini desteklemez. Türkiye, Sakarya'nın doğusuna gelececek kadar zor durumda kalsa da emperyalizmle mücadeleden ödün vermez. Dişi ile tırnağı ile savaşır. 16 Mart 1921'de Moskova'da Türk-Sovyet Antlaşması imzalanır. 16 Mart tarihi bilhassa seçilmiştir. Şehzadebaşı Katliamı ve İstanbul işgalinin yıldönümüdür.

ÇOK ÖNCE DEN BAŞLATILAN YARDIMLAR

Diğer yandan anlaşmanın imzalanmasından 9 ay öncesinde Rusya, milli güçlere ilk deniz sev-

kiyatını başlatır. Bu bile iki devrimci liderin birbirine olan güveninin bir işaretiydi. Rusya'dan 300 bin tona yakın silah ve cephane taşıyan sevkiyatlar büyük taamruza kadar devam etti. "Gözüm Sakarya'da Kulağım İnebolu'da" diyen Mustafa Kemal'in sıvarları, 9 Eylül 1922 sabahı İzmir'e girdi. Savaş bitmişti. Mustafa Kemal büyük zaferden emin olarak 8 ay önce, 4 Ocak 1922'de Lenin'e son mektubunu yazar. Şöyleder: "Türkler ve Rusların, tarihi, yüzyıllarca süren kanlı savaşların gürültüsüyle doldurduktan sonra, bu kadar çabuk ve bu kadar bütünsel bir şekilde uzlaşmaları, öteki milletleri şaşkınlığa uğratmıştır. Bu anlamda da Türkiye, Rusya'ya, bilhassa son birkaç ayın Rusya'sına Batı Avrupa'ya olduğundan çok daha yakındır... Türkiye, Sovyet Rusya'ya karşı takip ettiği siyasetten geri adım atmayacaktır ve bu konuya dair yapılmış bütün söylentiler katıyen yanlıştır. ... Yine aynı şekilde sizi temin ederim ki, Sovyet Rusya'ya karşı doğrudan veya dolaylı olarak asla hiçbir anlaşmaya ve ittifaka razı olmayacağız."

GÜNÜMÜZE DERSLER

Atlantik sistemin ve Washington Konsistisinin derinden çatırdadığı, Asya yüzölçümünün başladığı, Kovid-19 sonrası yeni küresel sistemin oluşmaya başladığı günümüzde, tam tamına 100 yıl önce bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'nin imkânsız gibi görünen kurtuluş ve kuruluşunu mümkün kılacak süreci başlatacak bir mektubun yazıldığı yakıcı ve öldürücü koşulları düşünürsek, bugün umutlu ve ümitli olmak için pek çok nedenimiz vardır. Devletlerin ebedi düşman veya dostları yoktur.

Osmanlı İmparatorluğu'nun 16 kez, Mustafa Kemal Atatürk'ün ise 1916 Mart'ında savaştığı Ruslarla, cumhuriyetin kuruluşunun yolunun taşlarının döşeneceğini kim düşünebilirdi? Demek ki tarihin yaratıcılığı insanın ölümden 23 Nisan 1920 koşullarında sorulsa, mecliste sadece bir kişi bugünlere hayal edebilirdi. Yaşayan kuşaklar 100 yıl öncesinden ders almalı, Atatürk'ün bağımsız Türkiye'yi kurarken verdiği mücadeleyi hatırlamalıdır. Onun stratejik zekası ve jeopolitik aklının ürünü olan Moskova ile pragmatik işbirliğinin en sonunda kendine özgü ulus-devlet modeline hayat verdiği gerçeği geleceğimize rehberlik etmelidir.

Hafter'in birliklerini eğiten Amerikalılar

MEHMET PERİNÇEK

22 Nisan tarihli Aydınlık'ta Trablus'a saldırıya hazırlanan Hafter güçlerinin ABD ordusu tarafından eğitildiklerini, ABD askeri ve istihbarat yetkililerinin Hafter'le sıkı işbirliği içinde olduğunu ve bölgenin hava sahasını tamamen kontrol ettiklerini yazmıştık. Libya'nın doğusundaki kaynaklar, Aydınlık'a ABD'nin eğitim kamplarıyla ilgili ayrıntılı bilgiler vermeye devam ediyor.

Libya Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetleri'nin tahrip edilmiş hava savunma üssü "Cahişiya"da (Bingazi'nin 50 km doğusunda) Hafter'e bağlı Libya Ulusal Ordusu'nun "Asifa" taburu da dâhil olmak üzere terörle mücadele birimlerinin askeri personelini eğitmek için bir kamp kuruldu. Kamptaki ABD personeliyle ilgili genel bilgileri bir önceki yazımızda vermiştik.

Bugün eğitim üssüyle ilgili ayrıntılarla devam ediyoruz.

EĞİTİM ÜSSÜNDE ALINAN ÖNLEMLER

Yeni edindiğimiz bilgilere göre askeri eğitim üssünün bölgesi beton bir duvarla çevrili. Giriş kontrol noktasında 5 kişilik vardiya halinde Libyalı askeri personel görev yapıyor. Taşdıkları silahlar ise AK-47 ve Kalashnikov 7,62 mm makineli tüfek (PK). Girişte arabalar aranıyor, giriş kontrol noktasındaki nöbetçi, gelen kişi-

ler ve ziyaret amacıyla ilgili bir üst güvenlik birimine ve Amerikalı uzmanların kontrol panelinin başındaki görevliye telsizle bilgi veriyor.

Üste ve onu bağlı bulunan bölgede 2-3 saatte bir "pikap" tarzı arabalarla devriye geziliyor. Giriş kontrol noktasının da dâhil olduğu eğitim üssünün altyapı tesislerinde, Amerikan tarafının kontrol paneline bilgi veren kameralar yerleştirilmiş.

GİZLENEN HAVA SAVUNMA SİSTEMLERİ

Üs bölgesinde eğitmenler ve eğitim görenler için bir kamp, poligon, spor alanı, NATO Özel Kuvvetleri birliklerinin standartlarına uygun engel parkuru, kişisel ve hizmet araçları için otoparklar, sabit uydur iletim istasyonu ve baz istasyonu kurulmuş.

Bölge kaynakları, eğitim üssünün hava saldırılarından korunması için hava savunma sistemlerinin (radar istasyonu ve mekanik asansörde bulunan iki roket atar, Libya Cumhuriyeti Silahlı Kuvvetleri'nin yer altındaki eski hava savunma noktalarında gizlenmiş) yerleştirildiğini de ekliyorlar.

ABD'LİLERİN KONTROLÜNDEN GEÇİYORLAR

Eğitim üssü bölgesindeki ayrı bir unsur ise eğitmen kadrosu ve eğitim görenlerin yaşadıkları kamp. Eğitim üssü içindeki bu kamp, taşıma koruma çitleriyle birlikte üç metrelik

taş bir duvarla çevrili. Bunlarla birlikte etrafında küçük pencerelessi tamamen kapalı kuleler, ayrıca Amerikalı uzmanların kontrol paneline bilgi veren günümüz teknolojisiyle donatılmış kamera sistemleri bulunuyor.

Bu kamp alanına giriş iznine sadece Amerikan tarafının araçları ve eğitim sürecinde yer alan, ayrıca da kampın yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayan kişiler sahip. Bu kamp alanına girişte de bütün araçlar aranıyor. Eğitim görenlerin kişisel araçları da girişte silahlarla donatılmış otoparkta bırakılıyor. Kamp alanında hizmetli personel arasından yabancı kişilerin, temizlik ve yemeklerin hazırlanmasıyla yükümlü özel şirketlerin çalışanlarının bulunması da asgari düzeye indirilmiş durumda. Eğitime katılanlar, kampın güvenliğini sağlayanlar ve Amerikalı uzmanların günlük ihtiyaçlarını karşılayanlar da ABD'liler tarafından kontrolnden geçiyor.

Amerikalılar, yaşamsal ihtiyaçlarının azami olarak kendi taraflarından sağlanmasına özen gösteriyor. Her ay eğitmenler grubu, Benina hava üssüne gidiyor. Buraya C-130 tipi askeri uçaklarla gıda malzemeleri, giyecek, üniforma, yedek parça, eğitim için gerekli malzemeler gönderiliyor.

HAFTER'İN KORUMALARINA ATIŞ TALİMİ

"Cahişiya" eğitim üssünde 25'e kadar Amerikalı uzman bulunuyor. ABD Özel Harekât Komutanlığı'nın (SOCOM) "Delta" biriminden 3 uzman (grubun en yüksek rütbelisi albay), ABD Deniz Kuvvetleri Özel Harekât Komutanlığı'ndan 6 uzman, ABD Silahlı Kuvvetleri Özel Harekât Komutanlığı 75. Ranger Alayı'ndan 10 askeri yetkili, 2 sıhhiye uzmanı, lojistik hizmet temsilcisi, Libya tarafıyla ilişkilerden sorumlu uzman (Arapça tam hâkim CIA temsilcisi) ve iki tercüman. Eğitmenlerin yaş aralığı 30-40. Kaynaklar, eğitimlerin yürütülmesi sırasında Amerikalıların

Cahişiya askeri eğitim üssü beton bir duvarla çevrili. Girişte 5 kişilik vardiya halinde Libyalı askeri personel görev yapıyor. Eğitim üssünün altyapı tesislerinde, Amerikan tarafının kontrol paneline bilgi veren kameralar yerleştirilmiş. Üssün hava saldırılarından korunması için hava savunma sistemleri kurulmuş

ABD Özel Harekât Komutanlığı standartlarına uygun olarak giyindiğine dikkat çekiyor: Kamuflaj, üniforma ayakkabısı, taktikal gözlük ve eldiven, taktik kemer ve çelik yelek, atış kulaklıkları. Perşembeleri eğitmenlerin Halife Hafter'in güvenliğini sağlayan özel ekip ile atış talimi yaptığı bilgisi de bölge kaynakları tarafından aktarılıyor.

"Cahişiya" eğitim üssü bölgesi içinde Amerikalı uzmanlar, kum rengi "Totota Land Cruiser 70" ve "Toyota Hilux" arabayla dolaşmakta ve bu arabalarda silah, cephane, eğitim için gerekli malzemeleri taşımakta. Eğitim üssünün dışına çıkmak için ise eğitmenler, beyaz renkli "Toyota Land Cruiser 200" ve "Toyota Hilux" marka zırhlı araçları kullanıyor.

ATLANTİK HAMLESİNE KARŞI YENİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞKLARI

Bir önceki yazımızda birlikte değerlendirildiğinde ABD'nin Hafter'e tam destek verdiğini, Hafter'in de tam anlamıyla Atlantik yanında konumunu belirlediğini görüyoruz. ABD ve Hafter, Doğu Akdeniz'de kaderlerini birleştirmiş durumda. En hassas ve mahrem konulardaki sistemli işbirliği, ilişkinin boyutlarını gözler önüne seriyor. Ancak Libya'da Atlantik cephesinin bu hamlesi karşısında duracak yeni işbirliği ve inisiyatiflerin koşullarını da hazırlıyor.

Fotoğraf temsilidir.

çengel

Resimdeki yitirdiğimiz bilim kadını	Despot	Nisasta parçalama enzimi	Ufuklar	"... Erkekli" faktörü	Rusça evet	Sınır	Ruyaba bir ırmak	Bengisu	Rahatlama ünlemi	Ön çalışma
Lepra		Soylu		Genişlik	Kertenkele derisi			İri, kart	Şeker türü	Kadranlı barometre
			Mısır köylüsü				Kusur			
			Tütündeki zehir				Meleke			
Don Kisot'un atı					Acıgöz				Çıplak resim	
Sentetik bir boya					Bayağı				Endonezya plakası	
				Serbest, başıboş				Öbür dünya		
				Bir haber ajansı						
Yayvan ve dolgun yüz				Dirgen				Cerge		Uzunca lar (kısa)
Valide				Sonuç				Su		
		Sinir ucu iltihabı			Tartım			Yemen'in plakası	O'nun eski biçimi	
		Koruyan						Xe simgeli element	İsrail par-lamentosu	
Asalak	Gerçeklik		Bir cetvel					Örnek, kalıp		
			Varsıl					Kasık		
							Agabey			Hacimli
							Sergilik			
Tülbent							Telefon jeton kutusu	Neonun simgesi		"Tankut ..." (heykeltirası)
"... Delon" (aktör)								Yanardağ ağız		
				Protein sentezi asidi						
Kırmızı		Kumtası					Müstahkem yer	Kayak		
Benzenden türeyen amin		Beatles'in bir şarkısı					İyilik	Patika		
										Akaju
				Agaragar						
Alaz	Taşitın stabilitesi ton miktarı			Zulümler	Bir ilimiz	Kalsiyum simgesi	Plan	Ongun		
	Kirli			Bağlam	Sümer sağlık tanrıçası	Japon malıyası				
			Bir nota					Yabancı	Fas'ın plakası	
			Güzel sanatların bir dalı					Berilyum simgesi	Kusur, ayıp	
Judoda yere düşüş	Germinal'in yazarı					Alaca benekli				İncirsineği
	Yazar					Kemik ucu				
				Kalça kemigi			Bulunan, olan			
				Öbür yan		Kareli kumaş	Baş coban			
Agabey			Hususi		Bir gün adı			Vilayet		Tellürün simgesi
Bir tür cetvel			Bir hayvan		Boru sesi		"... Harris" (aktör)	Güzel sanat		
				Müşkülpe-sent			Cekisme, yarısma			
Rehin, tutu					Küp			Asağı derece		

sudoku

4		3						7
2				9			4	6
			1		5			
	2			7			9	
7						5	2	
			8	9	2			
						7		1
3	5	6						
			3	8	4			

			3			5		7
	1		5			3		
	9		1					
7							9	2
4			9	3	5		4	1
		8						
		1					2	3
				7	2			

	5			8	1			
	7							4
	1				5			6
4			7		2		5	
				3				2
9							7	
		2	8	1				
		8	6			3		
		3				7		

ÇÖZÜMLER

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Genetik-Sake. 2. Oligopol-Lav. 3. Meke-Emirali. 4. İvedi-Emanet
5. Na-Eritem-Ca. 6. Atonal-Lavi. 7. Ön-Takiye. 8. Ören-Hamakak
9. Geri-Enayi. 10. Asabiye -Ala. 11. Ne-Isale-Ene. 12. Ama-Atalet.
13. Zeval -Lim-Ki. 14. Ir-Teleferik. 15. Eti-Em-Nota.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Gomina-Ötanazi. 2. Elevator-Semere. 3. Nike-Onega-Av.
4. Ege'den-Nebi-Ati. 5. To-Irat-Risale. 6. İpe-İlahiyat-Le.
7. Komet-Ka-Etalem. 8. Lime lime-Elif. 9. Ramayana-Emen.
10. Alan-Vekalet-Ro. 11. Kaleci-Ayan-Kit. 12. Evita-Ati-Erika.

kare bulmaca

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												
14												
15												

soldan sağa

1. Kalıttımbilim - Bir Japon içkisi. 2. Az sayıda firmanın olduğu piyasa türü - Yanardağ püskürtüsü. 3. Bir av kuşu - Bir üzüm türü. 4. Acele - Eskiden bazı devlet dairelerine verilen ad. 5. Sodyumun simgesi - Vücutta oluşan kızarıklıklar - Kalsiyumun simgesi. 6. Ton ve makam temeline bağlı kalmadan oluşturulan beste - Çini mürekkebinin sulandırarak fırça yardımı ile yapılan resim. 7. Bir şeyin esas tutulan yüzü - Mezhebinin, dininin gizleme. 8. harabe - Ahmaklık. 9. Arka, art - Avanak. 10. Sinir hastalıklarıyla ilgili hekimlik kolu - Karışık renkli. 11. Bir soru sözü - Akıtma - Arapçada ben. 12. Japon Buddha rahibi - Tembellik. 13. Elçiye olmayan şey - Küçük bir limon türü - Bir bağlaç. 14. İridyumun simgesi - Havada asılı olarak giden bir taşıt türü. 15. Eski bir Anadolu uygarlığı - İlaç - Bir müzik sesinin belirten işaret.

yukarıdan aşağıya

1. Yüz seksen beş metre kadar olan, deniz milinin onda biri - Ölümcül ve çok acı çeken hastanın yaşamına son verme. 2. Asansör - Yemiş, meyve. 3. Eski Yunan mitolojisinde, zafer tanrıçası - Rusya'da bir göl - Yabani hayvan vurma ya da yakalama işi. 4. Halikarnas Balıkçısı'nın bir öykü kitabı - Peygamber - Gelecek. 5. Japonya'da kullanılan eski bir hacim ölçüsü - Gelir - Küçük kitap, broşür. 6. Yeşil abanoz - Tanrıbilim - "... Corbusier" (mimar). 7. Kuyrukluydı - Kiloamperin simgesi - Herkes, yabancılar. 8. Parça parça olmuş, yırtılmış - Arap alfabesinde ilk harf. 9. Kutsal Hint destanlarına verilen genel ad - Bağ çıkuru. 10. Meydan - Vekillik - Romanya'nın plaka işareti. 11. File bekçisi - Belli, açık - Macun. 12. Eva Peron'un yaşamını anlatan ünlü müzikal - Gelecek - Süpürgöteu.

4	1	3	2	6	8	9	5	7
2	8	5	9	3	7	4	1	6
7	6	9	1	4	5	3	8	2
6	2	4	5	7	3	1	9	8
9	7	8	4	1	6	5	2	3
5	3	1	8	9	2	6	7	4
8	4	2	6	5	9	7	3	1
3	5	6	7	2	1	8	4	9
1	9	7	3	8	4	2	6	5

4	1	3	2	6	8	9	5	7
2	8	5	9	3	7	4	1	6
7	6	9	1	4	5	3	8	2
6	2	4	5	7	3	1	9	8
9	7	8	4	1	6	5	2	3
5	3	1	8	9	2	6	7	4
8	4	2	6	5	9	7	3	1
3	5	6	7	2	1	8	4	9
1	9	7	3	8	4	2	6	5

Hazırlayan: İlker Mumcuoğlu / mumcuogluliker@gmail.com

 09.00 Hafta Sonu 11.00 Halkın Ekonomisi 13.00 Haberler 14.00 Bilim ve Toplum 15.00 İyilik Güzellik 16.00 Haber 16.00 17.00 Hayatın Teorisi 18.30 Ana Haber 19.30 Yeni Ufuklar 20.30 Pınarın Kaynağından 21.30 Anadolu Ezgileri 00.00 Umudumuz Spor	 07:30 Çizgi Film 08:10 Western Film Kuşağı 10:00 Yaşamın İçinden (canlı) 11:30 Klip Saati 12:00 Reçete (canlı) 13:30 Kadınların Yarımlı (canlı) 14:30 Belgesel 15:00 İzzettin Önder Özel Yayın (tekrar) 18:30 Haftasonu Haber 19:30 Belgesel 20:30 Tarih'in Rehberi 21:30 Cabirle Gündem (canlı) 23:00 Reçete (tekrar)	 06:30 Yurdun Sesi 08:00 Hafta Sonu 10:00 Başkent'te Sağlık 12:30 Haber 14:00 Video Kolik 14:30 Haber 15:00 Renklerin Dili 15:30 Sanatın Adımları 16:00 İllerimiz 16:30 Haber 19:30 Belgesel 19:30 Elenen Türküsü 19:30 Başkent'te Kariyer 20:00 Ana Haber Bülteni 21:00 Durgun Sular	 08.00 Hafta Sonu Sabah 10.00 İyilik Sağlık 11.00 Bi De Bunu İzle 13.00 Haber 14.00 Halk Kürsüsü 15.00 Belgesel 16.00 Püf Noktası 17.00 Ayrıntılar 19.00 Hafta Sonu Haber 20.00 Türkiye Nereye	 10:00 Hafta Sonu 11:20 Teknoloji Her Yerde 12:40 Spor Bülteni 14:15 Doğanın Tadı 17:45 Spor 18:00 5N1K 19:00 Ana Haber Hafta Sonu 21:30 CNN Türk Masası 00:00 Gece Bülteni	 06:00 Güne Başlarken 09:00 Haber Merkezi 11:00 Haber Merkezi 13:00 Öğlen Bülteni 14:55 Hava Durumu 15:00 Öğlen Bülteni 16:00 Günün İçinden 18:35 Spor 19:00 Akşam Bülteni 20:00 Ana Haber 21:00 Mülteci Olmak 21:55 Yüzde Yüz Futbol 23:00 Haber Bülteni	 07:00 Akasya Durağı 09:45 Magazin D Pazar 13:00 Arda ile Omuz Omuz 14:00 Zalim İstanbul 16:30 Çarkı Felek 18:45 Kanal D Haber Hafta Sonu 20:00 Çok Güzel Hareketler 2 23:45 Kaçak Kız	 06:00 Sevgili Geçmiş 10:00 Burcu ile Hafta Sonu 11:45 En Güzel Bölüm 12:45 Ninja Kaplumbağalar 15:45 Sefirin Kızı 17:00 Gizemli Adaya Yolculuk 18:45 Star Haber 20:00 Hızlı ve Öfkeli	 www.ulusal.com.tr f ulusalkanal t ulusalkanal ulusalkanaltr ENGELLİLER VE KOVID 19 YENİ UFUKLAR 19.30 ATATÜRK - LENİN DOSTLUĞU ÖZEL YAYIN 21.30 teledünya 39. KANAL D-Smart 89. KANAL Digitürk TÜRKCELL+ 124. KANAL 639. KANAL TÜRKSAT 3A UYDUSU FREKANS 12685.0 SEMBOL 30.000 POLARİZASYON DİKEY V BİLGİ İÇİN: 0 212 251 50 90
---	---	---	---	---	--	---	---	---

Sembol eserler artık maskeli

Koronavirüs salgınına karşı maske kullanımının önemini vurgulamak için şehirlerin sembol heykellerine maske takıldı. Ünlü sokak sanatçısı Banksy'nin, İnci Küpeli Kız'dan biçimlendirerek Bristol duvarına çizdiği resmine de maske eklendi

KÜLTÜR SANAT SERVİSİ

KORONAVİRÜS salgınına karşı maske kullanımının önemini vurgulamak için şehirlerin sembol heykellerine maske takıldı. Hareket önce birkaç şehirde başlamıştı, sonra hızla dünyaya yayıldı. Varşova Deniz Kızı'ndan (Polonya) Wuhan'daki Konfüçyüs'e (Çin), Seattle'daki Jimi Hendrix'ten (ABD) Montrö'deki Freddy Mercury'e (İsviçre), Rio de Janeiro'daki Kurtarıcı İsa'dan (Brezilya) Guayaquil'deki Simon Bolívar ve Jose de San Martin'e (Ekvator) kadar dünyanın dört bir yanındaki sembolik heykeller artık maskeli.

Dünya Sağlık Örgütü başta olmak üzere pek çok kurum, fiziksel mesafenin yanı sıra maskelerin de koronavirüs bulaşma ihtimalini çok aza indirdiğini açıklamıştı. Bu zamana kadar kahramanlıkları, za-

ferlerleri, katkılarını ya da yaşamsal konuları içeren kavramları imgeleyen heykeller, maske giydiklerinde yeni anlam kazanmış da oldular.

ARTIK SALGINLA DA MÜCADELE EDECEKLER

Çalışma hayatındaki cinsiyet eşitsizliğine ve kadın yönetici sayısının azlığına dikkat çekmek amacıyla, önce ABD'de borsanın kalbi Wall Street'in sembolü bronz boğa heykeli'nin karşısına dikilen, daha sonra New York Menkul Kıymetler Borsası'nın karşısına konulan Korkusuz Kız heykeli bu kez maskesiyle korona virüsün karşısında dimdik duruyor. Şehri koruduğuna inanılan Varşova'daki Deniz Kızı heykeli, bu kez şehri salgından koruyor. Latin Amerika'nın bağımsızlık ve devrim liderleri Simon Bolívar ve Jose de San Martin, artık koronavirüsle mücadelede de direnç aşıyor.

Banksy mi maskeyi taktı?

HEYKELLERİN dışında, dünyaca ünlü sokak sanatçısı Banksy'nin 2014 yılında bir duvara yaptığı "İnci Küpeli Kız" portresine koronavirüs güncellemesi yapılarak cerrahi maske eklendi. Banksy'nin en bilinen eserlerinden "Delinmiş Kulak Zarlı Kız", Hollandalı sanatçı Johannes Vermeer'in "İnci Küpeli Kız" portresindeki küpelerin alarm sistemiyle değiştirilmiş versiyonuydu. Eser, 2014'ten bu yana Bristol limanının yakınlarında bir binanın cephesinde yer alıyor.

Eserle maskeyi kimliğini yıllardır dikkatlice saklayan Banksy'nin mi yoksa bir başka sanatçının mı eklediği bil-

linmiyor. "Delinmiş Kulak Zarlı Kız"ın yeni hali, Banksy'nin Instagram hesabından paylaşılmadı. Ünlü sokak sanatçısı, genellikle yeni eserlerini bu yolla duyuruyordu. Korona günlerinde "evden çalıştığını" belirten Banksy, evinin banyosuna yaptığı çalışmayı paylaşmıştı.

Rasim Öztekin kavuğu devredecek

TÜRK sinemasının efsane isimlerinden Hülya Koçyiğit, TRT 2 ekranlarında yayınlanan "Film Gibi Hayatlar" programında Rasim Öztekin'i konuk edecek.

Tiyatro, sinema ve dizi oyuncusu Öztekin'in birçok konuda açıklama yaptığı program, bugün 12.00'de izleyicileri buluşacak.

Programa ilişkin açıklamaya göre, işini severek yapmanın öneminden bahseden Rasim Öztekin, "Ben işime meslek olarak değil, hobi olarak bakıyorum. Hep oyun oynuyorum. Benim en büyük şansım hobimle para kazanıyorum" ifadesini kullandı.

'İSİMLER VAR, YAKIN ZAMANDA OLACAK'

Geleneksel Türk tiyatrosunun son temsilcisi İsmail Hakkı Dümbüllü'nün kavuğunu, daha önce Ferhan Şensoy'dan devralan Öztekin, sunuları kaydetti: "Onur verici bir şey ama burukluğu var bende. Kavuğu aldım ama kalbimdeki rahatsızlığım-dan dolayı, doktorlar canlı performansı ya-

s a k l a d ı bana. Sine-ma veya dizi değil canlı per-f o r m a n s arıtmıyı te-tikleyen bir şey. Herkes iyi niyetli değil, 'Kavuğu aldın madem niye oynamı-yorsun?' diyorlar. Orta oyuncularda 'Şahları da Vururlar' için Ferhan da teklif etti ama oynamıyorum, sağlığım el vermiyor, hat-ta oyunu izlemeye bile gidemeyebilirim. Bu nedenledir ki kavuğu bu sene genç bir arkadaş devredeceğim. İsimler var, yakın za-manda olacak."

Rasim Öztekin, programda geçmiş gün-lere de değinerek, Erol Günaydın'la baba oğul gibi olduklarını ve yaşlandıkça kendi-sini Erol Günaydın'a benzetmeye başladık-ğını aktardı.

Modern'in seminer ve atölyeleri evlere geliyor

İSTANBUL Modern, koronavirüs tedbirleri kapsamında seminer ve atölyeleri evlere taşıyor. Yetişkinlere yönelik atölye ve se-miner programı Atölye Modern'i, çevrimi-çi olarak sunuyor.

Atölye Modern Çevrimiçi kapsamında, "Çağdaş sanat nedir, biçim ve anlatı çeşitli-liğiyle nasıl ayrışır?" gibi temel soruların ya-nıtlarını arayan Çağdaş Sanatı Anlamak Se-minerleri ve sanat tarihine yeni bir bakış açısı sunan Sanat Tarihi Seminerleri verilecek. Uzaktan eğitime özel olarak hazırlanan Atölye Modern Çevrimiçi seminerleri Doç.

Dr. Esra Alicavuşoğlu, Dr. Öğr. Üyesi Fırat Arapoğlu, Dr. Öğr. Üyesi Osman Erden ve Dr. Öğr. Üyesi Nusret Polat'ın yönetiminde düzenlenecek.

İlk programda, Çağdaş Sanatı Anlamak başlığı altında "Kavram ve Kimlik", "Bi-çim ve Anlam ilişkileriyle Çağdaş Sanat" ve "Çağdaş Sanatın Dünyası" adlı seminerleri yer alacak.

Sanat Tarihi Seminerleri başlığı altında ise "Modern Sanatın Arkeolojisi", "Mo-dern ve Çağdaş Sanatta Sanatçının Portre-si", "Modern ve Çağdaş Sanatta Gündelik ve Sıradan Olanın Hikayesi" ile "Çağdaş Sa-nat ve Siyaset" seminerleri yapılacak.

Seminerlerden biri ya da birden fazlası tercih edilebilirken, tüm seminerlere katı-lanlara Atölye Modern Çevrimiçi Katılım Belgesi sunulacak.

Katılımın ücretli ve kontenjanla sınırlı ol-duğu Atölye Modern Çevrimiçi'ne kayıt yap-tıran katılımcılar, seminerleri internet tabanlı bir yazılım üzerinden takip edebilecek.

Arjantin'de 'En İyi' Omar ve Biz

"OMAR ve Biz" 6. Santa Cruz Uluslararası Film Festivali'nde "En İyi Film" seçildi. Yö-netmenliğini Maryna Er Gorbach ve Mehmet Bahadır Er'in yaptığı "Omar ve Biz" filmi, Ar-jantin'de düzenlenen 6'ncı FECSC - Santa Cruz Uluslararası Film Festivali'nde "En İyi Film" ödülüne layık görüldü. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı destekli, TRT ortaklığı ile çekilen 2019 yapımı "Omar ve Biz" filmi başarılarına bir yenisini daha ekledi. Arjantin'de bu yıl 6. sı düzenlenen Festival De Cine De Santa Cruz (FECSC) - Santa Cruz Uluslararası Film Festivali'nde "En İyi Film" seçildi. Aile içi ilişki-ler, yalnızlık ve önyargıları konu eden güncel hikayesini, evrensel sorular ve politik alt met-ni sansatlar derinlik ile anlatarak uluslararası festi-valler tarafından takdir edilmeye devam eden "Omar ve Biz" filmi, önümüzdeki aylarda sinemalarda seyirciyle buluşacak.

GÖÇMEN OYUNCULAR OYNADI

İsmet (Cem Bender) uzun yıllar sınır gör-evi yaptıktan sonra yeni emekli olmuş bir as-kerdir. İletişim kurmakta zorlanan yapısı se-bebiyle oğlu Kemal (Ushan Çakır) kendisinden kaçarak Amerika'ya gitmiştir. Karısı Fe-tihe (Uygur Tamer) de oğlunun yanına gitmek istiyordur. Türkiye - Yunanistan sınırındaki yaz-

lık bir sitede kışın da yaşamaya devam eden İs-met, komşusu Sabri'nin (Menderes Saman-cılar) hayatını kurtaran iki göçmeni evinde mi-safir etmeye başlamasıyla kendisini bekleme-diği olaylar içinde bulur. Yaşadığı insani tec-rübe İsmet'in politik bakış açısı ve önyargıla-nyla yüzleşmesini sağlar. Filmin ana karakterleri Omar ve Mariye Türkiye'de geçici göçmen ola-rak yaşayan (Taj Sher Yakub ve Hala Alsaya-sneh) Suriyeli iki göçmen oyuncu tarafından canlandırılmaktadır.

Filmin künyesi şöyle:
Yapımcı: Mehmet Bahadır Er
Yönetmen: Maryna Er Gorbach & Mehmet Bahadır Er
Senaryo: Mehmet Bahadır Er
Oyuncular: Cem Bender, Taj Sher Yakub, Menderes Samancılar, Hala Alsayasneh, Uy-gar
Tamer, Ushan Çakır, N'Sele Celia Sophie, Timur Ölkebaş, Ali Emrah Doğan, Volkan Gir-gin,
Sedef Girgin, Savaş Sezer.

Kırkambar

Onur
CAYMAZ

onurcaymaz@hotmail.com

Konuşalım...

ÇOK yaşıdır, Uygurca bir kelime: Konşı. Eve yakın kişi için "konşısı bir bayagut bolur erdi" derşer; komşu zengin yani. Kon kökü... Divan-i Lugat-i-Türk'te, 1073 civarına tarihlenir, "kuş kondı, bodun kondı", göçer kavim yerleşti manasında. Yerleşikliğe geçilince mecburen yakın olunduğu için kelime de konma yerine komşuluğu simgeler; kondı, komşu olur; gece-kondu kelimesi çok sonra tabii, o tarihte gece konmasın da olur.

Kelime, 1312'de Ebu Hayyan'ın Kitabül İdrak'ine kon'uşdu diye geçmiş, birine bir şey anlatan insanlar belirlenecek. Dilin iç mantığı, komşuysan, yakınsan konuşursun diye çatılmış. Kökü kon olduğuna göre söyleşiyorsan, aynı yere konmuşsundur. "Aynı daldaydık, aynı daldan düştük ayrıldık" diyen Nâzım, dal metaforunu boşa kullanmadı. Aynı dala konuşşken yan yana yapılan iş konuşmak. Yanında seni anlayabilecek biri gerekiyor demek. İnsan kendi kendine de konuşamaz mı diyeceksin! İki kişiyle yapılan, işteş bir fil olmuyor o zaman. Fakat kim bilir kendi içine seslenen, kendine dalına konuyor belki de.

Bir devirler Ankara Radyosu'nun usta spikerlerinden, şair Suat Taşer, Konuşma Eğitimi adlı kitabında (bir zamanlar eğitimsiz konuşulmazmış demek) insanı konuşturan sebepleri sıralar: Gurur tatmini, benliği savunmak, ilgi çekmek (kimi yazarlar); eylem zorsa söyleyerek paçayı kurtarmak (kimi siyasetçiler); kişisel rahatlık; başkalarının zihnini kaşırmak (kimi vekiller), dikkat sapırmak (kimi gazeteciler); birini uyandırıp kendine getirmek, düşündürmek (kimi aydınlar); toplumsal ilişkilerin tadına varmak, genel sorunların çözümünde dinleyeni paydaş kılmak; haber verip öğretmek; dinleyenleri olumlu toplumsal amaçlar ya da gizli niyetler doğrultusunda etkilemek (kimi sanatçılar), denetim altına alarak yönetmek.

Konuşmak, içeriğine ve taraflara göre bazen mesafe almaktır, bazen içine düşmek. Akıllı insanların konuştuklarında söyleyecek şeyleri vardır; alıkların konuşmasıysa kendilerini söylemek zorunda hissettikleri içindir; bilumum sosyal medya niye var sanırsın. Yakınlık kurmaktır konuşmak, asıl ilgili organlan ağız (ağız olan yapıyor bu işi) yani dil, diş ve dudaktır; belki öpüşler de bir tür söyleşmek. Gelgelelim kimi durumlarda ellerin, parmakların, gözlerin konuşması da mümkün. Hatta bazen ağzıdan daha iyidir öyle konuşmak. Hatta ben hep gözlerin konuşmasını tercih ederim, ne güzel, en güzel. Göz, o benim en deli hayvanımdır diyordu Cansever, gözler, kaşlar, hatta o güz, güzelim kırpıklar. Göz kelimesinin orta yerinde bile bir g Ö z yok mu, mükemmel! Konuşmacı diye bir meslek var artık, sıklaştıyor, rastlıyorum. Bir sahneye çıkıyorsun, dinleyen bulunsun yeter, boynunda asılı kartlarıyla kurumsal dünyadan katılımcılar olursa daha da iyi; başının sırlarını anlatıyorsun ki herkes başarılı olsun.

Ama herkes başarılı olunca artık başan diye bir şey kalmadığını anlatma sakın. O zaman ucu, uç beyimiz Sokrates'e kadar gider. Bilinen ilk konuşmacı, kelimeleri savaştırmak yerine diyalogu öneren. Epeyce çirkinmiş derler, garabet denecek kadar. Buna rağmen iki insanın çirkin de olsalar konuşarak birbirleri için güzel olacağını gösteren... İnsanlarla yüz yüze olup konuşmaktan, tartışmaktan hoşlanan biri; amacı sokakta, pazarda, idman yerlerinde önüne çıkanlarla belli başlı meseleler üzerinde konuşup ahaliyi bilgilendirmek. İlk olarak kukla oyunu şeklinde ortaya çıktığı sanılan diyalogun mucidi bu uç beyi değilse de tek başına zeki olmanın imkânsızlığını, bunun için illa ki bir başka kişi de gerektiğini ilk ondan öğrendik, bir kısmımız tabii ki öğrenemeyip monoloğu sürdürdü. Öncelikle hiç benzemeyen bir tuhaf öğretmendi Sokrates. Öğretmeyi, parayı reddetti, öğrencisi kadar cahil olduğunu, konuşmak için yaşadığımızı öne sürdü. Annesi ebe olduğundan belki fikirlerin doğması için ebeler gerektiğine inanıyor, fikirler doğurtuyordu. Demek fikir edinmek de kolay iş değildi. Her konuşanın, fikir sahibi olduğunu sanmaksı yanılgıydı. Üstelik fikirlerimizin büyük bölümü, ölmüş ya da yaşayan başka insanların fikirleriyle flörttü. Konuşmanın dilimizde flört anlamı içerdiği de bilinir. Hatta daha ileri aşaması da sevişmek. Bir dönemin Türk filmlerinde sık rastlanır; babacığım biz Hüseyin ile sevişiyoruz, gibi. On sekizinci yüzyılda, İspanya'da, kocası dışındaki biri erkeğe bir kadının başbaşa konuşma ayrıcalığına sunması anlamına gelen fısıldama sanatına chichisveo derilmiş. Fıslılamak da konuşmak değil mi? Geceker boyu uzakta, kırışan yıldızlar gibi... Kimi insan ağız doluyken konuşmamaya dikkat eder, kafası boşken konuşmaksa nedense hiç sorun edilmez. Teninle konuşmanın zamandır şimdi diye şarkısı var Ezginin Günlüğü'nün, tenle nasıl konuşulur acaba diye düşünme. Karacaoğlan'dan Shakespeare'e kadar tenle konuşmayı yazmıştır kimi yarık insanlar hep, tene yazmışlardır demek de mümkün. Søren Kierkegaard, Şimdiki Çağ'da şöyle diyor: "Konuşkanlık nedir? Konuşma ve sessiz kalma arasındaki hayati ayrımın ortadan kaldırılmasının sonucudur. Esasen nasıl sessiz kalacağımızı bilen kişiler hakikaten konuşabilir ve hakikaten eyleyebilir. Sessizlik maneviyatın, iç dünyanın esasıdır. Ancak hakikaten konuşabilen birisi, nasıl sessiz kalacağını bildiğinden şeylerin çeşitliliğinden değil yalnızca tek bir şey hakkında konuşur ve ne zaman susacağını, ne zaman sessiz kalacağını bilir. Sadece kapsamdan kaygı doğan yerde, konuşkanlık günü kazanır; her şey ve hiçbir şey hakkında aralıksız laf kalabalığı yapar." Ne kadar da benziyor söyledikleri bugüne, hayatımıza. Borç olsun, yazacağım susmayı da... Görişceğiz.

Yaşayan en büyük derlemeci Yücel Paşmakçı

'Notalarla raks ettiği' söylenen usta derlemeci Paşmakçı, eşi Nuray hanımla birlikte bizi evinde konuk etti. Bu hafta ondan okul çağlarını, müzikle buluştuğu yıllara kadarki yaşamını dinliyoruz

EMİNE SAĞLAM AKFIRAT

EN karişık, en zor uzun havaları bile ustalıkla notaya almasıyla ünlü. Adeta notalarla raks ettiği söylenir. On dokuz kuşaktır İstanbul'da yaşamış. Annesi Fatma Huriye Hanım çocukluğunda piyano çalmış, sonradan ut öğrenmiş. Babası Kemal Bey radyo meraklısı. Akşamları radyodan ailecek canlı yayınlanan fasıllar kaçırılmaz, klasik müzik programları dinlenirmiş. Hocamız bu ortama rağmen, Türk Halk Müziğine ve bağlamaya gönül vermiş.

Paşmakçı, 1972 yılında İstanbul Radyosu Türk Halk Müziği ve Oyunları Şubesi Müdürlüğü yapan Nida Tüfekçi, "Ben Ankara'ya gidiyorum, İstanbul Radyo'sunu sen üstlen" deyince bütün işleri bırakıp şube müdürü olur. Sonradan Ankara şube müdürlüğü de yaptı. Mühürken radyoya yöre ozanları gelir, duyulmadık türküler söylenmektedir. Paşmakçı türkülerini anında notaya aktarır. Hatta konservatuar arşivinde Halil Bedii Yönetken'in kendi dolabında sakladığı taş plaklar vardır. Paşmakçı hocamız plakları dinlemek için izin istemişler. O da bir pazar günü teybi alarak odaya giriyor, dolabı kırıyor, bütün plakları kopya edip notaya geçiriyor. Arşiv fişlerinde derleyen ve notaya alan bölümünde kendi adı yerine "THM Şubesi" yazıyor. Arşivlerde derleyici ve notaya geçiren olarak isminin geçtiği sadece 400 türküsü kayıtlıdır.

Biz de Türkü sayfamızda Paşmakçı ho-

camızla, derlediği ve notaya aldığı türküler üzerine hoş söyleşi yapmak için evine konuk olduk. Kapıyı çaldık nazik ve alçak gönüllü muhabbeti gözlerinden okunan bir İstanbul beyefendisi karşımızda. Yanında da dünya tatlısı, tonton, bizi yürekten selamlayarak içtenlikle içeriye davet eden eşi Nuray Hanım vardı. Heyecanla içeriye girdik, saygılarımızı ve sevgilerimizi belirterek tadı damağı-mızda kalan söyleşiye, ilk sınavını yaptığını ve radyoya kazandırdığı öğrencisi ses sanatçısı İbrahim Can ile birlikte yaptık.

MODA İLKOKULU

■ Kendinizi kısaca tanıtır mısınız?

24 Ağustos 1935 yılında Kadıköy Acıbadem'de dünyaya geldim. İlkokula o zaman ikinci mektep derlerdi. İkinci mektebin birinci sınıfında babam ablamın peşinden dolayışorum bahçede falan diye beni de erken okula kaydettirdi. Altı yaşında okula kaydoldum. Ertesi yıl Kadıköy'de Mühürdar diye bir semt vardır oraya taşındık. Moda ilkokulunda ikinci sınıftan itibaren devam ettim. Ondan sonra Kadıköy Yeldeğirmeni'nde üçüncü ortaokul derlerdi. Ortaokula kaydoldum.

BAHRİYELİ OLMAK...

■ Müziğe karşı ilginiz ortaokulda mı başladı?

Ortaokuldayken benim şöyle bir emelim vardı. Asker olmak. Özellikle de bahriyeli olmak. Ortaokul sınavlarında üç ders-ten yazılı olurduk. Yaz okulu bitirdikten

Soldan sağa: Annesi Nuray Erel Paşmakçı, Yücel Paşmakçı, Kız kardeşi, Babası Kemal Paşmakçı

sonra Heybeli Adası'ndaki Denizli Lisesi'nin sınavlarına hazırlandım. Önce muayene olduk ve sınavlara girdik. O kadar çok çalışmışım ki altı yüz kişi içinden on sekizinci gelmişim. Büyük bir hevesle okula başladık. On dört yaşındaydım. Ancak içerideki askeri disiplin, çocukluğumla pek bağdaşır mahiyette değildi. Demek ki başka bir şekilde tahayyül ediyordum. Babam da beni hafta sonları okula götürürdü, bırakır dönerdi. Beni tetkik edermiş karşıdan. Benim biraz hüzünlü olduğumu anladı ve çıkarttı beni oradan.

■ Bahriyeli olma hayalinden vazgeçtiniz.

Kurallara göre on dört gün içinde okuldan ayrılabilirdim. Ondan sonra sivil olarak devam ettim.

KARNEDEKİ SIFIR

■ Lisede müzik dersinden sıfır almışsınız?

Askeri liseden ayrıldıktan sonra Haydarpaşa Lisesi'ne kayıt oldum. Aslında ilkokul dördüncü sınıftayken bana bir ağır armonikası aldılar. Onu çok sevdim. Hatta arka cebimde taşırdım. Çalmaktan ağzımın kenarları yara olmuştu. Annem de evde ut çalardı. Müziğe yeteneğim vardı. Lisede şöyle bir şey oldu: ben ağır mızıkası ve bağlama çalıyordum. Ancak bir hocamız vardı. Aksı suratlı müzik hocamız. Bütün derslerimizde viyiviyi keman çalar, fakat bir şey anlamayız. Ben yine biraz anlıyordum. Ama nota bilmiyordum. Sınav yapıyordu. Beni de kaldırdı. Sınıfta kızlar da var, utanıyorum da zaten. Nota bilmiyorum dedim. Bir de baktım karneye sıfır gelmiş. Allaha bir şey çıktı. İsteyen müziği, isteyen resmi seçebilirdi. Ben de müzikle meşgul olduğum halde resmi seçtim.

■ Saz ile nasıl tanıştınız?

Lisenin birinci sınıfında bağlama çalmaya başladım. Bir öğrenci vardı. Sonra doktor oldu. Yaşı benden ileri ama birinci ya da ikinci sınıftaydı. Bağlama çalıyordu. Bağlama yaygın değildi İstanbul'da o zaman. İlk defa onun elinde gördüm. İzciydik biz. Ben borazan şefiydim Haydar Paşa lisesinde. İzci oymağında odalar vardı. İçeriden bir müzik sesi geliyordu. Kapıyı da kilitlemiş kendi başına çalıyor. Açtım kapıyı. Bizim girmemize canı sıkıldı. Sonra onu da izci yaptık. Derken o yatılı kalıyordu. Bizim eski ev müsaitti. Yatılı olmaktan çıkarttık eve getirdik. Bir saz da ben aldım on iki buçuk liraya Tahtakale'den. Ondan pek bir şey öğrenmedim ama kendi kendime öğrendim. 1951 yıllarındaydı...

■ Müzik hayatına nasıl başladınız?

Haydarpaşa Lisesinden sonra İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesine girdim. Ancak orada birtakım şanssızlıklarım oldu. Babam vefat etti. O zaman stajyer olarak Radyo'ya girmiştim. Rahmetli Muzaffer Sarısözen'in önderliğinde Ankara ve İzmir radyosundan sonra İstanbul radyosunda da Yurttan Sesler kuruldu. 1954 yılının temmuz ayında sınavlara girdik ve iki ağustosta çalışmalara başladık. Babamın vefatından sonra hem çalışmak hem okula devam etmek hem ev kirasını vermek ve geçinmek üzerine düştü. Okulu bırakmak zorunda kaldım. Ondan sonra sanatla devam ettik. 1960 yılıydı hem radyoda hem de belediye konservatuarı icra heyetinde görev aldım. Orada çalışmaya başladım.

Haftaya: 'Kütahya'nın Pınarları Akışır' türküsü.

Türküyü dinlemek için QR kodunu telefonunuzdaki uygulama üzerinden okutunuz.

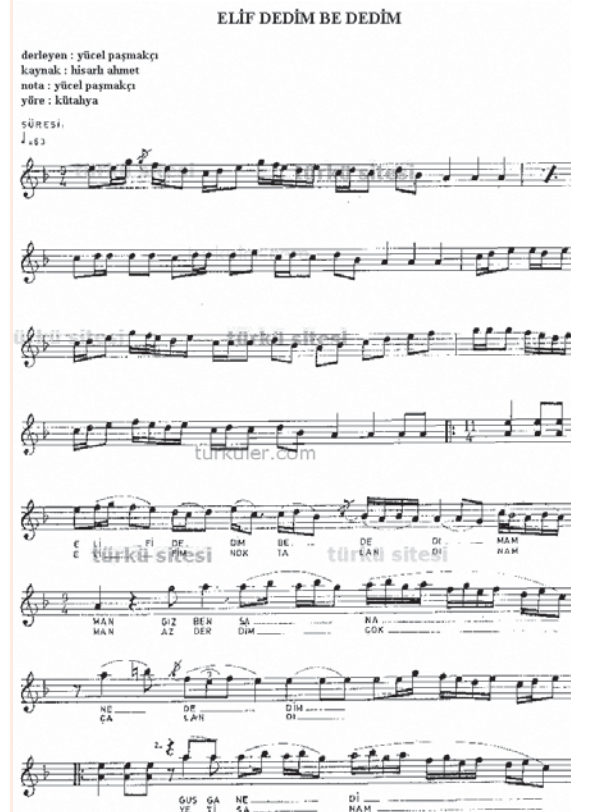
Yücel Paşmakçı meşhur etti:

Elif dedim be dedim

Elif dedim be dedim (aman)
Gız ben sana ne dedim
Guş gnedi galem olsa (aman)
Ah yazılmaz benim derdim

Elif'im noktalandı (aman)
Az derdim çokalandı
Yetiş anam yetiş bubam (aman)
Ah çeyizim bohçalandı
(Ah mezerim tahtalandı)

Yöresi: Kütahya
Kaynak: Hisarlı Ahmet İnegöllüoğlu
Derleyen ve notaya alan: Yücel Paşmakçı
Makamsal Dizin: Kürdi
Konusu-Türü: Aşk, sevdâ

Bir elif masalı...

'Elif Dedim...' Her dinleyişte içimizi titreten, bizi uzaklara götüren bu türkü Kütahya yöremize aittir. Bir "bizi ayıran ölüm oldu" türküsü aslında. İki aşğın masalı... Bu iki aşğımızdan kadın olan, adını türküye de veren Elif'tir. Delikanlının ismi ise maalesef bilinmemektedir. Bu iki genç, birbirlerine giderek artan bir sevdâyla bağlıdır. Her gün gizliden gizliye görüşür, hasret giderirler. Fakat, kara talih aşklarımızın önünde engel olmaya adeta ant içmiştir. Delikanlı verem hastasıdır ve bu hastalığı köyde kısa sürede duyulur. Tabi Elif'in ailesi de bu haberi duymuş ve kızlarının bu delikanlıdan uzak durmasını istemiştir. Delikanlıya, "Git tedavi ol, Elif'i ancak o zaman sana veririz" derler. Delikanlı tüm yokluğun içinde elinde ne var ne yoksa hastane masraflarına vermeyi kabul ederek sırf sevdiğine kavuşabilmek için şehirdeki hastaneye yatar.

Elif'e hemen bir mektup yollar. "Ölüm, ölüm dediğin nedir ki gülüm, ben senin için yaşamayı göze almışım" diyen delikanlıya Elif'ten cevap gelmez...

Zaman içinde durumu daha da kötüye giden sevdalı delikanlı, Elif'in hasretiyle yanıp tutuşmaktadır fakat ne çare... Kızın ailesi bir kez bile ziyarete gitmesine izin vermez.

Elif'e hasretini sözlerle döker delikanlı... Türküsünün sözlerini şapkasına saklar. Acı gün olur ve delikanlı hastalığa yenik düşer... Cenazesi sırasında şapkasından bu sözler çıkar ve ailesi tarafından türküleştirilerek günümüze kadar dilden dile, gönülden gönle dokunarak gelir.

HISARLI AHMET...

■ Hocam sizin Kütahya'ya bir yolculuğunuz olmuş. Hisarlı Ahmet nasıl ortaya çıktı?

1961 yılında Neriman Altundağ Hanımla tanıştık. Nida Bey, ben, Yalçın Özsoy ve bir saz çalan arkadaş daha vardı. Bir de tiyatro grubu vardı. Tiyatro oyunu oynandıktan sonra biz sahneye çıkıyorduk. Halk müziğiyle bitiyordu program. Böyle gezerken yolumuz Kütahya'ya düştü. Nida Bey Ankara'daki türkülerden hatırlıyormuş. Ben bu Hisarlı Ahmet'i bulacağım dedi. Hisarlı Ahmet'in sazı dükkana

varmış. Dükkanı bulduk. Gittik, oturduk. Kahve içtik. Bize çaldı, söyledi. Teyp yok tabi Nida Bey yazmaya çalışıyor. Geç oldu. Nida bey "Siz gidin. Ben biraz daha buradayım" dedi. Bu arada bir iki tane türküyazabildi.

■ 'Elif dedim be dedim' türküsünü orada mı yazdınız?

Sonra o benim aklımda kalmış. Seneler sonra Oğlu Mustafa Hisarlı ile tanıştım. Bir ailenin üç çocuğuna Aksaray'da ders veriyordum. O da onların yanına geliyordu. Daha yeni başlamış saz çalmaya. Orada tanıştık.

Dedim babanla tanıştık senin. Falanca gün İstanbul'a gelecek dedi. Aman dedim. Bizim eve de arz edelim. Aldım götürdüm. Bir defa bizim evde, birkaç defa da Kütahya'da buluştuk. Bu türküyü de o zaman yazdım. Aşağı yukarı türkülerin yüzde yetmişini falan aldım. Çok sevindi. İcrası fevkalade. Her şey açık.

Yücel Paşmakçı eşi Nuray hanım ile.

YILMAZ VURAL VE ALİ EREN BEŞERLER, AYDINLIK'A KONUŞTU:

FUTBOL YÖNETİCİSİ FUTBOLDAN ANLAMALI!

Koronavirüs dolayısıyla maddi şartları ağırlaşan futbol kulüplerimizin sorunlarına büyüteç tutmaya devam ediyoruz. 'Ne yapmalı?' dosyamızın ikinci bölümünde, yılların tecrübesine sahip Yılmaz Vural ve Beşiktaş'ın unutulmaz stoperi Ali Eren Beşerler sorularımızı yanıtladı, yöneticilerin hatalarına dikkat çekti

SEMİH NİŞANCI / ERCAN KÜÇÜK

MART ayı itibarıyla ülkemizde de yayılım gösteren yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle, futbol kulüplerimiz yayın ve tribün gelirlerinin bir kısmını kaybetme tehlikesi yaşıyor. Kulüplerimiz, salgın sonrasında ortaya çıkacak hassas ekonomik durumdan ötürü çok daha doğru adımlar atma mecburiyeti ile karşı karşıya.

Günü değil "yarnları" da kurtarmak için kulüplerimizin yapması gerekenleri, bu sezon TFF 1'inci Lig ekibi Akhisarspor'u çalıştıran deneyimli teknik direktör Yılmaz Vural ve Beşiktaş'ın unutulmaz savunma oyuncusu Ali Eren Beşerler ile konuştuk. Görüşlerini aldığımız iki değerli isme şu üç soruyu yönelttik:

1- Koronavirüsün Türk futbolunu ekonomik açıdan olumsuz etkileyeceğini düşünüyor musunuz?

2- Salgın öncesi futbol dünyasında futbolcu bonservis bedelleri ve oyuncu masaları olağanüstü boyutlara varmıştı. Salgın sonrasında, harcanan paralar azaltılmalı mı?

3- Türk futbolunun kanayan yarası nedir ve kurtuluş reçetesi nasıl olmalı?

YILMAZ VURAL: KULÜPLER BİNDİKLERİ DALI KESİYOR

1- Koronavirüs futbol ekonomisini et-

kiledi bile. Önceki gün Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Türkiye Futbol Federasyonu toplantı yaptı. Orada, ligleri başlatma ısrarı ekonomiden kaynaklanıyor. Bildiğiniz gibi, Hollanda ligleri iptal etti, sıralamayı olduğu gibi kabul etti. Şampiyon ve düşen takım olmayacak ama kulüpler gelirlerini sıralamaya göre alacak.

Biz koronavirüs salgınına ciddiye alıyoruz, önlemlerimiz güzel ama buna rağmen salgın dolayısıyla ligler bitirilemezse kulüpler en büyük gelirlerinden büyük ölçüde mahrum kalacaklar. Kulüpler mart ve nisan ayı itibarıyla teknik direktör ve oyuncularına ödeme yapamadılar. Öte yandan, oyuncuların maaşlarına yönelik indirim söylemleri de var. Burada çözüm, futbol ailesini oluşturanların birbirlerine hoşgörürlü olması. Sonuçta, kulüp varsa biz varız. Kulüp varsa, oyuncu var.

2- Abartılı maaş ödenen futbolcular var elbette. Pazarın içerisindeki oyuncu sayısı da bunu etkiliyor, gelen talebe göre pazar yükseliyor. Pazarın yükselmesinin sebebi de kulüpler bana kalırsa. Kulüpler şikayet ediyor ama kendi bindikleri dalı kesiyorlar. Ödeme şartlarının ve tarzının değiştirilmesi lazım. Ödeme sıkıntısı çeken kulüpler harcamalarında dikkatli olmalı. Her kulüp kendi gücüne göre harcama yapmalı. Harcamalardaki dengesizlik yüzünden bazı kulüpler kayyum atanacak hale geldi.

3- Kurtuluş reçetesi üretimden geçiyor. Hem ülke ekonomisinde hem futbol ekonomisinde şart bu. Biz yapmaktan çok al-

mayı tercih ediyoruz. Üretmemiz lazım. Futbol özelinde de üretim denince altyapı çok önemli. Ülkemizin bir dinamizmi var. 7-18 yaş arasında eğitim gören 18 milyon çocuğumuz var. Bu avantajımızı kullanmalıyız. İyi tesis, iyi eğitici, iyi yetiştirici gerekiyor...

Hepimiz, altyapı başarılarıyla ünlenen Altınordu örneğini veriyoruz. Altınordu Başkanı Mehmet Bey ile geçen günlerde konuştum. "Hocam 4 oyuncu sattık 10 senelik masrafımızı çıkarttık" dedi. Ama sadece Altınordu var... Yani özetle, üretmeseniz olmaz. Bu şekilde devam ederse futbolda Avrupa'ya yetişemeyiz.

ALİ EREN: YÖNETİCİLER FUTBOLDAN ANLIYOR MU?

1- Salgın futbol ekonomisini şimdiden etkiledi. Biliyorsunuz kulüplerin ödemeleri var, borcu çok olan kulüpler var. Bütün gelirler ise durdu. Para çıkışı olması gerekiyor ama para girişi yok. Bu işler nasıl dönecek, ödemeler alakalı nasıl bir sistem oluşacak, ödemeler ötelenecek mi, ötelenirken faiz işleyecek mi, bunların hepsinin konuşulması lazım. Kulüplerin sırtında ciddi bir yük var şu an.

2- Ülkeler bile ekonomik olarak sarsıldı. Devletlerin dahi sarsıldığı bir durumda futbolun etkilenmemesi düşünülemez. Futbol kulüplerimizde yöneticilerin hataları var, işi bilmiyorlar. Futbolcuların bonservislerine astronomik rakamları verenler, yöneticiler. Üzerlerinde hiçbir so-

rumluluk yok, gelir-gider düzenlemesi yapmıyorlar, kulüplerin parasını harcıyorlar ama yarın öbür gün ellerini kollarını sallaya sallaya çıkıp gidiyorlar, gidecekler.

Kulüplerle futbolcular indirim konusunda görüşeceğiz, birçok futbolcunun az ya da çok indirimde gideceğini düşünüyorum. Kulüplerin yabancı futbolcularla yaptıkları sözleşmeler ise tabiri caizse "kapı gibi". Türk oyuncuların fedakarlık yapacağına inanıyorum. Yabancılar konusunda ise emin değilim. Ayrıca salgın öncesinde de zaten parasını tam olarak alamayan futbolcular vardı, onlar da indirimle yaşayamayabili.

3- Türk futbolunun kanayan yarası yöneticiler ve sorumluluktan kaçan teknik adamlar. Dünyadaki diğer futbol kulüplerinde yöneticiler kendilerini geliştiriyorlar, bizde ise yöneticiler kendilerini zenginleştiriyor. Aramızdaki fark bu. Kulüplerimizde yöneticilerin çoğu işadamı. Futboldan ne kadar anlıyorlar? Bununla alakalı, kulüpleri koruyan bir kanun çıkartılmalı ve kulüplerin kontrolsüz biçimde borca sokulması engellenmeli.

Ayrıca, salgının uzun sürüp sürmeyeceği futbolumuzun geleceğini doğrudan etkileyecek. Bu pandemi daha uzun sürerse kulüpler de daha büyük zorluklar yaşayacak. Belki geçmişte olduğu gibi kapanma noktasına giden kulüpler olacak. Kulüplerimizin ayakta kalması için futbolu bilen yöneticiler gerek.

Sporun gücü!

DÜNYADAKİ tüm devletler ya başka bir devlet üzerinde güç sağlamak ya da kendilerini savunmak için devamlı olarak silahlanma yoluna gittiler. Nükleer silahlar üretiler ama sağlık ekipmanı ve solunum cihazı üretmediler. Dev nükleer tesisler yaptılar ama yatak kapasiteleri ve yoğun bakım üniteleri yeterli hastaneler inşa etmediler... Daha fazla para için kendi ırkıyla savaşmaktan kaçınmayıp doğayı da katlettiler, hayvanları da... Ama virüsler ile bakterilerin yarattığı salgın ve ölümlerle karşılaştıkları zaman da kurtarıcı olarak hep bilime sarıldılar.

Bilim insanları, salgın hastalıklardan sebep tam on defa pandemi ilan etti. Ama ilk defa bir virüsün yarattığı pandemi, Birleşmiş Milletlere kayıtlı 193 ülkenin tamamında etkili oldu. Yani insanlığı ilk defa ortak bir düşmana karşı birlik içinde savaşıyor. Yine ilk defa ateşli silahlar yerine bilimin ve kardeşliğin ipine, sevginin birleştirici gücüne sarılıp düşmanına karşı hep birlikte cephe oluşturuyor. Tarihin karanlık sayfalarından adı kahrman diye yazılanların elinde silah vardı, oysa şimdi kahrmanımız olan tüm sağlık çalışanlarının ellerinde şifa, yüreklerinde de sevgi var... Tüm insanlar kültürünü, dilini ve inancını asla sorgulamadan kilometrelerce uzaklıktaki bir başka insan için üzültü ve virüse karşı tek yürek olarak sadece aynı dilek için dua ediyor. Sporun içindeki birçok tanınmış isim de evinde saklanıp salgının geçip gitmesini beklemek yerine koronavirüse karşı mücadelede destek veriyor.

DÜNYANIN DÖRT BİR YANINDAN GÜZEL HABERLER

İngiltere Milli Takımı ve Manchester United'ın eski futbolcusu Gary Neville, Manchester'daki 176 odalı iki oteli pandemi bitene kadar sağlık çalışanlarının hizmetine sunarken; İngiltere'nin kırktekki yıldız oyuncusu Heather Knight gönüllü biçimde sağlık görevlisi olarak virüse karşı savaşıyor... İtalyan Milli Takımının da formasını giyen rugby oyuncusu Maxime Mbanda da gönüllü olarak sağlık hizmetine girip ambulans şoförü oluyor.

Bayern Münihli futbolcular Joshua Kimmich, Leon Goretzka ve Robert Lewandowski, koronavirüsle mücadelede destek olmak için birer milyon avro bağışta bulunurken; Lionel Messi Katalan Hastanesine, Cristiano Ronaldo da ülkesindeki sağlık merkezlerine, Kovid-19'a karşı mücadele kapsamında birer milyon avro bağışlıyor. İtalya'da Interli futbolcu Romelu Lukaku 400 bin avro, Milanlı Ibrahimovic de 100 bin avro ile mücadeleye katkıda bulunuyor. Yetenekleriyle olduğu gibi yürekleriyle de hafızalardan silinmeyecek yüzlerce sporçudan sadece birkaç tanınmış isim...

Alman Milli Futbol Takımı oyuncuların acil yardım servisine 2.5 milyon avro bağışta bulunarak farkındayı yaratırken, Hollanda Kraliyet Futbol Federasyonu KVB, profesyonel futbolcuların 11 milyon dolar bağış yaptığı bir kampanya ile pandemi sonrası zor duruma düşecek profesyonel ve amatör takımlara yardım etmek için bir fon oluşturdu...

Bizde de salgının yarattığı yaraları sarmak için çaba gösteren birçok sporcu eminim ki vardır! Benim takip edebildiğim kadıyla ilk aklıma gelenler; ihtiyaç sahibi 300 aileye Kızılay aracılığıyla gıda yardımı yapan Selçuk Şahin ve Sakarya'daki otelini sağlık çalışanlarına açan eski futbolcu Tuncay Şanlı... Ayrıca Fenerbahçe'nin kalecisi Altay Bayındır'ın bin aileye gıda yardımı yapacağını sosyal medya üzerinden açıklaması üzerine diğer futbolcu arkadaşları da yapılan çağrıya kayıtsız kalmayarak gıda yardımına katkıda bulundu... Şimdi beklentim, Almanya ve Hollanda Milli Takım futbolcularının ellerini cebine atıp yardım kampanyası düzenlediği gibi bizim futbol federasyonumuz aracılığıyla milli takım oyuncularımızın da salgın sonrası zorda kalabilecek profesyonel ve amatör takımlar için yardım kampanyası düzenlemeleri...

DROGHEDA ÖRNEĞİNİN VERDİĞİ MUTLULUK

Yardımanın elbette küçüğü büyüğü olmaz. Damlaya damlaya göl olur ve yardımlaşma sayesinde birçok yara sarılır. Paylaştıkça büyüyen tek şey sevgi. Sadece bizim halkımıza değil imkânlar ölçüsünde tüm insanlara yardım elini uzatıp onları gültümsetebilmek ise en büyük mutluluktur.

İrlanda Birinci Lig takımlarından Drogheda United, ülkesinin 1847 yılında yaşadığı büyük kıtlıkta Osmanlı İmparatorluğu'nun üç gemi dolusu gıda yardımı yapmasından sonra, Kovid-19'un yol açtığı salgında Türkiye'nin bir kez daha yardım elini uzatarak sağlık malzemeleri yollamasına, sosyal medyada formasının üzerinde ki ay yıldızı armasını göstererek şükranlarını sundu. Bu bağlamda sadece İrlanda'ya değil, İngiltere, İtalya ve İspanya'nın da aralarında olduğu 34 ülkeye daha sağlık malzemeleri yollayıp bizi gururlandıran devletimizi de gönülden kutlamanı.

Üniversiteye giriş sınavlarında dört yanlış bir doğruyu götürürdü. Hala öyle mi bilmem ama şu bir gerçek ki hükümetimizin dünyanın dört bir yanına sağlık ekipmanı yollayarak yardım etmesinin aritmetiği, benim gönlümde aynen böyle oldu ama bir farkla; affetmeye meylli gönlümde yapılan bir doğru dört yanlış sildi. Ne mutlu Türk'üm diyene...

Örken'in 'grand tour' rüyası

KARİYERİNİ Malezya'nın Sapura takımında sürdüren milli bisikletçi Ahmet Örken, yol bisikleti sezonunun "grand tour" (büyük tur) olarak adlandırılan en önemli üç yarışında mücadele etmeyi çok istediğini söyledi. Milli sporcu, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle spor organizasyonlarının ertelendiğini ya da iptal edildiğini hatırlatarak, "Her sporcunun hayali olan Olimpiyatlar bir yıl ertelendi. Uluslararası birçok yarışa katılacaktım, takımımın birlikte yarış takvimimiz çok yoğundu.

Bu yarışlar iptal oldu. Sporcular açısından tüm planların alt üst olduğu bir sene" dedi.

Milli bisikletçi, Türkiye'de ilk vakaların görüldüğü zamanlarda antrenmanlarına toplu sürüşlerden uzak, bireysel olarak dışarıda devam ettiğini ancak salgın yayılmaya başladıktan sonra Sağlık Bakanlığının uyarıları neticesinde evde çalışma kararı aldığını anlattı. Karantina sürecinde zorunlu olmadıkça evden çıkmadığını söyleyen Ahmet Örken, "Evde teknolojik aletlerle antrenmanlarıma devam ediyorum. Teknolojik ekipmanlarla bisiklet sürebiliyoruz. Bu süreci bisikletten uzak kalmadan değerlendirmeye çalışıyoruz. Bu süreçten sonra yaklaşık 3-4 haftada ciddi bir programla hemen hemen eski durumuma gelebileceğimi düşünüyorum" ifadelerini kullandı.

OLİMPİYAT VE GRAND TOUR HEDEFİ

2016 Rio Olimpiyatları'nda mücadele eden başarılı sporcu, "Hedefim, Tokyo Olimpiyatları'nda ülkem en iyi şekilde temsil etmek. Tabii ki bunun yanı sıra uluslararası büyük turlarda podyumda olmayı, etap kazanmayı çok istiyorum" açıklamasını yaptı.

Yol bisikletinin Fransa, İtalya ve İspanya'daki en önemli üç yarışını kapsayan "grand tour" da mücadele etmeyi amaçladığını belirten deneyimli bisikletçi, "İnşallah takımımın birlikte hedeflerime ulaşmayı düşünüyorum. Takım istikrarlı bir şekilde ilerliyor. Hedeflerime ulaşmada yardımcı olacağını düşündüğüm bir takım. Ekibi çok seviyorum, takımdaki herkesle çok iyi anlaşıyoruz" diye konuştu.

Hollanda'da sevinç ve öfke bir arada

YENİ tip koronavirüs (Kovid-19) salgını nedeniyle Hollanda futbol liglerinde 2019-2020 sezonunun iptal edilmesi, tartışmaları da beraberinde getirdi.

Hollanda Kraliyet Futbol Federasyonunun (KNVB), liglerde şampiyon çıkmayacağını, küme düşme ve yükselmenin de olmayacağını açıklaması üzerine; Hollanda Birinci Futbol Ligi'nde (Eredivisie) lider Ajax'ın averajla gerisinde yer alan AZ Alkmaar, UEFA Şampiyonlar Ligi'ne ön elemelerden katılacak olmasına tepki gösterdi. UEFA Avrupa Ligi'ne gidemeyen Utrecht ve Eredivisie'ye yükselmemeyen Cambuur ise yasal yollara başvuracaklarını duyurdu.

MAĞDUR KULÜPLERİN TEPKİSİ BÜYÜK

Ligde genel averajla ikinci sırada bulunan AZ Alkmaar, federasyonun kararına karşı çıktı. Kulübün genel direktörü Robert Eenhoorn, büyük bir hayal kırıklığı yaşadıklarını belirterek,

"Haftalardır liglerin bitirilmesine ilişkin farkı senaryolar üzerinde çalışıyorduk ancak sunduğumuz tekliflere hiçbir yanıt verilmedi" dedi. Ligde bir maç ekşisiyle Willem II'nin 3 puan gerisinde yer alan Utrecht de, yasal yollara başvuracağını açıkladı. Utrecht, sezon iptal edilmeseydi Hollanda Kupası finalinde Feyenoord ile karşılaşacak ve kazanması halinde UEFA Avrupa Ligi'ne doğrudan katılabilecekti.

Federasyonun iptal kararına en sert tepkiyi ise İkinci Lig'in zirvesinde yer alan ve üst lige yükselmemeyen olan Cambuur verdi. Cambuur Teknik Direktörü Henk de Jong, kararla ilgili "Hollanda spor tarihindeki en büyük rezalet" ifadesini kullandı. Sezonun iptaline sevinen takımlar ise Eredivisie'de son iki sırada yer alan Waalwijk ve ADO Den Haag oldu. 15 puanı bulunan Cambuur ligle 19 puanlı ADO Den Haag, 2019-2020 sezonunun iptal edilmesiyle gelecek sezon yine Eredivisie'de mücadele etme fırsatını yakaladı.

